



КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 10/2017

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сыдыков А. К.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Байгулова Н.А.
Жооптуу катчы: Куанбек кызы Н.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:
Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 61 10 38 телефону
факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 61 08 59 телефону
факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын бантык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Мaxima» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Горький көчөсү, 48/1-6.

2018-жылдын 26-июнунда басууга кол коюлган.

2018-жылдын 31-июнунда басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2018-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сыдыков А. К.
Члены коллегии: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Байгулова Н.А.
Ответственный секретарь: Куанбек кызы Н.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Махима».

г. Бишкек, ул. Горького, 48/1-6

Подписано в печать 26 июня 2018 года.

Отпечатано 31 июня 2018 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2018 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12\25-5-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу» токтому (Улуттук банктын расмий интернет-сайтында 2017-жылдын 21-июнунда жарыяланган) 8
2. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-8-(НПА) «Кыргыз Республикасынын банктарында тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (Улуттук банктын расмий интернет-сайтында 2017-жылдын 22-июнунда жарыяланган) 75
3. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-9-(НПА) ««Кыргыз Республикасынын банктарынын убактылуу администрация режимин киргизүү же жоюу жол-жобосу баштоо учурунда айрым банктык операцияларды жүргүзүү тартиби жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2017-жылдын 22-июнунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 114

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 июня 2017 года № 2017-П-12\25-5-(НПА) «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 21 июня 2017 года)..... 138
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-8-(НПА) «Об утверждении Положения “О минимальных требованиях по управлению рисками в банках Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 22 июня 2017 года)203
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-9-(НПА) «Об утверждении Положения «О порядке проведения отдельных банковских операций банками Кыргызской Республики в случае введения режима Временной администрации или начала процедуры ликвидации» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 22 июня 2017 года)..... 241

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ



ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2017-жылдын 15-июнундагы
№ 2017-П-12/25-5-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамдын 7 жана 43-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын төмөнкү ченемдик укуктук актыларына сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор (кошо тиркелет) бекитилсин:

– Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 10-июнундагы № 26/3 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын туунду же караштуу компанияларды түзүү жана/же сатылып алуу эрежелерин бекитүү тууралуу» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктар жана финансы-кредит мекемелери милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/2 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын адекваттуулугунун (шайкештигинин) стандартын аныктоо боюнча» нускоону бекитүү жөнүндө» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 15-сентябрындагы № 24/4 «Кредиттөөдөгү чектөөлөр тууралуу» нускоонун жаңы редакциясы жөнүндө» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 12-октябрындагы № 40/1 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган каржылоо чектери жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 29-декабрындагы № 96/2 «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү максатында коммерциялык банктарда ички контролдуктун жөнгө салынышына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 30-мартындагы № 20/4 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктардын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобону бекитүү жөнүндө» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 27-майындагы № 25/3 «Микрокредиттик компаниянын/микрокредиттик агенттиктин мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жана «Микрофинансылык компаниянын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жоболорду бекитүү тууралуу» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 19-февралындагы № 4/2 «Кыргыз Республикасынын аймагындагы микрофинансылык компаниялардын ишин жөнгө салуунун эрежелери жөнүндө» токтомуна;

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестрине

чагылдырылышы үчүн бул токтомду Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом 2017-жылдын 22-июнунан тартып күчүнө кирет.

4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, «Кыргыз банктар бирлиги» юридикалык жактар бирикмесин, «Кредиттик союздардын каржы компаниясы» ААКсын, микрофинансылык компанияларды, кредиттик союздарды, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсү Т. Дж.Джусупов мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2017-жылдын 15-июнундагы
№ 2017-П-12/25-5-(НПА)
токтомуна тиркеме

**Улуттук банк Башкармасынын
айрым ченемдик укуктук актыларына
өзгөртүүлөр жана толуктоолор**

1. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 10-июнундагы № 26/3 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын туунду же караштуу компанияларды түзүү жана/же сатып алуу эрежелерин» бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын туунду же караштуу компанияларды түзүү жана/же сатып алуу эрежелеринин:

– 1.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.1. Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын туунду же караштуу компанияларды түзүү жана/же сатып алуу эрежелери коммерциялык банктарга (мындан ары – банктар) жана «Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкы жөнүндө» мыйзамында каралган өзгөчөлүктөрдү эске алганда Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына таркатылат.»;

– 1.3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.3. Банктын туунду же караштуу компанияларды түзүү же сатып алышы Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) кат жүзүндөгү уруксатынын негизинде гана ишке ашырылат.»;

– 1.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.4. Банктын төмөнкү учурларда туунду же караштуу компанияларды түзүүгө жана/же сатып алууга укугу жок:

1) эгерде мындай компаниялар, тизмеги Улуттук банк тарабынан аныкталган оффшордук аймактарда, ошондой эле аларга карата Бириккен улуттар уюмунун Коопсуздук кеңеши тарабынан эл аралык

санкциялар белгиленип, алар Кыргыз Республикасы тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон мамлекеттерде жана аймактарда өз ишин ишке ашырууну жана/же каттоодон өтүүнү болжолдосо;

Эскертүү: Оффшордук аймактардын тизмеси Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 16-апрелиндеги № 13/2 «Оффшордук аймактардын субъектилерин жана алардын тизмесин аныктоо боюнча талаптарды белгилөө тууралуу» токтомунда бекитилген;

2) мындай компаниялар өз ишин оффшордук аймактарда, ошондой эле аларга карата Бириккен улуттар уюмунун Коопсуздук кеңеши тарабынан эл аралык санкциялар белгиленип, алар Кыргыз Республикасы тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон мамлекеттерде жана аймактарда жүзөгө ашырса жана/же каттоодон өтсө;

3) мындай компаниялар катышуучу/кошо уюштуруучу катары оффшордук аймактарда, ошондой эле аларга карата Бириккен улуттар уюмунун Коопсуздук кеңеши тарабынан эл аралык санкциялар белгиленип, алар Кыргыз Республикасы тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон мамлекеттерде жана аймактарда каттоодон өткөн же ишкердигин жүргүзгөн юридикалык жактарга ээ болсо;

4) мындай компаниялардын катышуучусу/кошо уюштуруучусу оффшордук аймактарда, ошондой эле аларга карата Бириккен улуттар уюмунун Коопсуздук кеңеши тарабынан эл аралык санкциялар белгиленип, алар Кыргыз Республикасы тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон мамлекеттерде жана аймактарда каттоодон өткөн юридикалык жактардын катышуучусу/кошо уюштуруучусу болуп саналса.

5) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө» мыйзамында чектөөлөр белгиленген адамдар компаниялардын катышуучуларынан болуп саналса.»;

– 1.5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.5. Ар бир банк эмес уюмга, анын ичинде туунду же караштуу компанияны түзүүдө жана/же сатып алууда, финансылык салымдарды жана кредиттерди кошо алганда, кайсы болбосун инвестициялардын өлчөмү банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын он беш пайызынан

азыраакты түзүүгө тийиш. Мында, инвестициялардын жалпы өлчөмү банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын алтымыш пайызынан ашпоого тийиш. Ушул эрежелердин максаттарында банктын өздүк (регулятивдик) капиталы дегенден улам, таза суммардык капиталды түшүнөбүз, ал Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын шайкештиги стандарттарын аныктоо боюнча нускоого ылайык эсептелинет.

Эскертүү: Инвестицияларды жүзөгө ашырууда талаптар жана чектөөлөр Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө» мыйзамынын 113-беренесине ылайык белгиленет»;

- 1.6-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 2.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.4. Банктын туунду жана караштуу компаниялары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган кандай болбосун уюштуруу-укуктук формада түзүлөт.»;

- 3.1-пунктунун:

бешинчи-жетинчи абзацтары төмөнкү редакцияда берилсин:

«Улуттук банкка кат жүзүндө макулдук алуу үчүн кайрылган күнү банктын жана банкта иштеген анын кызмат адамдарынын иши алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйба катары таанылган чечим жок;

- туунду же караштуу компанияны түзүү же сатып алуу Улуттук банктын экономикалык ченемдерин жана талаптарын бузууга жол берүүгө, ошондой эле банктын алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага тартылышына алып келбейт;

- туунду же караштуу компанияны түзүү же сатып алуу банктын аманатчыларынын жана башка кредиторлорунун кызыкчылыктарына коркунуч жаратпайт жана ал банктын аффилирленген жана байланыштуу жактарынын кызыкчылыгында эмес, банктын кызыкчылыгы менен шартталган»;

төмөнкү мазмундагы тогузунчу жана онунчу абзацтар менен толукталсын:

«- банктын жана анын туунду же караштуу компаниясынын кызмат адамдары, алардын акционерлери (уюштуруучулары) кынтыксыз ишкердик абройго ээ болсо;

- банкка тике банктык көзөмөлдүк режими киргизилбесе.»;
- 3.4-пунктунун 10-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«10) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдан лицензия алган жана иши ал тарабынан жөнгө салынган банк сатып алып жаткан туунду же караштуу компанияга карата акыркы эки жыл ичинде колдонулган таасир этүү чаралары жана санкциялар жөнүндө маалымат же мындай таасир этүү чаралары жана санкциялар колдонулбагандыгы жөнүндө маалымат.»;

- 5.1-пунктундагы бешинчи жана алтынчы абзацтар төмөнкү редакцияда берилсин:

«- банк сатып алып жаткан туунду же караштуу компанияга карата акыркы эки жыл ичинде ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан киргизилген четтетиле элек таасир этүү чараларынын жана санкциялардын болушу;

- туунду же караштуу компанияны түзүүгө же сатып алууга уруксат берүү үчүн документтер Улуттук банк тарабынан кароого алынып жаткан мезгил ичинде банкка карата таасир этүү чаралары киргизилгендиги.»;

- 8.5-пунктунан кийинки 1-4-эскертүүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын.

2. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан жана иши ал тарабынан жөнгө салынган коммерциялык банктар жана финансы-кредит мекемелери милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар тууралуу» жобону бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

- токтомдун аталышындагы «Улуттук банкынан лицензия алышкан жана иши ал тарабынан жөнгө салынган» жана «жана финансы-кредит мекемелери» деген сөздөр алынып салынсын;

- токтомдун 1-пунктундагы «Улуттук банктан лицензия алышкан финансы-кредит мекемелер» жана «жана финансы-кредиттик мекемелер» деген сөздөр алынып салынсын;

Жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар жөнүндө» жобонун:

- бүтүндөй тексти боюнча «шайкештиги» деген сөз «жеткиликтүүлүгү (шайкештиги)» дегенге алмаштырылсын;

- бүтүндөй тексти боюнча ар башка жөндөмөдө берилген «ликвиддүүлүк ченеми» деген сөз тиешелүү жөндөмөдө «ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)» дегенге алмаштырылсын;

- бүтүндөй тексти боюнча ар башка жөндөмөдө берилген «банктык жайларга» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөдө «кыймылсыз мүлк» дегенге алмаштырылсын;

- 1.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.1. Жобо бардык коммерциялык банктарга, анын ичинде ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган коммерциялык банктарга, ошондой эле алар тарабынан банктык операцияларды жүзөгө ашырууда колдонулган атайы иштелип чыккан терминдерди (атоолорду) эске алганда, «ислам терезесине» ээ банктарга жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына (мындан ары – банктар) таркатылат.»;

- 2-бөлүктүн аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1)»;

2.1-2.4-пунктар төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.1. Банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмү төмөнкү мааниден ашпоого тийиш:

- банктардан тышкары, карыз алуучулар же байланыштуу карыз алуучулар тобу үчүн (K1.1) – 20%;

- банктар үчүн (K1.3) – 30%;

2.2. Банк менен байланыштуу бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмү төмөнкү мааниден ашпоого тийиш:

- банктардан тышкары, карыз алуучулар же байланыштуу карыз алуучулар тобу үчүн (K1.2) – 15%;
- банктар үчүн (K1.4) – 15%;

2.3. Банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн эсептөө тартиби Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген «Кредиттөөдө чектөөлөрдү белгилөө жөнүндө» нускоого ылайык аныкталат.

2.4. Банк менен байланыштуу болгон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмүн эсептөө тартиби «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоонун 6-бөлүгүнө жана Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген «Банктын аффилирленген жактар жана банк менен байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар» жөнүндө нускоого ылайык аныкталат.»;

- 3-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«3. Капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттары (K2)

«3.1.2. Өздүк (регулятивдик) капиталдын минималдуу өлчөмү.»;

3.2-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«3.2. Активдерди жана баланстан тышкаркы милдеттенмелерди тобокелдик деңгээли боюнча салмактап кароого негизденген капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенттери:

- суммардык капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенти (K2.1) – кеминде 12%;

- биринчи деңгээлдеги капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенти (K2.2) – кеминде 6%..»;

- 3.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«3.4. Капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттары жана аларды эсептөө тартиби Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капиталынын жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускоого ылайык аныкталат»;

- 4-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:
 - «4. Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (КЗ)»;
- 4.2-пункттун 1-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:
 - «1) ЛА-ликвиддүү активдер, аларга төмөнкүлөр кирет:
 - банктын кассасындагы жана банкоматтарындагы улуттук жана чет өлкө валюталарындагы нак акча каражаттар;
 - Улуттук банктагы корреспонденттик эсептериндеги жана башка эсептердеги каражаттар, ошондой эле баалуу металлдар түрүндөгү каражаттар;
 - банктардагы корреспонденттик эсептердеги каражаттар, ошондой эле баалуу металлдар түрүндөгү каражаттар;
 - жүгүртүү мөөнөтү 7 күндүк банктар аралык депозиттер;
 - Мамлекеттик казына векселдери жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен Улуттук банк тарабынан чыгарылган башка жогорку ликвиддүү баалуу кагаздар (мындан ары - жогорку ликвиддүү баалуу кагаздар). Бул баалуу кагаздар ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) эсептөөдө премияны (дисконтту) жана ишке ашырылбаган пайданы (чыгымды) минуска чыгаруу менен эске алынат;
 - банктын ээси көрсөтүлбөгөн металл эсептериндеги каражаттар;
 - банктын жооптуу сактоодогу металл эсептериндеги каражаттар.
 - «Standard & Poor's» рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», «Moody's Investors Service» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ мамлекеттер тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздар»;
- 4.2-пунктунун 2-пунктчасынын:
 - төртүнчү абзацы төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:
 - «Мында, банктын своп жана форвард бүтүмдөрү боюнча милдеттенмелери банктын контрагентке карата талаптарын минуска чыгаруу менен милдеттенмелердин таза наркынын негизинде эске алынат.»;

бул пунктча төмөнкү мазмундагы бешинчи абзац менен толукталсын:

«- банктын талап боюнча төлөнүүчү же мөөнөтү кийинки 30 күндүн ичинде келип жеткен металл эсептери боюнча милдеттенмелер.»;

- 4.3-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.3. Ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) эсептөөдө классификацияланган банктар аралык жайгаштыруулар ликвиддүү активдер курамына камтылбайт.

Эскертүү: «Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген, активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө жобо»;

- 4.5-пункт төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Банктар тарабынан алынган жана банкта-контрагентте акча каражаттар жана/же депозит сыяктуу күрөө түрүндө камсыздоого ээ болушкан банктар аралык кредиттер банктын милдеттенмесинин курамына киргизилбейт, эгерде банк кредиттин орду күрөө эсебинен толугу менен жабылышы мүмкүн экендигин гарантиялаган зарыл жол-жоболорго жана контролдоо системасына ээ болсо.»;

- 4.8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.8. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) (К3.2) 35% төмөн болбогон деңгээлде кармап туруу зарыл»;

- 4.9-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.9. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (К3.2) төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$K3.2 = (VLA / КОБ) * 100$, мында:

1) ВЛА – жогорку ликвиддүү активдер, аларга төмөнкүлөр кирет:

а) банктын кассаларындагы жана банкоматтарындагы улуттук жана чет өлкө валютасындагы нак акча каражаттар;

б) Улуттук банктагы корреспонденттик жана башка эсептердеги каражаттар, ошондой эле баалуу металлдар түрүндөгү каражаттар;

в) аффилирленген банктарды эске албаганда, «Standard and Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's Investors Service», «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» сыяктуу

рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «BB» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ банктардагы корреспонденттик эсептердеги, ошондой эле баалуу металл түрүндөгү каражаттар.

г) эгерде келишим шарттарында депозитти 7 күн ичинде алуу каралса, аффилирленген банктарды эске албаганда, «Standard and Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's Investors Service», «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «BB» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ банктардагы депозиттер»;

д) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ноталары;

е) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан чыгарылган, 7 күнгө чейин төлөө мөөнөтүндөгү мамлекеттик баалуу кагаздар;

ж) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздардын Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун алдындагы милдеттенмелеринин жалпы суммасынын 50% ашпаган өлчөмдөгү үлүшү;

з) репо – келишимдери боюнча сатылып алынган жогорку ликвиддүү баалуу кагаздар;

и) аффилирленген банктарды, ушул пункттун 1-пунктчасынын «в» пунктчасында көрсөтүлгөн банктарды, тике банктык көзөмөлдүк киргизилген, же жоюу жол-жобосу жүзөгө ашырылып жаткан банктарды кошпогондо, башка банктардагы корреспонденттик эсептердеги каражаттардын 20%;

к) чет өлкө банкынын филиалы үчүн - ушул чет өлкө банкынын башка филиалдарындагы жана ошол мамлекеттин валютасында ачылган корреспонденттик эсептердеги каражаттар.

л) «Standard & Poor's» рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «A» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», «Moody's Investors Service» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ мамлекеттер тарабынан чыгарылган мамлекеттик баалуу кагаздар.

м) банктын ээси көрсөтүлбөгөн металл эсептериндеги каражаттар.»;

2) КОБ-кыска мөөнөттүү милдеттенмелер:

а) юридикалык жактардын жана жеке адамдардын улуттук жана чет өлкө валютасындагы талап боюнча төлөнүүчү депозиттери, эсептердеги акча каражаттар;

б) эгерде келишим шарттарында төмөндөтүлбөгөн калдыкты эске албаганда, келишимди токтотуу жана айыптык пайыздык ченди төлөө зарылчылыгысыз, мөөнөтү бүткөнгө чейин же башка милдеттенмелер келип жеткенге чейин кардардын акча каражаттарды жарым жартылай толуктоо жана жарым жартылай алып салуу мүмкүнчүлүгү каралган болсо, мөөнөттүү аманаттын (депозиттин) суммасы;

в) башка милдеттенмелер, анын ичинде алар боюнча эсептешүүлөр 7 күн ичинде келип жетүүчү баланстан тышкаркы милдеттенмелер. Мында, банктын своп жана форвард бүтүмдөрү боюнча милдеттенмелери банктын контрагентке карата талаптарын минуска чыгаруу менен милдеттенмелердин таза наркынын негизинде эске алынат.»;

г) ушул пунктчанын «а» - «в» абзацтарында камтылбаган, Кыргыз Республикасынын Социалдык фонду алдындагы милдеттенмелеринин жалпы суммасынын 50%;

д) жеке адамдардын жана юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү жана мөөнөтү жакынкы 7 күн ичинде келип жеткен ээси көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча милдеттенмелери.»;

- 4.11-пунктундагы «кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеми» деген сөздөр «кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)» дегенге алмаштырылсын;

- 4.12 жана 4.13-пункттарындагы «Дароо ликвиддүүлүк ченеми» деген сөздөр «Дароо ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)» дегенге алмаштырылсын;

- 4.13-пунктунун 1 пунктчасындагы алтынчы жана жетинчи абзацтар төмөнкү редакцияда берилсин:

«- аффилирленген банктарды эске албаганда, «Standard and Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's Investors Service», «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» сыяктуу

рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган, «ВВ» же «Ba2» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү кредиттик рейтингге ээ банктардагы корреспонденттик эсептердеги каражаттар;»;

- аффилирленген банктарды, ушул пункттун 1-пунктчасынын төртүнчү абзацында көрсөтүлгөн банктарды, ошондой эле жоюу жол-жобосун жүзөгө ашыруу үчүн тике банктык көзөмөлдүк киргизилген банктарды эске албаганда, башка банктардагы корреспонденттик эсептердеги каражаттардын 20%;

- 4.14-пунктундагы «дароо ликвиддүүлүк ченеми» деген сөздөр «дароо ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)» дегенге алмаштырылсын;

- 4.16-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«4.16. Дароо ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) (К3.3) сактоого тийиш болгон банктардын тизмеси, ошондой эле конкреттүү банк үчүн ченемдин (К3.3) мааниси Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети тарабынан белгиленет, мында коммерциялык банктардын жана банк эмес финансы-кредит уюмдардын системалуулук критерийлери жөнүндө жобонун номалары эске алынат.»;

- 5.1-пункт төмөнкү мазмундагы бешинчи, алтынчы, жетинчи жана сегизинчи абзацтар менен толукталсын:

«Баалуу металлдар менен операцияларды ишке ашырган банктар үчүн баалуу металл түрүндөгү ачык позиция лимити (К4) төмөнкү маанилерден ашпоого тийиш:

- баалуу металлдын ар бир түрү боюнча узун/кыска ачык баланстык/баланстан тышкаркы позициянын лимити үчүн (К4.4) – банктын таза суммардык капиталынын 15% ашык эмес;

- баалуу металлдарда узун ачык позициялардын суммардык өлчөмү үчүн (К4.5) - банктын таза суммардык капиталынын 20% ашык эмес;

- баалуу металлдарда кыска ачык позициялардын суммардык өлчөмү үчүн (К4.6) - банктын таза суммардык капиталынын 20% ашпаган.»;

- 5.2-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«5.2. Ачык валюта позиция лимиттери «Кыргыз Республикасынын аймагында коммерциялык банктардын ачык валюта позиция лимиттерин сактоо тартиби жөнүндө» нускоого ылайык эсептелинет.»;

- 7.2-пунктундагы «мекемелерде» деген сөз «уюмдарда» дегенге алмаштырылсын;

- 8-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

- «8. Аффилерленген жана байланыштуу жактар менен операциялар боюнча

тобокелдиктин максималдуу өлчөмү».

- 8.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин

- «8.1. Улуттук банк Башкармасынын токтомуна ылайык аффилерленген жана/же байланыштуу жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин аффилерленген жана байланыштуу жактардын банк алдындагы чогуу алгандагы карызы катары туюндурулган максималдуу өлчөмү, банктын таза суммардык капиталынын 60% ашпоого тийиш.»;

- 9.1-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«9.1. Кайсы болбосун финансылык салымдарды жана кредиттерди кошо алганда, ар бир банк эмес уюмга кайсы болбосун инвестициялардын максималдуу өлчөмү банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын өлчөмүнүн 15% төмөн болууга тийиш.»;

- 9.2-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«9.2. Мындай инвестициялардын жалпы өлчөмү банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын 60% ашпоого тийиш.»;

- 9.3-пунктунун:

биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Эгерде банк узак мөөнөттүү инвестициялоо максатында кайсыл болбосун банк эмес уюмдун капиталына анын таза суммардык капиталынын 10 пайызынан ашпаган инвестиция салууну болжолдосо, банк инвестициялоо башталганга чейинки 40 (кырк) календардык күн мурда төмөнкү документтерди/маалыматты кошо тиркөө менен бул тууралуу Улуттук банкка кат жүзүндө маалымдоого милдеттүү.»;

- 4-пунктча төмөнкү редакцияда берилсин:

«4) банк эмес уюм менен банктын аффилирленген же байланыштуу жактары ортосунда жалпы кызыкчылыктардын болушу жөнүндө маалымат;»;

– 9.4-пунктунун:

үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«- инвестициялоо банктык мыйзамдарды, Улуттук банктын жазма буйруктарын же банктын Улуттук банк менен кат жүзүндөгү келишимдерин бузууга жол берүү менен банктын алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага тартылышына байланыштуу жүзөгө ашырылат;»;

бешинчи абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

«- Улуттук банка банк эмес уюмдун жана/же анын кызмат адамдарынын ишкердик аброюнун алгылыксыз экендигин далилдеген фактылар, ошондой эле банк эмес уюмдун жана/же анын кызмат адамдарынын буга чейинки иши кайсыл бир юридикалык жактын банкроттукка дуушарланышын же олуттуу финансылык чыгым тартышын шарттаган фактылар белгилүү болсо;»;

– 9.5-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«9.5. Банк туунду же караштуу компанияны түзүүдө же сатып алууда Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө» мыйзамынын жана Улуттук банктын туунду же караштуу компанияларды түзүү жана/же сатып алуу тартиби аныкталган ченемдик укуктук актыларынын талаптары аткарылууга тийиш.»;

– 10-главанын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«10. Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмү»;

– 10.3-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«10.3. Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмүн эсептөөгө бардык кыймылсыз мүлктөр, ижарага алынган менчикти ыңгайлаштырууга капиталдык салымдар (операциялык жана/же финансылык ижара келишими боюнча), ошондой эле банктын жайларына ээлик кылышкан ишканалардын акцияларга же облигацияларга кайсы болбосун салымдары же ушу сыяктуу карыздык милдеттенмелери

жана ушундай ишканаларга берилген жана/же алардын акциялары менен камсыздалган кредиттер камтылууга тийиш. Көрсөтүлгөн бардык активдер (финансылык ижара келишими боюнча кыймылсыз мүлктү эмке албаганда) алардын баланстык наркы боюнча эсептөөгө камтылат».

Финансылык ижара келишими боюнча банктын карамагында турган кыймылсыз мүлк финансылык ижара боюнча милдеттенмелердин күндөлүк өлчөмүн алып салуу менен баштапкы нарк боюнча кыймылсыз мүлккө инвестициялардын максималдуу өлчөмүн эсептөөгө кошулууга тийиш.»;

- 11.1-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«11.1. Standard & Poor's, Fitch Ratings же Moody's Investors Service рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган «А» же «А2» деңгээлинен төмөн болбогон кредиттик рейтингте ээ мамлекеттердин өкмөттөрүнүн жана борбордук банктарынын баалуу кагаздарына банктын инвестицияларынын жалпы өлчөмү банктын таза суммардык капиталынын 100 % өлчөмүнөн ашпоого тийиш.»;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 13.1-1-пункт менен толукталсын:

«13.1-1. Банктын капиталынын («капитал буфери» индекси) кошумча запасын колдоо «Коммерциялык банктардын жана банк эмес финансы-кредит уюмдарынын системалуулук критерийлери жөнүндө» жобонун нормаларын эске алуу менен системалуу маанилүү банктарга карата колдонулат.

14.1-пункттагы «чаралар жана санкциялар» деген сөздөр «таасир этүү чаралары» дегенге алмаштырылсын;

- 1-10-эскертүүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын:
- 1-тиркеменин:
- биринчи таблицасындагы:

«Экономикалык ченемдердин жана талаптардын аталышы, банк капиталынын кошумча запасы («капитал буфери» көрсөткүчү» графасынын:

- биринчи сабындагы «Бир карыз алуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмү» деген сөздөр «Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү» дегенге алмаштырылсын;

– «В» таблицасында:

«В» таблицасынын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«В. Улуттук банктын талаптарынын аткарылышы жөнүндө отчет»

– үчүнчү, төртүнчү жана бешинчи саптар төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү	Таза суммардык капиталдын 60% жогору эмес
Ар бир банк эмес уюмга кандай болбосун инвестициялардын максималдуу өлчөмү	Банктын өздүк (регулятивдик) капиталынын 60% жогору эмес
Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаттарга) инвестициялардын максималдуу өлчөмү	Банктын төлөнгөн уставдык капитал өлчөмүнүн 100% жогору эмес

»;

– «Г» таблицасынын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Г. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) сакталышы жөнүндө отчет (К3.2)»;

– «Д» таблицасынын аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Д. Дароо ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) сакталышы жөнүндө күндөлүк отчет (К3.3)»;

– 2-тиркеменин:

– аталышындагы «Маалыматтар (*)» деген сөз «Маалыматтар» дегенге алмаштырылсын:

– экинчи сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Банк менен байланыштуу болбогон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (К1.1)	20% жогору эмес	
--	-----------------	--

»;

– үчүнчү сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Банк менен байланыштуу болгон бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.2)	15% жогору эмес	
--	-----------------	--

»;

– бешинчи сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Банк менен байланыштуу болгон банкка банктар аралык жайгаштыруулар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (K1.4)	15% жогору эмес	
---	-----------------	--

»;

– алтынчы сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Суммардык капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенттери (K2.1)	12% төмөн эмес	
--	----------------	--

»;

– жетинчи сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Биринчи деңгээлдеги капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенттери (K2.2)	6% төмөн эмес	
--	---------------	--

»;

– тогузунчу сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Банктын ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) (K3.1)	45% төмөн эмес	
---	----------------	--

»;

– он экинчи сап төмөнкү редакцияда берилсин:

«

Банк капиталынын кошумча запасы («капитал буфери» индекси)	___% төмөн эмес (маанисин көрсөтүү зарыл)	
--	---	--

»;

– 2-тиркеме төмөнкү мазмундагы саптар менен толукталсын:

«

Баалуу металлдар түрүндөгү узун ачык позициялардын суммардык өлчөмү боюнча бузуулар катталган күндөрдүн саны (К4.5)	20% жогору эмес	
Баалуу металлдар түрүндөгү кыска ачык позициялардын суммардык өлчөмү боюнча бузуулар катталган күндөрдүн саны (К4.6)	20% жогору эмес	

»;

– экономикалык ченемдердин сакталышы жөнүндө МААЛЫМАТТАР (*) таблицасынан кийинки шилтеме (*) күчүн жоготкон катары таанылсын.

3. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/2 «Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капитал шайкештиги стандарттарын аныктоо боюнча нускоонун жаңы редакциясын бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

– токтомдун аталышындагы «капитал шайкештиги» деген сөздөр «капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги)» дегенге алмаштырылсын;

– 1-пунктундагы «капитал шайкештиги» деген сөздөр «капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги)» дегенге алмаштырылсын;

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капитал шайкештиги стандарттарын аныктоо боюнча нускоонун:

– аталышындагы жана бүтүндөй тексти боюнча жана ага карата тиркемелердеги ар башка жөндөмөлөрдө берилген «шайкештиги» деген сөз тиешелүү жөндөмөдөгү «жетиштүүлүгү (шайкештиги)» дегенге алмаштырылсын;

– бүтүндөй тексти боюнча ар башка жөндөмөдө берилген «капитал буфери» көрсөткүчү» деген сөз тиешелүү жөндөмөдөгү «капитал буфери» индекси» дегенге алмаштырылсын;

– бүтүндөй тексти боюнча ар башка жөндөмөдө берилген «капитал (өздүк каражат)» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөдөгү «өздүк (регулятивдик) капитал» дегенге алмаштырылсын;

– 1.1-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.1. Бул нускоо коммерциялык банктардын капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын жана капиталынын түзүмүн аныктайт.

Бул нускоо коммерциялык банктарга, анын ичинде «ислам терезесине» ээ банктарга жана Мамлекеттик өнүктүрүү банкына, ошондой эле «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКсына капитал түзүмүн, өздүк (регулятивдик) капиталдын минималдуу өлчөмүн жана капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенттерин эсептөө тартибин аныктоо, ошондой эле баланстык активдерге жана баланстан тышкаркы милдеттенмелерге тобокелдик деңгээли боюнча баа берүү боюнча таркатылат.»;

– 2.1-пунктунун 2.1.2-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.1.2. Өздүк (регулятивдик) капиталдын минималдуу өлчөмү. Өздүк (регулятивдик) капитал, капиталга утурлап инвестициялоону минуска чыгаруу менен Биринчи деңгээлдеги таза капитал катары аныкталат. Биринчи деңгээлдеги таза капитал ушул нускоонун 3.9-пунктунун а) пунктчасына ылайык аныкталат. Капиталга утурлама инвестициялар – бул банктардын жана банк эмес уюмдардын бири-биринин капиталына өз ара катышуусу (акция түрүндө же капиталына үлүштүк катышуусу)»;

– 2.4-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.4. Банктын финансылык жана иш туруктуулугун сактоо максатында, дивиденддерди төлөө үчүн «банк капиталынын кошумча запасын» («капитал буфери» индексин)» колдоо жөнүндө талап белгиленет. «Капитал буфери» индекси суммардык капиталдын жетиштүүлүк (шайкештиги) коэффициентин эсептеген сыяктуу эле аныкталат. «Капитал буферинин» мааниси 18% өлчөмүндө белгиленет. Кардарларынын депозиттеринин жана кредиттеринин үлүшү бүтүндөй банк тутумунун кардарларынын депозиттеринин жана кредиттеринин жалпы суммасынын тиешелүүлүгүнө жараша 8 % жана андан ашыгын түзгөн банктар үчүн «капитал буферин» 20% кем эмес деңгээлде колдоо зарылчылыгы тууралуу талап Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети тарабынан белгиленет, мында «Коммерциялык банктардын жана банк эмес финансы-кредит уюмдарынын системалуулук критерийлери жөнүндө» жобонун нормалары да эске алынат.

Ушул пункттун максатында «депозиттер» дегенден улам, юридикалык жактардын жана жеке адамдардын жана Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун эсептерин түшүнүүгө болот.»;

– 3.6-пунктунун «в)» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«в) номиналдан үстөк салынган капитал – бул, жөнөкөй жана артыкчылыктуу акциялардын сатуу наркы менен алардын номиналдык наркы ортосунда айырма.

Номиналдан үстөк салынган капитал акционерлер ортосунда дивиденд түрүндө бөлүштүрүлбөйт жана банкта калат.

Улуттук банктын кат жүзүндөгү уруксатынын негизинде номиналдан үстөк салынган капитал, уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү боюнча талаптарды сактоо максатында банктын уставдык капиталын арттырууга багытталышы мүмкүн.

Банк тарабынан акцияларды сатып алгандан кийин аларды сатуу үчүн алдын ала келишим түзүлгөн жана өз акцияларын сатып алуу жөнүндө чечим чыгарылган күнгө чейинки акыркы 5 (беш) жыл ичинде банктын иши чыгашага дуушар болбогон шартта гана ал, өз акцияларын сатып алууга укуктуу;»;

– 3.9-пунктунун «б)» пунктчасындагы «мекемелер» деген сөз «уюмдар» дегенге алмаштырылсын;

– 3.10-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«3.10. Отчеттук мезгилден кийинки айдын 1-күнүнө карата абал боюнча өздүк (регулятивдик) капиталдын, Биринчи деңгээлдеги таза капиталдын жана таза суммардык капиталдын маанилери Улуттук банк тарабынан белгиленген капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын жана Улуттук банктын башка экономикалык ченемдеринин жана талаптарынын аткарылышын эсептөө үчүн пайдаланылат. Мааниси отчеттук ай ичинде күн сайын же жума сайын аныктала турган экономикалык ченемдерди эсептөөдө, банктын отчеттук айдын 1-күнүнө карата абал боюнча таза суммардык капиталынын мааниси жана отчет түзүлгөн күнгө карата юридикалык жактар же жеке адамдар белгиленген тартипте аны салган учурда кошумча капиталдын мааниси пайдаланылат.»;

– 7.1. жана 7.3-пункттардагы «мекемелер» деген сөз «уюмдар» дегенге алмаштырылсын;

4. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 15-сентябрындагы № 24/4 «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоонун жаңы редакциясы тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

– токтомдун аталышындагы «Жаңы редакциясы жөнүндө» деген сөздөр «Бекитүү жөнүндө» дегенге алмаштырылсын;

«Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу»;

– 1-пункттагы «нускоонун жаңы редакциясы» деген сөз «нускоону» деген сөзгө алмаштырылсын;

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттөөдөгү чектөөлөр жөнүндө» нускоонун:

– 1.1-пункт төмөнкү редакцияда берилсин;

– «1.1. Нускоо бардык коммерциялык банктарга жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына (мындан ары – банктар) таркатылат.»;

– 1.2-пункттагы «ушул ченемдик акты» деген сөздөр «ушул нускоо» дегенге алмаштырылсын;

– 1.3-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.3. Кредиттөө чектери – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан белгиленген, «Бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна тобокелдиктин

максималдуу өлчөмү» экономикалык ченеми аркылуу бир карыз алуучуга же байланыштуу карыз алуучулар тобуна (мындан ары – бир карыз алуучу) тобокелдикти чектөө.»;

– 2.3-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«2.3. Банк менен байланыштуу жактарды кредиттөө тартиби жана чектөөлөр Улуттук банк Башкармасы тарабынан бекитилген, «Банктын аффилирленген жактар жана банк менен байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө» нускоого ылайык аныкталат.»;

– 3.1.2-пунктундагы «Moody's Investors Service (АКШ) (2-эскертүүнү караңыз)» деген сөздөр ««Standard & Poor's» рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», «Moody's Investors Service» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ» дегенге алмаштырылсын;

– Нускоо төмөнкү мазмундагы 3.1.4-пункт менен толукталсын;

«3.1.4. «Standard & Poor's» рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», «Moody's Investors Service» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ өкмөттөргө же борбордук банктарга карата талаптар;

– 3.2.5 жана 3.2.6-пункттар төмөнкү редакцияда берилсин;

«3.2.5. «Standard & Poor's» рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», «Moody's Investors Service» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан же эл аралык финансы институттары (ЕБРР, АБР) тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ өкмөттөр же борбордук банктар гарантиялаган талаптар;

– 3.2.6. «Standard & Poor's» рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же «Japan Credit Rating Agency

(JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», «Moody's Investors Service» сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ өкмөттөр же борбордук банктар бенефициар болуп саналган банк тарабынан кабыл алынган баланстан тышкаркы милдеттенмелер.»;

– 6-бөлүктүн аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:

«6. Байланыштуу карыз алуучулар тобу»;

төмөнкү мазмундагы 6.1.-1 – 6.1.-3-пункттар менен толукталсын:

«6.1.-1. Ушул нускоонун максаттарында «карыз алуучу» катары, банк аларга кредит/кредитти алмаштыруучуну жана/же өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди (инвестиция, товарлар/кызмат көрсөтүүлөр үчүн алдын ала төлөөлөр ж.б. түрүндө) сунуштаган адамды/адамдар тобун түшүнөбүз.

6.1.-2. Банк, өз ара байланыштуу жактар бир жак катары каралган талапты сактоо менен инвестициялоону жүзөгө ашырышы мүмкүн (анын ичинде кредиттерди/кредитти алмаштыруучуларды берүү, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди жайгаштыруу).

6.1.-3. Кредиттөөдө концентрациялануу тобокелдигин тескөө айрым карыз алуучулар ортосунда потенциалдуу байланыштуу болууга тийиш, анткени кредит алууда банк менен өз-өзүнчө иш алып барган эки (жана андан көп) карыз алуучу өз ара байланыштуу болгон бирдиктүү юридикалык жана экономикалык тобокелдикти шартташы мүмкүн.

Өз ара байланыштуу карыз алуучуларды аныктоодо консолидацияланган отчетту сунуштаган жана/же сунуштоо болжолдонуп жаткан компаниялар тобун гана кароого алуу жетишсиз. Карыз алуучулардын байланыштуулугу/өз ара байланыштуулугу, мисалы, биргелешип ээлик кылуу, контролдоо же тескөө катары болушу мүмкүн. Утурлама гарантиялар да карыз алуучулардын өз ара байланыштуулугу көрсөткүчү катары кызмат кылышы мүмкүн.

Банк өз иш тажрыйбасында карыз алуучуларга байланыштуу тобокелдиктерди аныктоо үчүн алардын кайсы болбосун маалыматты бурмалоосун жана/же сунуштабай койгондугун (карыз алуучулар ортосунда байланышты жашыруу максатында) аныктоо үчүн кылдат кароого алууга жана мүмкүн болушунча бардык күч-аракетин жумшоого тийиш.»;

– 6.2-пунктундагы:

экинчи абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

«- бир карыз алуучу башкасы контролдукка алат»

үчүнчү абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

«- кредит юридикалык жакка жана ошол юридикалык жактын катышуучусуна/уюштуруучусуна да берилген.»;

төртүнчү абзац күчүн жоготкон катары таанылсын;

пункт төмөнкү мазмундагы онунчу абзац менен толукталсын:

«- алар бир карыз алуучуга ээ, мында Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органы күрөө коюучу катары болуп саналган жагдайлар эске алынбайт.»;

– 7.1-пункттун экинчи сүйлөмүндөгү «санкциялар» деген сөз «таасир этүү чаралары» дегенге алмаштырылсын;

– 7.2 жана 7.3.-пункт күчүн жоготкон катары таанылсын;

– 8.1-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«8.1. Банк туруктуу негизде маалымат базасын толуктап турууга жана байланыштуу карыз алуучулар тобун эсепке алуу журналын жүргүзүүгө милдеттүү, анда ар бир карыз алуучуга жана ал менен байланыштуу жакка карата бардык талаптар тууралуу маалымат камтылууга тийиш.»;

– 9.2-пункттун 1-3-эскертүүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын.

5. Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 12-октябрындагы № 40/1 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган каржылоо чектери жөнүндө нускоону» бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген, ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган каржылоо чектери жөнүндө нускоонун:

– 1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«Нускоо ислам банктарына жана «ислам терезесине» ээ банктарга таркатылат.»

– 3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«3. Каржылоо чектери - Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан белгиленген, «Бир кардарга/сунуштоочуга же байланыштуу кардарлар/сунуштоочуга тобуна тобокелдиктин максималдуу өлчөмү» экономикалык ченеми аркылуу бир кардарга/сунуштоочуга же байланыштуу кардарлар/сунуштоочуга тобуна (мындан ары – бир карыз алуучу) тобокелдикти чектөө.»;

– 6-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«6. Ислам банкына байланыштуу жактарды каржылоо тартиби жана чектөөлөр Улуттук банк Башкармасы тарабынан бекитилген, “Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө” нускоого ылайык аныкталат.»;

– 8-пункттун:

2-пунктчасындагы «Moode’s Investors Service (АКШ) рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган» деген сөздөр «Standard & Poor’s же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody’s Investors Service сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ» дегенге алмаштырылсын;

пункт төмөнкү мазмундагы 4-пунктча менен толукталсын:

«4) Standard & Poor’s рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody’s Investors Service сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ өкмөттөргө же борбордук банктарга карата талаптар.»;

– 9-пунктунун 5 жана 6-пунктчалары төмөнкү редакцияда берилсин:

«5) Standard & Poor’s рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody’s Investors Service сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан же эл аралык финансы институттары (ЕБРР, АБР) тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ өкмөттөр же борбордук банктар гарантиялаган талаптар;

6) Standard & Poor’s рейтингдик агенттиги тарабынан ыйгарылган «А» деңгээлинен төмөн болбогон узак мөөнөттүү суверендүү

кредиттик рейтингге же Japan Credit Rating Agency (JCR), Fitch Ratings, Dominion Bond Rating Service (DBRS), Moody's Investors Service сыяктуу рейтингдик агенттиктердин бири тарабынан ыйгарылган бирдей рейтингге ээ өкмөттөр же борбордук банктар бенефициар болуп саналган ислам банкы тарабынан кабыл алынган баланстан тышкаркы милдеттенмелер;»;

– 25-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«25. Ушул нускоонун максаттарында «кардар/сунуштоочу» катары, банк аларга каржылоону/ же өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди (инвестиция, товарлар/кызмат көрсөтүүлөр үчүн алдын ала төлөөлөр ж.б. түрүндө) сунуштаган адамды/адамдар тобун түшүнөбүз.»;

– Нускоо төмөнкү мазмундагы 25-1, 25-2 жана 25-3 пункттар менен толукталсын:

«25-1. Бир кардарга/сунуштоочуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин эсептөөдө ар башка кардарлардын/сунуштоочулардын карызы суммаланууга жана эгерде бир кардардын/сунуштоочунун финансылык кыйынчылыктары башкаларда да төлөө көйгөйлөрүн жаратса, бирдиктүү чогуу алгандагы байланыштуу карыз катары каралууга тийиш.

25-2. Банк, өз ара байланыштуу жактар бир жак катары каралган талапты сактоо менен инвестициялоону жүзөгө ашырышы мүмкүн (анын ичинде каржылоону сунуштоо, өзүндө кредиттик тобокелдикти камтыган активдерди жайгаштыруу).

25-3. Кредиттөөдө концентрациялануу тобокелдигин тескөө айрым карыз алуучулар ортосунда потенциалдуу байланыштуу болууга тийиш, анткени кредит алууда банк менен өз-өзүнчө иш алып барган эки (жана андан көп) карыз алуучу өз ара байланыштуу болгон бирдиктүү юридикалык жана экономикалык тобокелдикти шартташы мүмкүн.

Өз ара байланыштуу кардарлары/сунуштоочуларды аныктоодо консолидацияланган отчетту сунуштаган жана/же сунуштоо болжолдонуп жаткан компаниялар тобун гана кароого алуу жетишсиз. Кардарлардын/сунуштоочулардын байланыштуулугу/өз ара байланыштуулугу, мисалы, биргелешип ээлик кылуу, контролдоо же тескөө катары болушу мүмкүн. Утурлама гарантиялар да карыз

алуучулардын өз ара байланыштуулугу көрсөткүчү катары кызмат кылышы мүмкүн.

Банк өз иш тажрыйбасында кардарларга/сунуштоочуларга байланыштуу тобокелдиктерди аныктоо үчүн алардын кайсы болбосун маалыматты бурмалоосун жана/же сунуштабай койгондугун (карыз алуучулар ортосунда байланышты жашыруу максатында) аныктоо үчүн кылдат кароого алууга жана мүмкүн болушунча бардык күч-аракетин жумшоого тийиш.»;

– 26-пунктунун:

үчүнчү жана төртүнчү абзацтары төмөнкү редакцияда берилсин:

«- каржылоо юридикалык жакка да жана ал юридикалык жактын катышуучусуна/уюштуруучусуна сунушталган;

– алар, эч болбогондо, бир контролдоочу адамга же олуттуу катышуучуга ээ, мында контролдоочу адам же олуттуу катышуучу мамлекеттик органдар болуп саналган учурлар эске алынбайт.»;

жетинчи абзацы «төлөөнүн экинчилик булагына» деген сөздөн кийин «(күрөөгө)» деген сөз менен толукталсын;

тогузунчу абзац «үчүнчү жактын тике пайдасы үчүн колдонулса» деген сөздөрдөн кийин « Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынан башка» деген сөздөр менен толукталсын;

пункт төмөнкү мазмундагы онунчу абзац менен толукталсын:

«- алар бир күрөө коюучуга ээ, мында Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органы күрөө коюучу болуп саналган учурлар эске алынбайт.»;

эскертүү күчүн жоготкон катары таанылсын;

– 28-пункттун экинчи сүйлөмүндө «санкцияларды» деген сөз «таасир этүү чараларды» дегенге алмаштырылсын;

– 29-пунктундагы «байланыштуу жактар» деген сөз «байланыштуу кардарлардын/сунуштоочулардын тобу» дегенге алмаштырылсын.

6. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 29-декабрындагы № 96/2 «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого каршы иш-аракеттерди көрүү максатында, коммерциялык банктарда ички контролдуктун уюштурулушуна карата минималдуу

талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого каршы иш-аракеттерди көрүү максатында, коммерциялык банктарда ички контролдуктун уюштурулушуна карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

– 1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1. Жобо коммерциялык банктарда, анын ичинде ишин ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырышкан жана ислам терезесине ээ банктарда, депозиттерди тартуу менен иш алып барышкан микрофинансылык компанияларда, «Кредиттик союздардын финансы компаниясы» ААКсында, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик Өнүктүрүү банкында (мындан ары – банктар) кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого каршы иш-аракеттерди көрүү максатында иштелип чыккан.»;

– 2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары - Улуттук банк) кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого каршы иш-аракеттерди көрүү максатында, ички контролдукту уюштуруу маселелери боюнча банктардын ишине инспекциялоо жүргүзүп, анын натыйжалары тууралуу маалыматты бул багытта иш алып барышкан ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга (мындан ары – ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган) жөнөтөт.

– 3-пункт күчүн жоготкон катары таанылсын;

– 4-пункттун:

13-абзацындагы «(банктын түзүмдүк бөлүмүнүн начальнигинин, же банкта тиешелүү түзүмдүк бөлүм жок болсо, анда башкы адистин деңгээлиндеги)» деген сөздөр «(комплаенс-контролдук кызматынын жетекчисинин деңгээлинде)» деген сөздөргө алмаштырылсын;

16-абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

«Ислам банкы», ««Ислам терезесине» ээ банк», «Ислам банк иши жана каржылоо принциптери», «Шариат стандарттары», «Шариат кеңеши» - бул терминдер Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө» мыйзамынын түшүндүрмө нормаларына шайкеш келет.»;

- 22-пунктунун төртүнчү абзацындагы «финансы-кредиттик мекемелер» деген сөздөр «финансы-кредиттик уюмдар» дегенге алмаштырылсын.

7. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

1-пунктундагы «жобо долбоору» деген сөздөр «жобо» дегенге алмаштырылсын;

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчет жөнүндө» жобонун:

- 1.1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.1. Бул жободо мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчеттун бирдиктүү формасы аныкталган.»;

- 1.2-пунктундагы «жана башка финансы-кредит мекемелери» деген сөздөр «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААКсы» дегенге алмаштырылсын;

- 2.1-пунктунун а) пунктчасындагы «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» деген сөздөр «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» дегенге алмаштырылсын;

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
12	8-бөлүк	<p>Потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга өзгөртүүлөр:</p> <p>А. Потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камдын (РППУ) эсебинен алынып салынган жана кайтарылган (мурда эсептен алынып салынган) активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелер жөнүндө маалымат.</p> <p>Б. Потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга банктарга сунушталган кредиттерден тышкары, кредиттер боюнча өзгөртүүлөр.</p> <p>В. Потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга кредиттерден айырмаланган активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелер боюнча өзгөртүүлөр.</p> <p>Г. Потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга банктарга жана башка ФКУларга сунушталган кредиттер боюнча өзгөртүүлөр.</p>	Ай сайын.	Отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.	

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
12	8-бөлүк	<p>Д. «ислам терезесинин» алкагында банктын потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камдын эсебинен алынып салынган жана кайтарылган (мурда эсептен алынып салынган) активдери жана баланстан тышкаркы милдет-тенмелери жөнүндө маалымат.</p> <p>Е. Банктарга сунушталган каржылоону эске албаганда, «ислам терезесинин» алкагында банк тарабынан сунушталган каржылоо боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга өзгөртүүлөр.</p> <p>Ж. Каржылоодон айырмаланган «ислам терезесинин» алкагында банктын активдери боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга өзгөртүүлөр.</p> <p>З. Банк тарабынан «ислам терезесинин» алкагында банктарга жана башка финансы-кредит уюмдарга сунушталган каржылоо боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга өзгөртүүлөр.</p>	Ай сайын.	Отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.	

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
14	10-бөлүк	Аффилirlенген жактар тууралуу маалымат: А. Аффилirlенген жактар менен активдүү операциялар жөнүндө кыскача маалымат.	Ай сайын.	Отчеттук мезгилден кийинки 12 календардык күн ичинде.	Банктын аффилirlенген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 1-формасы
		Б. Аффилirlенген жактар менен операциялар жөнүндө жалпы маалымат В. Банктын аффилirlенген жактары жөнүндө маалымат	Жарым жылда бир жолу.	Отчеттук мезгилден кийинки 12 календардык күн ичинде.	Банктын аффилirlенген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 2, 3-формасы.
		Г. Аффилirlенген жактар менен активдүү операциялар жөнүндө кыскача маалымат Д. Аффилirlенген жактар менен операциялар жөнүндө жалпы маалымат Е. Банктын аффилirlенген жактары жөнүндө маалымат			
15	11-бөлүк	Банк менен байланыштуу жактар жөнүндө маалымат: А. Банк менен байланыштуу жактар менен активдүү операциялар жөнүндө кыскача маалымат.	Ай сайын.	Отчеттук мезгилден кийинки 12 календардык күн ичинде.	Банктын аффилirlенген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 4-формасы.

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
		<p>Б. Банк менен байланыштуу жактар менен операциялар жөнүндө жалпы маалымат.</p> <p>В. Банктын кызмат адамдарынын жакын туугандары жөнүндө маалымат.</p> <p>Г. Банк менен байланыштуу башка жактар жөнүндө маалымат.</p> <p>Д. Банктын кызмат адамдары жана алардын жакын туугандары же банк менен байланыштуу башка жактар аларда контролдоо укугуна ээ юридикалык жактар жөнүндө маалымат.</p>	Жарым жылда бир жолу.	Отчеттук мезгилден кийинки 12 календардык күн ичинде.	Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 5, 6, 7, 8-формалары.
		<p>Е. Банк менен байланыштуу жактар менен активдүү операциялар жөнүндө кыскача маалымат.</p> <p>Ж. Банк менен байланыштуу жактар менен операциялар жөнүндө жалпы маалымат.</p> <p>З. Банк менен байланыштуу жактардын туугандарынан болгон жактар жөнүндө маалымат.</p> <p>И. Башка байланыштуу жактар жөнүндө маалымат.</p> <p>К. Банк менен байланыштуу жактын жакын туугандарынан болгон жактар же башка байланыштуу жактар контролдоо укугуна ээ юридикалык жактар жөнүндө маалымат.</p>			

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
18	14-бөлүк	Экономикалык ченемдердин сакталышы жана банк капиталынын кошумча запасын колдоо («капитал буфери») жөнүндө маалымат. А. Мөөнөттүү депозиттер жана жеке адамдар алдында башка милдеттенмелер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү ченеминин сакталышы жөнүндө күндөлүк отчет (К5.1). Б. Жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү ченеминин сакталышы жөнүндө отчет (К5.2). В. Улуттук банктын талаптарынын аткарылышы жөнүндө отчет. Г. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) сакталышы жөнүндө отчет (К3.2). Д. Дароо ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) сакталышы жөнүндө ар күндүк отчет (К3.3).	Ай сайын. Күн сайын. Ай сайын. Ай сайын. Ай сайын.	Отчеттук мезгилден кийинки 12 календардык күн ичинде. Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча 9.00гө чейин. Ай сайын. Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча 9.00гө чейин. Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча 9.00гө чейин.	

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
19	15-бөлүк	Банктын капиталын эсептөө.	Ай сайын.	Отчеттук мезгилден кийинки 12 календардык күн ичинде.	Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) стандарттарын аныктоо боюнча нускао. Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген, операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырган банктардын капитал шайкештиги стандарттарын аныктоо боюнча нускао.
20	16-бөлүк	Ачык валюта позициялары жөнүндө отчет.	Күн сайын.	Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча 9.00гө чейин.	Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген, "Кыргыз Республикасынын аймагында коммерциялык банктардын ачык позиция лимиттерин сактоо тартиби жөнүндө нускаого карата тиркеме; Улуттук банк Башкармасынын токтому менен бекитилген Операцияларды ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырган банктардын ачык валюта позиция лимиттерин сактоо тартиби жөнүндө нускао.

№	Бөлүк	Аталышы	Мезгил аралыгы	Сунуштоо мөөнөтү	Эскертүү же ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
		<p>А. Ислам каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар боюнча ачык валюта позициялары жөнүндө күндөлүк отчет.</p> <p>Б. Ачык валюта позициялары жөнүндө жыйынтыкталган күндөлүк отчет. Баалуу металлдар боюнча позиция боюнча отчет.</p>			

»;

– 2-тиркеменин

– аталышында жана 1-18 бөлүктөрүнүн таблицаларында:

ар башка жөндөмөдөгү «финансы-кредиттик мекемелер» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөдөгү «финансы-кредиттик уюмдар» дегенге алмаштырылсын;

«ФКМ» аббревиатура деген сөздөр «ФКУ» дегенге алмаштырылсын;

6) 10Б-10В, 11А-11Д бөлүмдөрү төмөнкү редакцияда берилсин:

«

БӨЛҮМ 10Б
АФФИЛИРЛЕНГЕН ЖАКТАР МЕНЕН ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

N	Аффилирленген жактын аталышы	Операциянын суммасы	Операциянын түрү [1]	Операция башталган күн	Операцияны бүткөн күнү жана мөөнөтү [2]	Пайыздык чен (%)	Насыяга карата күрөө [3]	Күрөөнүн ээси	Операцияны жүргүзүү шарттары [4]	Эскертүүлөр
	Төмөндө маалыматты аныктоонун мисалдары келтирилген:									
	1-мисал: Банктын туунду компаниясы.									
	2-мисал: Банктын 10% жана андан ашык акциясына ээ компания.									

[1] Операциянын түрүн көрсөтүңүз (кредит, гарантия, активди сатуу/сатып алуу, кызмат ж.б.)

[2] Кредиттерге, баланстан тышкары милдеттенмелерге, контракттарга ж.б.

[3] Күрөөнүн түрүн көрсөтүңүз (баалуу кагаздар, депозит, кыймылсыз мүлк ж.б.)

[4] Операциянын негизги шарттарын жазып чыгыңыз.

Кызмат орду

Кол тамгасы

Аты-жөнү

**БӨЛҮМ 10В
БАНКТЫН АФФИЛИРЛЕНГЕН ЖАКТАРЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ**

N	Аффилирленген жактын аталышы	Банк менен аффилирленген жактын өз ара мамилесинин мүнөзү (холдинг компаниясы, туунду компаниясы, караштуу компаниясы ж. б.)	Банкка тийиштүүлүгү-не карата акциялары-нын/үлүшүнүн ээлигинин пайызы [1]	Аффилирленген жактын аталышы/негизги иши	Эскертүүлөр
1					
2					
...					
n					

[1] Мисалы: а) Банк В компаниянын 50%на ээ; б) А холдинг компаниясы банктын 55% на ээ; в) банктын холдинг компаниясы ага караштуу D компаниянын 100% акциясына ээ.

Кызмат орду _____ Аты-жөнү _____
 Кол тамгасы _____

БӨЛҮМ 11А
БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ ЖАКТАР МЕНЕН АКТИВДҮҮ
ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ КЫСКАЧА МААЛЫМАТ

(миң сом)

Банк менен байланыштуу жак тууралуу маалымат										
N	Банк менен байланыштуу жактын аталышы	Топ	Кредиттер жана финансылык ижара	Пайыздык чен (%)	Жана башка активдер	Пайыздык чен (%)	Баланстан тышкаркы милдеттенмелер	Бардыгы болуп	Классификациялоо категориясы	Мөөнөтүндө теленбөгөн активдер (күндөрдө)
1										
2										
3										
4										
5										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
21	Банк менен байланыштуу жактын бардык операциясы									
22	Банк менен байланыштуу бир жактын эң ири карызы									

БӨЛҮМ 11Б
 БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ ЖАКТАР МЕНЕН
 ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

N	Банк менен байланыштуу адамдын аты-жөү	Операциянын суммасы (мин сом)	Операциянын түрү [6]	Операция башталган күн	Операция бүткөн күн жана мөөнөтү [7]	Пайыздык чен	Кредитке карата күрөө [8]	Күрөөнүн ээси	Операцияны жүргүзүү шарттары [9]	Эскертүүлөр
	Төмөндө маалыматты ачып көрсөтүү мисалдары келтирилген:									
1	1-мисал: банк Башкармасынын төрагасынын аты-жөү									
2	Банк Башкармасынын төрагасынын агасынын/инисинин аты-жөү									
3	X компаниясы, банк Башкармасынын төрагасынын атасы X компаниясынын 50% акциясына ээ									
4	2-мисал: Банкта 10% жана андан ашык акциясына ээ жактар									
...										
n										

- [6] Операциянын түрүн көрсөтүңүз (кредит, гарантия, активди сатуу/сатып алуу, кызмат ж.б.)
 [7] Кредиттерге, баланстан тышкары милдеттенмелерге, контракттарга ж.б.
 [8] Күрөөнүн түрүн көрсөтүңүз (баалуу кагаздар, депозит, кыймылсыз мүлк ж.б.)
 [9] Операциянын башкы шарттарын жазып чыгыңыз.

БӨЛҮМ 11В
БАНКТЫН КЫЗМАТ АДАМДАРЫНЫН ЖАКЫН ТУУГАНДАРЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

N	Банктын кызмат адамынын аты-жөнү	Банкта ээлеген кызматы	Жакын тууганынын аты-жөнү	Туугандык даражасы (ата-энеси, аялы/күйөөсү ж. б.)
1				
2				
...				
n				

БӨЛҮМ 11Г
БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ БАШКА ЖАКТАР ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

N	Банктын кызмат адамынын аты-жөнү	Банкта ээлеген кызматы	Банк менен байланыштуу адамдардын аты-жөнү	Туугандык даражасын аныктоо
1				
2				
...				
n				

БӨЛҮМ 11Д
 БАНКТЫН КЫЗМАТ АДАМДАРЫ ЖАНА АЛАРДЫН ЖАКЫН ТУУГАНДАРЫ
 ЖЕ БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ БАШКА ЖАКТАР КОНТРОЛДОО
 УКУГУНА ЭЭ ЮРИДИКАЛЫК ЖАКТАР ЖӨНҮНДӨ МАЛЫМАТ

N	Банктын кызмат адамынын аты-жөнү	Банкта ээлеген кызматы	Юридикалык жактын аталышы/негизги иши	Банктын казмат адамдарына байланыштуулугу жана юридикалык жактын акцияларына (%) ээлик кылуу үлүшү
1				
2				
...				
n				

14-бөлүктөгү «КАПИТАЛДЫН ЖЕТИШТҮҮЛҮГҮ (ШАЙКЕШТИГИ) ЭКОНОМИКАЛЫК ЧЕНЕМИН САКТОО ЖАНА БАНК КАПИТАЛЫНЫН КОШУМЧА ЗАПАСЫН («КАПИТАЛ БУФЕРИ» ИНДЕКСИ) КОЛДОО МААЛЫМАТТАР» таблицасы төмөнкү редакцияда берилсин:

Экономикалык ченемдердин аталышы	Белгиленishi	Ченемди эсептөө		Ченемдин айкын мааниси	Ченемдин белгиленген мааниси	Белгиленген ченемден четтөө
		ЧСК	ЦРА			
Капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) ченеми	K2.1	ЧСК	ЦРА		12% кем эмес	
	K2.2	ЧКПУ	ЦРА		6% кем эмес	
	K2.3	ЧСК	СА		8% кем эмес	
Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)	K3.1	ЛА	ОБ		45% кем эмес	
Банк капиталынын кошумча запасы («капитал буфери индекси»)	K3.1	ЧСК	ЦРА		___% кем эмес (маанисин көрсөтүнүз)	

»;

14В бөлүк төмөнкү редакцияда берилсин:

«14В. УЛУТТУК БАНКТЫН ТАЛАПТАРЫНЫН АТКАРЫЛЫШЫ ЖӨНҮНДӨ ОТЧЕТ

Белгиленеши	Айкын мааниси	Белгиленген мааниси
Күрөө менен камсыздалбаган кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү		ЧСКнын 50% ашык эмес
Аффилерленген жана банк менен байланыштуу жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү		ЧСКнын 60% ашык эмес
Ар бир банк эмес уюмга кандай болбосун инвестициялардын максималдуу өлчөмү		өздүк (регулятивдик) капиталдын 60% ашык эмес

Кызмат орду _____ Кол тамгасы _____ Аты-жөнү _____

– 15.7 –бөлүктүн аталышындагы «шайкештиги» деген сөз «жетиштүүлүгү (шайкештиги)» дегенге алмаштырылсын;

940 жана 950 саптары төмөнкү редакцияда берилсин:

«

940	Суммардык капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенти (900ст/ (620ст)
950	Биринчи деңгээлдеги капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенти (800ст/ (620ст)

».

8. Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 30-мартындагы № 20/4 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктардын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобону бекитүү жөнүндө токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктардын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобонун:

- 1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1. Бул жобо ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган банктардын мезгил-мезгили менен берилүүчү отчетторунун бирдиктүү формасын аныктайт.»;

- 4-пунктунун «а» пунктчасында «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» деген сөздөр «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 1-тиркеменин 12, 14, 15, 18 жана 19-пункттары төмөнкү редакцияда берилсин:

«

N	Бөлүк	Аталышы	Мезгил-дүүлүгү	Берүү мөөнөтү	Эскертүүлөр жана ченемдик укуктук актыларга шилтемелер
12	8-бөлүк	<p>РППУдагы өзгөрүүлөр:</p> <p>А. РППУнун эсебинен эсептеп алынып салынган жана кайтарылган (мурда эсептеп алынып салынган) активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелер жөнүндө маалыматтар.</p> <p>Б. Банктарга сунушталган каржылоодон тышкары, сунушталган каржылоо боюнча РППУдагы өзгөрүүлөр</p> <p>В. Каржылоодон айырмаланган активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелер боюнча РППУдагы өзгөрүүлөр</p> <p>Г. Банктарга жана башка ФНУдарга сунушталган каржылоо боюнча РППУдагы өзгөрүүлөр.</p>	Ай сайын.	Отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.	
14	10-бөлүк	<p>Аффилирленген жактар тууралуу маалыматтар:</p> <p>А. Аффилирленген жактар менен активдүү операциялар тууралуу кыскача маалыматтар.</p> <p>Б. Аффилирленген жактар менен операциялар тууралуу жалпы маалыматтар.</p> <p>В. Банктын аффилирленген жактары тууралуу маалыматтар.</p>	Ай сайын.	Отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.	<p>Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 1-формасы.</p> <p>Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 2-3-формалары.</p>

15	11-бөлүк	<p>Банк менен байланыштуу жактар жөнүндө маалымат:</p> <p>А. Банк менен байланыштуу жактар менен активдүү операциялар жөнүндө кыскача маалымат.</p>	Ай сайын.	Отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.	Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 4-формасы.
		<p>Б. Банк менен байланыштуу жактар менен операциялар жөнүндө жалпы маалымат.</p> <p>В. Банктын кызмат адамдарынын жакын туугандары жөнүндө маалымат.</p> <p>Г. Банк менен байланыштуу башка жактар жөнүндө маалымат.</p> <p>Д. Банктын кызмат адамдары жана алардын жакын туугандары же банк менен байланыштуу башка жактар аларда контролдоо укугуна ээ юридикалык жактар жөнүндө маалымат.</p>	Жарым жылда бир жолу.	Отчеттук мезгил аяктаган күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.	Банктын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө нускоого карата тиркемелердин 5-6-7-8 формалары.
18	14-бөлүк	<p>Экономикалык ченемдердин сакталышы жана банк капиталынын кошумча запасын («капитал буфери» көрсөткүчүн) колдоого алуу жөнүндө маалыматтар.</p> <p>А. Бир карыз алуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмү ченеминин сакталышы жөнүндө күндөлүк отчет.</p>	Ай сайын.		
			Күн сайын.	Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча кийинки күндүн саат 9:00 чейин.	

		Б. Капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) жана ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү) экономикалык ченемдеринин сакталышы жөнүндө отчет.	Ай сайын.	Отчеттук мезгил бүткөн күндөн кийинки 12 календардык күн ичинде.
		В. Мөөнөттүү эсептер жана жеке адамдар алдындагы башка милдеттенмелер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү ченеминин сакталышы жөнүндө күндөлүк отчет.	Күн сайын	Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча кийинки күндүн саат 9.00 чейин.
		Г. Жеке адамдардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү ченеминин сакталышы жөнүндө отчет.	Ай сайын.	
		Д. Улуттук банктын талаптарынын аткарылышы жөнүндө отчет.	Ай сайын.	
		Е. Кыска мөөнөттүү ликвиддүүлүк ченеминин (көрсөткүчүнүн) (К3.2) сакталышы жөнүндө отчет.	Жума сайын.	Отчеттук жумадан кийинки жуманын алгачкы жумуш күнүнүн саат 9.00 чейин.
		Ж. Ликвиддүүлүктү дароо толуктоо ченеминин (көрсөткүчүнүн) (К3.3) сакталышы жөнүндө күндөлүк отчет.	Күн сайын.	Акыркы операциялык күндүн акырына карата абал боюнча саат 9.00 чейин.

19	15-бөлүк Банк капиталын эсептөө.		Ай сайын.	Отчеттук мез- гил аяктаган күндөн кийинки 12 календар- дык күн ичинде.	Операцияларын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырышкан банктардын капиталы- нын шайкештик (жетиш- түүлүк) стандарттарын аныктоо боюнча нускао.
----	-------------------------------------	--	-----------	--	---

- »;
- 2-тиркеме:
 - 1-18 бөлүктөрдүн аталыштарында жана таблицаларында:
«финансы-кредиттик мекемелер» деген сөздөр «финансы-насыялык уюмдар» дегенге алмаштырылсын;
 - «ФКМ» деген сөз «ФКУ» дегенге алмаштырылсын;
 - 10Б, 10В, 11А – 11Д бөлүктөрү төмөнкү редакцияда берилсин:

«10-БӨЛҮК. Б. АФФИЛИРЛЕНГЕН ЖАКТАР МЕНЕН
ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

№	Аффилерленген жактын аталышы	Операциянын суммасы (Mиң сом)	Операция түрү [1]	Операция башталган күн	Операция мөөнөтү жана аяктаган күнү [2]	Үстөк баа жана ордун толтуруунун башка формалары	Берилген активге карата күрөө [3]	Күрөө ээси	Операциянын жүргүзүүнүн шарттары [4]	Эскертүү
1	Төмөндө маалыматты аныктоонун мисалдары келтирилген:									
	1-мисал: Банктын туунду компаниясы.									
	2-мисал: Банктын 10% жана андан ашык акциясына ээ компания.									

[1] Операциянын түрүн көрсөтүүнүз (актив, гарантия, активди сатуу/сатып алуу, кызмат ж.б.)

[2] Активдерге, баланстан тышкары милдеттенмелерге, контрактарга ж.б.

[3] Күрөөнүн түрүн көрсөтүүнүз (баалуу кагаздар, депозит, кыймылсыз мүлк ж.б.)

[4] Операциянын негизги шарттарын жазып чыгыңыз.

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

10-БӨЛҮК. В. БАНКТЫН АФФИЛИРЛЕНГЕН ЖАКТАРЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

№	Аффилирленген жактын аталышы	Аффилирленген жактын банк менен мамилелеринин мүнөзү (холдингдик компания, туунду, караштуу компания ж.б.)	Банкка тийиштүүлүгүнө карата акцияларынын/үлүшүнүн ээлигинин пайызы [1]	Аффилирленген жактын аталышы/ негизги иши	Эскертүү
11					
22					
.....					
пп					

[1] Мисалы: а) Банк В компаниянын 50%-на ээ; б) А холдинг компаниясы банктын 55%-на ээ; в) банктын холдинг компаниясы ага караштуу D компаниянын 100% акциясына ээ.

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

11-БӨЛҮК. А. БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ ЖАКТАР МЕНЕН АКТИВДҮҮ
ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ КЫСКАЧА МААЛЫМАТ

Инсайдер жөнүндө маалымат									
№	Банк менен байланыштуу жактын аталышы	Тобу	Банк менен байланыштуу жактын операциялары боюнча чогуу алгандагы баланстык карыз / контракттардын жалпы суммасы				Классификациялоо категориясы	Мөөнүтүндө телөбөгөн активдер/контракт шарттарынын аткарылбашы (күндөрдө)	
			Сунушталган каржылоо	Үстөк баа жана ордун толтуруунун башка формалары	Жана башка активдер	Үстөк баа жана ордун толтуруунун башка формалары			Баланстан тышкаркы милдеттенмелер
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21	Бардыгы болуп: банк менен байланыштуу жактар менен операциялар								

Инсайдер жөнүндө маалымат								
№	Банк менен байланыштуу жактын аталышы	Тобу	Банк менен байланыштуу жактын операциялары боюнча чогуу алгандагы баланстык карыз / контракттардын жалпы суммасы				Классификациялоо категориясы	Мөөнүтүндө төлөнбөгөн активдер/ контракт шарттарынын аткарылбашы (күндөрдө)
			Сунушталган каржылоо	Үстөк баа жана ордун толтуруунун башка формалары	Жана башка активдер	Үстөк баа жана ордун толтуруунун башка формалары		
22	Бир банк менен байланыштуу жакка карата эң ири карыз							

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

11-БӨЛҮК. Б. БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ ЖАКТАР МЕНЕН
ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

№	Банк менен байланыштуу жактын аты-жөнү (мамилелеринин мүнөзүн көрсөтүү)	Операциянын суммасы (миң сом)	Операциянын башталган күнү [6]	Операция мөөнөтү жана аяктаган күнү [7]	Үстөк баа жана ордун толтуруунун башка формалары	Берилген каржылоого карата күрөө [8]	Күрөө ээси	Операция жүзүнүн шарттары [9]	Эскертүү
Төмөндө маалыматты чечмелөө мисалдары келтирилген:									
1	1-мисал: аты-жөнү, банк Башкармасынын Төрагасы								
2	Аты-жөнү, банк Башкармасынын Төрагасынын атасы								
3	Компания Х, банк Башкармасынын Төрагасынын атасы Х компаниянын 50% акциясына ээлик кылат								
4	2-мисал: Банктын 10% жана андан ашык акцияларына ээлик кылгандар								
...									
n									

- [6] Операциянын түрүн көрсөтүңүз (актив, гарантия, активди сатуу/сатып алуу, кызмат ж.б.)
- [7] Активдерге, баланстан тышкары милдеттенмелерге, контракттарга ж.б.
- [8] Күрөөнүн түрүн көрсөтүңүз (баалуу кагаздар, депозит, кыймылсыз мүлк ж.б.)
- [9] Операциянын негизги шарттарын жазып чыгыңыз.

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

**11-БӨЛҮК. В. БАНКТЫН КЫЗМАТ АДАМДАРЫНЫН ЖАКЫН
ТУУГАНДАРЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ**

№	Банктын кызмат адамынын аты-жөнү	Банкта ээлеп турган кызмат орду	Жакын тууганынын аты-жөнү	Туугандык даражасы (ата-энеси, аялы/күйөөсү ж. б.)
1				
2				
...				
n				

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

11-БӨЛҮК. Г. БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ БАШКА ЖАКТАР ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

№	Кызмат адамдын аты-жөнү	Банкта ээлеген кызматы	Байланыштуу жактын аты-жөнү	Байланыштуулук даражасын көрсөтүү
1				
2				
...				
n				

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

11-БӨЛҮК. Д. БАНКТЫН КЫЗМАТ АДАМДАРЫ ЖАНА АЛАРДЫН ЖАКЫН ТУУГАНДАРЫ ЖЕ БАНК МЕНЕН БАЙЛАНЫШТУУ БАШКА ЖАКТАР КОНТРОЛДОО УКУГУНА ЭЭ ЮРИДИКАЛЫК ЖАКТАР ЖӨНҮНДӨ МАЛЫМАТ

№	Банктын кызмат адамынын аты-жөнү	Банкта ээлеген кызматы	Юридикалык жактын аталышы/ негизги иши	Банктын кызмат адамына карата мамилеси жана юридикалык жактын акцияларына ээлик кылуу үлүшү (% менен)
1				
2				
...				
n				

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

- 14-бөлүктүн:
 - аталышы төмөнкү редакцияда берилсин:
 - «14-бөлүк. Экономикалык ченемдерди сактоо жана банк капиталынын кошумча запасын колдоо жөнүндө маалыматтар («капитал буфери» индекси)»;
 - 14.Б бөлүк төмөнкү редакцияда берилсин:
 - 14.Б. Капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) экономикалык ченемин жана ликвиддүүлүк ченемин (көрсөткүчүн) сактоо жана банк капиталынын кошумча запасын («капитал буфери» индекси) колдоо жөнүндө отчет:

Экономикалык ченемдердин аталышы	Белгилениши	Ченемдерди эсептөө		Ченемдин айкын мааниси	Ченемдин белгиленген мааниси	Белгиленген ченемден четтөө
		ЧСК	ЧРА			
Капитал жетиштүүлүгү (шайкештиги) экономикалык ченеми	K2.1	ЧСК	ЧРА		12% кем эмес	
	K2.2	ЧКПУ	ЧРА		кем эмес 6%	
	K2.3	ЧСК	СА		кем эмес 8%	
Ликвиддүүлүк ченеми (көрсөткүчү)	K3.1	ЛА	ОБ		кем эмес 45%	
		ЧСК	ЧРА		кем эмес ___% (маанисин көрсөтүңүз)	

Отчеттук мезгил ичин-де орточо мааниси	1 жума	2 жума	3 жума	4 жума	5 жума	Бардыгы болуп
ЛА – Ликвиддүү активдер						
ОБ – банктын милдеттенмеси						
К3 ченеми=ЛА/ОБ	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

– 14.Д бөлүгү төмөнкү редакцияда берилсин:

«14.Д. Улуттук банктын талаптарынын аткарылышы жөнүндө отчет

Белгилөөлөр	Айкын мааниси	Белгиленген мааниси
Күрөө менен камсыз болбогон, каржылоо боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү.		ЧСКнын 50% ашык эмес
Банка байланыштуу жак жана аффилирленген жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү.		ЧСКнын 60% ашык эмес
Ар бир банк эмес уюмга кайсы болбосун инвестициялардын максималдуу өлчөмү.		өздүк (регулятивдик) капиталдын 60% ашык эмес
Кыймылсыз мүлккө (негизги каражаткан) инвестициялардын максималдуу өлчөмү.		Төлөнгөн уставдык капиталдын өлчөмүнөн 100% ашпаган.

Кызмат орду: _____ аты-жөнү: _____ колтамгасы: _____

– 15.7-бөлүмүнүн: аталышындагы «шайкештик» деген сөз «жетиштүүлүк (шайкештик)» дегенге алмаштырылсын;

960, 970 саптары төмөнкү редакцияда берилсин:

«

960	Суммардык капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенти (920ст/ (640ст минус 1010ст)
970	Биринчи деңгээлдеги капиталдын жетиштүүлүгү (шайкештиги) коэффициенти (800ст/ (640ст минус 1010ст)

9. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 27-майындагы № 25/3 «Микрокредиттик компаниянын/микрокредиттик агенттиктин мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жана «Микрофинансылык компаниянын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө жоболорду бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Микрофинансылык компаниянын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобонун:

– 1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1. Бул жобо микрофинансылык компаниянын (мындан ары – МФК) мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчетунун (мындан ары - ММРО) бирдиктүү формасын аныктайт.»;

– 4-пунктун «а» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«а) Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасындагы микрофинансылык уюмдар жөнүндө» мыйзамдарда жана Кыргыз Республикасынын резиденттеринин чет өлкө банктарында ачылган эсептерин жана аманаттарын каттоо жөнүндөгү жободо белгиленген функцияларды Улуттук банк тарабынан аткарылышынын чегинде МФКнын финансылык абалына;

– 1-тиркемеде:

12-пункт пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«

12	8-бөлүк	А. Ири тобокелдиктер тууралуу маалымат.	Жыл сайын.	Отчеттук жылдан кийинки айдын 1-февралына чейин.	«Депозиттерди тартуу менен иш алып барган микрофинансылык компаниялардын аффилирленген жана микрофинансылык компаниялар менен байланыштуу жактар менен операцияларына карата таалаптар жөнүндө» нускоо.
		Б. Аффилирленген жактар менен операциялар тууралуу жалпы маалыматтар.	Чейрек сайын	Отчеттук мезгил аяктагандан кийинки 12 календардык күн ичинде.	
		В. Уюштуруучулардан (акционерлерден) карызга алынган каражаттар.	Депозиттерди тартуу менен иш алып барган МФК үчүн ай сайын.		

»;

14-пункт пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«

14	10-бөлүк	Экономикалык ченемдерди сактоо жөнүндө маалымат	Жыл сайын	Отчеттук жылдан кийинки 1-февралга чейин	Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салуу эрежелери.
			Чейрек сайын депозиттерди тартуу менен иш алып барган МФК үчүн ай сайын.	Отчеттук мезгил аяктагандан кийинки 12 календардык күн ичинде.	

»;

– 2-тиркеменин:

бүтүндөй тексти боюнча тиешелүү жөндөмдөгү «финансы-кредиттик мекемелер» деген сөздөр «финансы-кредиттик уюмдар» дегенге жана «ФКМ» деген аббревиатура «ФКУ» дегенге алмаштырылсын;

«Экономикалык ченемдерди сактоо тууралуу маалымат» деген 10-бөлүк төмөнкү редакцияда берилсин:

«10-бөлүк. Экономикалык ченемдерди сактоо тууралуу маалымат

Экономикалык чендердин жана талаптардын аталышы.	Белгиленіші	Ченемдин эсепте-лиши	Ченемдин иш жүзүндөгү мааниси	Ченемдин белгиленген мааниси	Белгиленген ченемден четтөө
ДЕПОЗИТТЕРДИ ТАРТПАГАН МФКЛАР ҮЧҮН ЭКОНОМИКАЛЫК ЧЕНЕМДЕР					
Уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү.		ЭК/УК*100%		100% кем эмес	
Инвестициялардын максималдуу чогуу алгандагы өлчөмү.		ЖИ/СК*100%		30% ашык эмес	
Дүң каржылоо менен иш алып барган МФК бир эле ошол адамга берилген каржылоонун максималдуу өлчөмү.		МК / СК * 100%		100% ашык эмес	
Уюштуруучулардан (акционерлерден) - жеке адамдардан карызга алынган каражаттардын максималдуу чогуу алгандагы өлчөмү.		СЗФЛ/СК*100%		100% ашык эмес	
Уюштуруучулардан (акционерлерден) - юридикалык жактардан карызга алынган каражаттардын максималдуу чогуу алгандагы өлчөмү.		СЗФЛ/СК*100%		100% ашык эмес	
Юридикалык жактардан жана уюштуруучулардан (акционерлерден) карызга алынган каражаттардын чогуу алгандагы максималдуу өлчөмү.		СЗ/СК*100%		500% ашык эмес	
ДЕПОЗИТТЕРДИ ТАРТУУ МЕНЕН ИШ АЛЫП БАРЫШКАН МФКЛАР ҮЧҮН ЭКОНОМИКАЛЫК ЧЕНЕМДЕР					
Өздүк капиталдын минималдуу өлчөмүнүн ченемин.	M1	СК/УК*100%		100% кем эмес	

Капиталдын шайкештиги ченеми.	M2	СК/СА*100%	8% кем эмес	
Бир карыз алуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми.	M3	СЗ/СК*100%	5% ашык эмес	
Ликвиддүүлүк ченеми.	M4	Л/А/ОБ*100%	30% кем эмес	
Аманаттарды кайра кайтаруу боюнча тобокелдикти чектөө ченеми.	M5	К/В*100%	100% кем эмес	
Аффилерленген жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү.		СЗА.ф.жак/СК*100%	60% ашык эмес	
МФКнын кызматчыларынын чогуу алгандагы карызы.		ЮЖК/ӨК*100%	5% ашык эмес	
Уюштуруучулардан (акционерлерден) - жеке адамдардан карызга алынган каражаттардын максималдуу чогуу алгандагы өлчөмү.		СЗФЛ/СК*100%	100% ашык эмес	
Уюштуруучулардан (акционерлерден) - юридикалык жактардан карызга алынган каражаттардын максималдуу чогуу алгандагы өлчөмү.		СЗЮЛ/СК*100%	100% ашык эмес	

СЗС – кызматчылардын МФКлар алдындагы чогуу алгандагы карызы;

СИ – микрофинансылык уюмдарга, лизинг компанияларына жана банктарга чогуу алгандагы инвестициялар;

СЗА – аффилерленген жактардын чогуу алгандагы карызы

СЗ – юридикалык жактардан жана уюштуруучулардан (акционерлерден) карызга алынган каражаттардын чогуу алгандагы өлчөмү.

Отчеттук мезгил ичиндеги орточо мааниси	1 ай	2 ай	3 ай	Бардыгы болуп
ЛА – Ликвидүү активдер				0
М – Милдеттенмелер				0
М4 =ЛА/ОБ ченеми	0,0%	0,0%	0,0%	

Ээлеген кызматы: _____

Аты-жөнү: _____

Кол тамгасы: _____

Ээлеген кызматы: _____

Аты-жөнү: _____

Кол тамгасы: _____

»;

10. Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 19-февралындагы № 4/2 «Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салуунун эрежелери жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салуу эрежелеринин:

– 1.1-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.1. Бул эрежелер Улуттук банктан лицензияланган микрофинансылык уюмдардын ишин жөнгө салат.

– 4.2-пунктунун сегизинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«-аффилирленген жана МФК менен байланыштуу жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү;»;

– 5.4-пунктунун 5.4.3-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«5.4.3. Бир карыз алуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченемин эсептөөдө ар башка карыз алуучулардын кайсы болбосун карызы суммаланууга жана бирдиктүү тобокелдик катары каралууга тийиш, эгерде:

а) бир карыз алуучу башка карыз алуучу тарабынан контролдукка алынса;

Эскертүү: Контролдук – чечимдерди тике же кыйыр аныктоо же кабыл алынып жаткан чечимдерге таасир этүү, анын ичинде келишимдин (оозеки келишимди кошо алганда) же башка бүтүмдүн негизинде жөндөмдүүлүгү.

б) бир нече карыз алуучу бир эле жак тарабынан контролдукка алынса;

в) бир карыз алуучунун карызды кайтарбай коюшу башка карыз алуучунун карызды кайра кайтарбай коюшу көйгөйүнө алып келсе;

г) карызды кайтаруу үчүн карыздын ордун жабуунун (күрөө менен камсыз кылуу) экинчи булагын кошо алганда, бир эле булак колдонулса.»;

– 5.7 пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«5.7. Аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операциялар»;

– 5.7-пунктунун 5.7.1-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«5.7.1. Депозиттерди тартуу менен иш алып барышкан МФКлар, аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларды «Депозиттерди тартуу менен иш алып барышкан микрофинансылык компаниялардын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө» нускоого ылайык жүзөгө ашырышат. Аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операциялар боюнча тобокелдиктин аффилирленген жана байланыштуу жактардын МФК алдындагы чогуу алгандагы карызы катары туюндурулган максималдуу өлчөмү, МФКнын өздүк капиталынын 60% ашпоого тийиш.»;

– 5.7.2-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«5.7.2. МФК кредит берген, МФК кызматкерлеринин чогуу алгандагы карызы МФКнын өздүк капиталынын 5% ашпоого тийиш жана ал төмөнкү формула боюнча аныкталат»

$C3C / CK * 100\% \leq 5\%$, мында:

C3C – МФК баа берүү күнүнө карата кредит берген, МФК кызматкерлеринин чогуу алгандагы карызы;

CK – МФКнын баа берүү күнүнө карата өздүк капиталы;

МФКнын кызмат аадмдарына жана кызматкерлерине кредит берүү операциялары «Депозиттерди тартуу менен иш алып

барышкан микрофинансылык компаниялардын аффилирленген жана байланыштуу жактар менен операцияларына карата талаптар жөнүндө» нускоодо көрсөтүлгөн талаптар сакталган шартта гана жүзөгө ашырылат.»;

- 5.7-пунктунун 5.7.3-пунктчасы күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 6.3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«6.3. МФКлар чейрек сайын, отчеттук айдан кийинки айдын 20сынан кечиктирбестен мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчеттун алкагында Улуттук банкка экономикалык ченемдердин аткарылышы боюнча малымат берип туруулары тийиш.»;

- 6.4-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;
- 6.6-пунктундагы ««Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө»» деген сөздөр ««Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө»» дегенге алмаштырылсын;
- 7.9-пунктунан кийинки эскертүүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын.
- «Улуттук банктан лицензия алышкан МФКлар үчүн экономикалык ченемдердин аткарылышы формасы» тиркемеси күчүн жоготкон катары таанылсын.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ



ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2017-жылдын 15-июнундагы
№ 2017-П-12/25-8-(НПА)

“Кыргыз Республикасынын банктарында тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. “Кыргыз Республикасынын банктарында тобокелдиктерди тескөө боюнча минималдуу талаптар” жөнүндө” жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын:

– Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 29-декабрындагы N 36/10 “Кыргыз Республикасынын банктарында тобокелдиктерди тескөөгө карата коюлуучу минималдуу талаптар жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу токтому;

– Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 16-ноябрындагы N 43/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 30-пункту.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде

чагылдырылышы үчүн бул токтомду Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом 2017-жылдын 22-июнунан тартып күчүнө кирет.

5. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, “Кыргыз банктар бирлиги” юридикалык жактар бирикмесин”, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсү Т. Дж. Джусупов мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2017-жылдын 15-июнундагы
№ 2017-П-12/25-8-(НПА)
токтомуна тиркеме

**“Кыргыз Республикасынын банктарында тобокелдиктерди
тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө”
жобо**

1. Жалпы жоболор

1. Бул жободо коммерциялык банктар жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкы (мындан ары – банктар) тобокелдиктерди тескөөдө милдеттүү түрдө сактоого тийиш болгон минималдуу талаптар белгиленген.

2. Банктарда тобокелдиктерди тескөөнүн шайкеш системасын калыптандырууга карата минималдуу талаптарды жана жүргүзүлүп жаткан операциялар түрүн жана көлөмүн эске алуу менен банкта тобокелдиктерди аныктоо, аларга баа берүү жана чектөөнү камсыз кылган ички контролдукту уюштурууга карата талаптарды белгилөө ушул жобонун максаты болуп саналат.

3. Бул жобонун максаттарында төмөнкүдөй түшүнүктөр пайдаланылган:

Тобокелдик – күтүлүп жаткан же күтүүсүз келип чыккан жагдайлар банк капиталына же анын кирешелерине терс таасирин тийгизүү мүмкүндүгү.

Тобокелдиктерди тескөө системасы – бул, тобокелдикти аныктоо, тобокелдикти өлчөө, тобокелдикти контролдоо жана тобокелдикке мониторинг жүргүзүү сыяктуу төрт негизги элементти камтыган процесс.

Тобокелдик-менеджменти кызматынын жетекчиси – банкта тобокелдикти тескөө боюнча күндөлүк иш үчүн жоопкерчилик тарткан, тиешелүү тажрыйбага ээ банк кызматкери.

Кредит тобокелдиги – бул, кардарлардын келишимде каралган мөөнөттө жана шарттарда өз милдеттенмелерин аткарбай коюу тобокелдиги.

Рынок тобокелдиги – рыноктук пайыздык чендердин, алмашуу курсунун, акцияларга баалардын, кредиттик спрэддин жана/же товарларга баанын өзгөрүүсүнүн, алардын өзгөрүлмөлүүлүгүнүн натыйжасында банк активдеринин жана милдеттенмелеринин наркы алгылыксыз багытта өзгөргөн учурда, банктын жоготууга дуушар болуу ыктымалдыгы. Төмөндө келтирилген үч тобокелдик категориялары рыноктук тобокелдикке мүнөздүү жана анда төмөнкүлөр камтылат:

Баа тобокелдиги – бул, рыноктук баанын өзгөрүүсүнүн натыйжасында банка же анын кайсы болбосун туунду компаниясына (баланстык же баланстан тышкаркы) таандык финансылык инструменттердин жана башка инвестициялардын же активдердин наркы терс багытта өзгөргөн учурда, банк дуушар болушу ыктымал болгон жоготуу тобокелдиги. Мындай тобокелдик, рынокто иш алып барууда, дилердик ишкердикти жүргүзүүдө жана капитал, валюта, товардык рыноктордо позицияларды ээлөөнүн натыйжасында келип чыгат.

Пайыздык чен тобокелдиги – бул, банк активдери жана милдеттенмелери акыркы төлөө күнүнө, кайра баалоо күнүнө же пайыздык чендердин өзгөрүүсүнүн натыйжасында дал келбей калган жагдайларга дуушар болуу тобокелдиги.

Валюта тобокелдиги – банк өз ишин жүзөгө ашырууда чет өлкө валюта курсу өзгөргөндүгүнөн улам чыгашалардын келип чыгуу (чыгым тартуу) тобокелдиги. Чыгаша (чыгым) банктын валюта боюнча позицияларын нарктык мааниде кайра баалоодон келип чыгат.

Өлкө тобокелдиги – бул, чет мамлекетинин же чет мамлекеттин резидентинин төлөөгө жөндөмсүздүгүнөн же финансылык тобокелдиктерге байланыштуу болбогон себептер боюнча банк алдында өз милдеттенмелери үчүн жооп берүүдөн баш тартуудан улам чыгашалардын (чыгым тартуулардын) келип чыгуу тобокелдиги.

Өлкө тобокелдигинин курамында төмөнкүлөр кароого алынат:

Которуу тобокелдиги – бул, дебиторлор көрсөткөн чет өлкө кредиторлоруна каражаттарды которууда финансылык же башка себептер боюнча чектөөлөрдү белгилөө сыяктуу өкмөттүн иш-аракеттеринен улам, жеке карыз алуучулар өз милдеттенмелерин аткара албагандыгынын натыйжасында банк же анын кайсыл болбосун туунду компаниясы дуушарланышы ыктымал болгон тике же

кыйыр жоготуу тобокелдиги. Өлкө тобокелдигинин бул түрү жеке карыз алуучуларга карата гана колдонулат. Мисалы, которуу тобокелдиги өкмөт тарабынан валюталык чектөөлөр киргизилген учурда келип чыгышы мүмкүн, бул өз кезегинде, карызгер (мында, мамлекеттик эмес карызгер) макулдашууга ылайык өз милдеттенмелеринин ордун жаба албай калышын шарттайт.

Суверендүүлүк тобокелдиги – чет мамлекет өкмөтү келишимде каралган шарттарга ылайык өз милдеттенмелеринин ордун жабууга жөндөмсүз болгон учурда же ага ниеттенбегендигинин натыйжасында, банк же анын кайсыл болбосун туунду компаниясы дуушарланышы ыктымал болгон тике же кыйыр жоготуу тобокелдиги. Мисалы, суверендүүлүк тобокелдиги чет өлкө валютасы жетишсиз болгон учурда же өз мамлекеттик карызын тейлөөдөн баш тарткандыгынын натыйжасында келип чыгат.

Операциялык тобокелдик – бул, тышкы таасирлерден, персоналдын ката кетириүүсүнөн, алдамчылыкка жол берилгендигинен, ошондой эле процесстер, жол-жоболор же контролдук системасы шайкеш ишке ашырылбагандыгынан же бузууга жол берилгендигинен улам, банкта же анын туунду компанияларында операцияларды жүзөгө ашыруунун натыйжасында банк дуушарланышы ыктымал болгон тике же кыйыр чыгым тартуу тобокелдиги.

Ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдиги – бул, олуттуу зыян тартуусуз (б.а. активдерди сатып өткөрүү менен гана ликвиддүүлүккө жетишүү, бул олуттуу жоготууга алып келет) өз милдеттенмелерин учурунда аткара албай калгандыгынан банк жоготууга дуушар болуу тобокелдиги. Анда каржылоо булагындагы пландан тышкаркы өзгөрүүлөрдү тескөө мүмкүнчүлүгү жокко чыгарылат. Мындан тышкары, банк рыноктук шарттардагы өзгөрүүлөрдү таануудан же тиешелүү чара көрүүдөн баш тарткан учурда келип чыгат, алар тез жана минималдуу чыгым тартуусуз сатууга таасирин тийгизет.

Абройду жоготуу тобокелдиги – бул, коом арасында банк жана анын туунду компаниялары жөнүндө терс пикирлер келип чыккандыгынын натыйжасында банк дуушар болушу ыктымал болгон жоготуу тобокелдиги. Ал банктын өз ара жаңы мамилелерди түзүүсүнө же учурдагы өз ара мамилелерди колдоо жөндөмдүүлүгүнө таасирин тийгизет. Мындай тобокелдик, банк сот ишине тартылган учурда келип

чыгышы мүмкүн, бул финансылык жоготууларга же анын аброюна алгылыксыз таасирин тийгизет.

Комплаенс-тобокелдик – бул, банк жана анын кызматкерлери кызматтарды сунуштоо жана финансы рынокторунда операцияларды жүргүзүү тартибин жөнгө салган Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларын, банктын ички документтерин, анын ичинде кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү боюнча ички контролдукту уюштуруу жагында банктын ички документтеринин талаптарын, ошондой эле банк ишине таасирин тийгизген чет мамлекеттердин мыйзамдарын сактабагандыгынын натыйжасында жоготууга дуушарлануу ыктымалдыгы.

Комплаенс-контролдук кызматынын жетекчиси – бул, анын компетенциясына кеминде банк иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына, ички документтеринин (эрежелер, жол-жоболор, ж.б.) талаптарына ылайык келүүсүн контролдукка алуу, ошондой эле кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү боюнча ички контролдукту уюштуруу милдеттери кирген кызмат адамы.

Фронт-офис – банк кардарлары/контагенттери менен түздөн-түз иш алып баруусуна жооп берген банк бөлүмдөрүнүн же процесстеринин тобу.

Бэк-офис – фронт-офистен алынган баштапкы документтердин негизинде операциялардын таризделиши, эсепке алынышы жана алардын текшерүүгө алынышы үчүн жооп берген банк бөлүмдөрүнүн же процесстеринин тобу.

Гэп – ал аркылуу банк пайыздык чен тобокелдигин жана ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдигин аныктаган ыкма, ал пайыздык чендердин өзгөрүүсүнө дуушар болгон же отчеттук мезгил ичинде төлөнүүгө тийиш болгон банктын активдери менен милдеттенмелеринин көлөмдөрүн салыштырууга негизденген ыкма.

Стресс-тестирлөө – бул, банктын финансылык абалына өзгөчө, бирок потенциалдуу таасирин тийгизиши мүмкүндүгүн өлчөө

ыкмаларынын тобу, ал тышкы чөйрөдө (мисалы, экономиканын төмөндөшү, пайыздык чендердин, валюта курсунун өзгөрүүсү, мыйзамдарга өзгөртүүлөрдү киргизүү ж.б.) сыяктуу эле, банк кардарлары менен контрагенттердин ишинде да (мисалы, банктын ири кардарларынын банкроттукка учурашы, депозиттердин агылып чыгышы, тышкы факторлордун өзгөрүүсү кардардын төлөөгө жөндөмдүүлүгүнө таасири ж.б.) терс өзгөрүүлөр келип чыккан учурда банктын потенциалдуу жоготууларына аналитикалык баа берүү каражаты (инструменти) болуп саналат.

Бэк (кайтарым) тестирилөө – ал аркылуу банк мурда келишилген бүтүмдөр жөнүндө маалыматты пайдалануу жана эсептерди учурда орун алган (айкын) жыйынтыктарга салыштыруу аркылуу тобокелдиктерди өлчөө жол-жоболорунун натыйжалуулугун изилдөөгө мүмкүндүк берген ыкма.

Концентрациялануу тобокелдиги – бул, ресурстардын айкын бир инструменттерге, айрым операцияларга, экономиканын белгилүү бир секторуна концентрациялануусунун натыйжасында келип чыккан жоготуу тобокелдиги.

Форс-мажордук жагдайлар – бул, банктан көз карандысыз орун алган күтүүсүз жагдайлар, анда жаратылыш кырсыктары (суу ташкыны, жердин силкениши, бороон, өрт жана башка жаратылыш же техногендик кырсыктар), техникалык кырсыктар, эпидемия, өзгөчө кырдаалдардын киргизилиши, массалык баш аламандыктар, талап-тоноолор, аскердик аракеттер ж.б. окуялар камтылат, бирок булар менен гана чектелбейт.

Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү жөнүндө мыйзам талаптарын бузууга жол берүү тобокелдиги – банк, анын кардарлары жана өнөктөштөрү мындай ишке байланыштуу процесстерге тартылышынан улам мыйзам талаптарын, эрежелерди же стандарттарды бузууга жол берүүнүн натыйжасында банк дуушарланышы ыктымал болгон тике же кыйыр чыгым тартуу тобокелдиги.

Тобокелдикке туруштук берүү деңгээли – финансылык уюм өз стратегиясында жана бизнес-планында каралган максаттарга жетүүсү

үчүн өз мүмкүнчүлүгүнө жараша тобокелдиктерге туруштук бере алган тобокелдиктер деңгээли жана түрлөрү.

4. Банктын тобокелдиктерди тескөө системасына Улуттук банк Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык баа берет.

2. Тобокелдиктерди тескөөнү уюштуруу

5. Банктар ушул жобонун талаптарынын чегинде банктын Директорлор кеңеши менен анын масштабына, керектөөсүнө жана жүргүзүлүп жаткан операциялардын татаалдыгына ылайык келген тобокелдиктерди тескөө боюнча ички документтерди иштеп чыгууга жана бекитүүгө тийиш.

Банк ишинин стратегиясын жана масштабын чечмелөө максатында банк мыйзам талаптарына жана банктын ички документтерине ылайык бизнес-план түзүүгө тийиш.

6. Банктын тобокелдиктерди тескөө саясатында төмөнкү милдеттер каралууга тийиш:

1) тобокелдиктерди аныктоо – бул туруктуу негизде жүзөгө ашырылуучу процесс, ал күндөлүк тобокелдиктерди жана банктын иш чөйрөсүн кеңейтүүдө жана жаңы банктык продукттарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү өздөштүрүүдө келип чыгуучу тобокелдиктерди аныктоого багытталат;

2) тобокелдиктерди өлчөө ошол банктын тышкы жана ички шарттарын эсепке алуу менен жүргүзүлүүгө тийиш. Банк тарабынан пайдаланылуучу тобокелдиктерди өлчөө инструменттери банк өзүнө алган тобокелдиктердин татаалдыгын жана деңгээлин чагылдырууга тийиш. Банк тобокелдиктерди өлчөө инструменттерине мезгил-мезгили менен баа берүүсү зарыл;

3) тобокелдиктерди контролдоо. Банк саясаттарда, эрежелерде жана жол-жоболордо банк кызматкерлеринин укуктарын жана жоопкерчиликтерин аныктаган лимиттерди белгилөөгө жана чагылдырууга тийиш. Контролдук чектөөлөр, саясатта белгиленген тартипте лимиттерге өзгөртүүлөрдү киргизүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болууга тийиш;

4) банкта тобокелдик деңгээлин өз убагында аныктоону камсыз кылган мониторинг. Тобокелдиктерге мониторинг мезгилдүү, так,

өз убагында жүргүзүлүп, анын жыйынтыгы боюнча отчет түзүлүп, тиешелүү жөнгө салуу чараларын кабыл алуу үчүн банктын жооптуу кызматкерлерине сунушталууга тийиш.

7. Тобокелдиктерди тескөө стратегиясын аныктоодо төмөнкүлөр белгиленүүгө тийиш: банк ар бир тобокелдик түрү үчүн өзүнчө саясаттарды иштеп чыгат жана кабыл алат же тобокелдиктерди тескөө боюнча бирдиктүү саясатты иштеп чыгып, аны башка ички документтерге камтыйт (кредиттик жана инвестициялык саясаттар, активдер менен пассивдерди тескөө саясаты, ликвиддүүлүк саясаты же башка саясаттар).

8. Тобокелдиктерди тескөө ар тараптуу жана ошол эле учурда бардык деңгээлдерде жүзөгө ашырылууга тийиш, анын ичинде:

1) стратегиялык деңгээл, мында Директорлор кеңешинин жана Башкарманын тобокелдиктерди аныктоо, банктарга карата тиешелүү тобокелдик деңгээлин белгилөө, тобокелдиктерди тескөө стратегиясын, жол-жоболорун аныктоо жана шайкеш контролдук системасын түзүү сыяктуу милдеттер камтылат;

2) макродеңгээл, мында банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн милдеттери, орто звено жетекчилеринин тобокелдиктерди тескөө иши жана тобокелдиктерге баяндама берүүгө байланыштуу бөлүмдөрдүн иши камтылат;

3) микродеңгээл, мында банктын атынан тобокелдиктерди жөнгө салган жактардын/кызматкерлердин жана операциялык жол-жоболорду, ички контролдук жоболорун жана банк жетекчилиги тарабынан белгиленген башка нускоолорду сактоо менен чектелген ишкердик камтылат.

9. Банктын тобокелдиктерди тескөө стратегиясында банк өзүнө алган тобокелдиктерди кароого алуу жана аларга баа берүү караштырылууга тийиш, б.а. банк тарабынан жүргүзүлгөн операциялардагы тобокелдиктердин өз ара катышы чагылдырылууга тийиш.

10. Банктын бүтүндөй масштабындагы тобокелдиктерди кароо жана баа берүү зарылчылыгы көз карандысыз тобокелдик-менеджменти кызматынын болушун талап кылат.

11. Банкта тобокелдик-менеджменти кызматы түзүлүүгө тийиш. Аталган кызмат күн сайын тобокелдиктерди аныктайт, өлчөйт,

аларга мониторинг жүргүзөт жана контролдукка алынат. Ал эми тобокелдиктерди түздөн-түз жөнгө салуу үчүн жоопкерчилик тобокелдиктердин тигил же бул түрлөрүн жөнгө салган аткаруу органына жана/же түзүмдүк бөлүмүнө жүктөлөт.

12. Тобокелдик-менеджменти кызматы ар айлык негизде Директорлор кеңешине отчетторду сунуштайт. Күндөлүк ишти аткаруу жана дароо чечим кабыл алуу үчүн тобокелдик-менеджменти кызматы банк Башкармасы, түзүмдүк бөлүмдөрү жана кызматкерлери менен тыгыз иш алып барат.

13. Тобокелдик-менеджменти кызматынын, анын жетекчисинин иши банктын ички аудит кызматы тарабынан текшерүүгө алынат. Ички аудит тобокелдиктерди тескөө системасынын шайкештигине жана натыйжалуулугуна баа берүүгө тийиш жана ал банктын ушул түзүмүн башка түзүмдүк бөлүмдөрдү сыяктуу эле текшерүүгө алат. Текшерүү мезгил аралыгын ички аудитор белгилейт. Мындан тышкары ички аудитор тобокелдик-менеджеринин ушул жобонун 6-бөлүгүндө аныкталган милдеттерди аткаруусун текшерет.

14. Тобокелдиктерди тескөө консолидациялык негизде жүзөгө ашырылууга жана ал Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан сыяктуу эле, анын чегинен тышкары иштеп жаткан туунду ишканаларга карата да колдонулууга тийиш.

3. Тобокелдиктерди тескөө комитети

15. Тобокелдиктерди тескөө комитети (мындан ары – Тобокелдиктер боюнча комитет), Директорлор кеңешине тобокелдиктерди жөнгө салууда артыкчылыктуу багыттарды аныктоого жана тобокелдиктерди талапка ылайык тескөө үчүн шарттарды түзүүгө көмөктөшүү максатында түзүлөт.

16. Тобокелдиктер боюнча комитеттин иши Тобокелдиктерди тескөө комитети жөнүндө жобого ылайык жөнгө салынат, ал Директорлор кеңеши тарабынан бекитилет.

Бул документте кеминде төмөнкүлөр каралууга тийиш:

- тобокелдиктер боюнча комитеттин максаты жана милдеттери;
- тобокелдиктер боюнча комитеттин түзүмү, отурумдарды өткөрүү мезгил аралыгы жана отурум өткөрүлүүчү күн;

- тобокелдиктер боюнча комитеттин укуктары жана милдеттери;
- Директорлор кеңеши, банк жетекчилиги, түзүмдүк бөлүмдөр жана кызматкерлер менен өз ара иш алып баруу тартиби;
- Директорлор кеңешине аткарылган иштер боюнча отчет берүү тартиби.

17. Тобокелдиктер боюнча комитеттин компетенциясына кеминде төмөнкүлөр кирет:

1) колдонулуп жаткан тобокелдиктерди тескөө системасынын натыйжалуулугуна баа берүү:

- тобокелдиктерди тескөө процессин жөнгө салган банктын ички документтерине талдап-иликтөөлөр;
- тобокелдиктер боюнча отчетторго талдап-иликтөөлөр;
- тобокелдиктерди тескөө процессинин маалыматтык жактан колдоого алынышына талдап-иликтөөлөр;
- тобокелдик-менеджеринин (тобокелдиктерди тескөө ишин аткарган түзүмдүк бөлүмдүн) иш планын бекитүү жана анын аткарылышын контролдоо;
- тобокелдиктерди тескөө жагында алдыңкы жана/же алгылыктуу эл аралык тажрыйбаларга салыштыруу;

2) төмөнкүлөрдү кароого алуу:

- аткаруу органы Директорлор кеңешине бекитүү үчүн сунуштаган тобокелдиктерди тескөө боюнча ички документтер;
- тиешелүү аткаруу органы жана/же түзүмдүк бөлүмү тарабынан сунушталган тобокелдик түрлөрү боюнча утурумдук отчеттор, ошондой эле банктык лимиттер абалы, гээп жана стресс-тестирлөө жыйынтыктары;

3) тобокелдиктерди тескөө маселелери жагында тобокелдик-менеджери, комплаенс-контроль, ички жана тышкы аудит, ошондой эле зарыл учурларда, банктын башка түзүмдүк бөлүмдөрү менен өз ара иш алып баруу;

4) банктын Директорлор кеңешинин кароосуна сунуш-көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу/даярдоо:

- колдонулуп жаткан тобокелдиктерди тескөө системасынын натыйжалуулугун жогоруулатуу боюнча;

– банк операциялары жана башка бүтүмдөр жагында тобокелдиктерди чектөө боюнча;

– тобокелдиктерди тескөөгө тиешелүү башка маанилүү маселелер боюнча;

5) Директорлор кеңешине тобокелдиктерге туруштук берүү маселелери боюнча кеп-кеңештерди берүү. Бул үчүн жоопкерчилик Тобокелдиктер боюнча комитетке жүктөлөт;

6) Директорлор кеңешине банк үчүн маанилүү болгон бардык тобокелдиктер тууралуу маалымат берүү.

18. Тобокелдиктер боюнча комитеттин сандык жана жеке курамы Директорлор кеңеши тарабынан аныкталат жана анын курамында кеминде үч Директорлор кеңешинин мүчөсү болууга тийиш. Мындан тышкары, аталган комитеттин кеминде эки мүчөсү Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөсү жана алардын бири Тобокелдиктер боюнча комитеттин төрагасы болууга жана Аудит боюнча комитеттин жетекчиси болбоого тийиш.

Тобокелдиктер боюнча комитеттин бардык мүчөлөрү добуш берүү укугуна ээ, ал эми чакыртылгандарга добуш берүү укугу чегерилбейт.

19. Тобокелдиктер боюнча комитеттин мүчөлөрү жана анын төрагасы акционерлер жыйынында аларды Директорлор кеңешинин мүчөлөрү катары шайлоого чейинки мөөнөткө шайланат. Аталган комитеттин мүчөлөрүн шайлоо чектелбейт.

20. Тобокелдиктер боюнча комитеттин отуруму зарылчылыкка жараша, бирок 3 (үч) айда кеминде бир жолу өткөрүлөт, отурумдун жүрүшүндө бардык кароого алынган маселелерди, позицияларды чагылдыруу менен протокол таризделет.

Тобокелдиктер боюнча комитеттин кароого алынып жаткан маселе боюнча ой-пикирлер жана кабыл алынган чечимге каршы болгон мүчөлөрүнүн сын-пикирлери добуш берүүдө айтылууга жана ал протоколго чагылдырылууга тийиш. Протоколго отурумда катышкан бардык мүчөлөр жана анын катчысы кол коюуга тийиш. Ал эми отурумда катышпаган мүчөлөр протокол жана кабыл алынган чечимдер менен таанышып, ага кол коюсу зарыл.

21. Тобокелдиктер боюнча комитет өз иш жыйынтыгы жөнүндө отчетту зарылчылыкка жараша, бирок жылына кеминде бир жолу Директорлор кеңешине сунуштоого тийиш. Бул отчетто Директорлор

кеңеши комитеттин ишине баа берүүсү үчүн отчеттук мезгил аралыгында аткарылган иштер тууралуу толук маалымат, ошондой эле негизги сунуш-көрсөтмөлөр жана алардын аткарылышы/аткарылбашы жөнүндө маалымат да камтылууга тийиш.

22. Тобокелдиктер боюнча комитет кеминде төмөнкүлөрдү аткарууга милдеттүү:

1) өз ишин жүзөгө ашыруу үчүн банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнөн зарыл маалыматты талап кылуу жана алуу;

2) Тобокелдиктер боюнча комитеттин отурумдарында суроолорго жооп берүү жана кайсы болбосун маселе боюнча өз ара иш алып баруусу үчүн банктын тиешелүү кызматкеринин отурумга катышуусун талап кылуу;

3) Тобокелдиктер боюнча комитеттин төрагасынын чечими боюнча кайсы болбосун экспертти, анын ичинде банк кызматчыларын ишке тартуу;

4) тышкы уюмдардан кесиптик кызмат көрсөтүүлөрдү алуу же банктын Директорлор кеңеши менен макулдашуу боюнча Тобокелдиктер боюнча комитеттин компетенциясына кирген маселелер боюнча атайы билимге ээ үчүнчү жактарды эксперт (консультант) катары тартуу. Тышкы уюмдарды жана эксперт (консультант) катары үчүнчү жактарды ишке тартууда банктар Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык тышкы уюмдарга, анын кызматкерлерине жана эксперт (консультант) катары ишке тартылган үчүнчү жактарга карата ички минималдуу талаптар иштелип чыгууга тийиш.

23. Тобокелдиктер боюнча комитет зарыл учурларда банктын башка комитеттери менен биргеликте отурумдарды өткөрүшү мүмкүн. Комитеттердин биргелешкен отурумдары алардын төрагалары тарабынан өз ара макулдашуу боюнча өткөрүлөт.

24. Тобокелдиктер боюнча комитеттин мүчөлөрү өз милдеттерин аткаруусу үчүн акционерлердин жылдык жалпы жыйынын чечими боюнча Дайындоолор жана сый акылар боюнча комитеттин пикирин жана талаптарын жана банктын сый акылар боюнча саясатын эске алуу менен аларга кошумча сый акы төлөнүшү мүмкүн.

25. Ушул бөлүктүн талаптарынын аткарылышын камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик банктын Директорлор кеңешине жүктөлөт.

4. Банктын Директорлор кеңешинин жоопкерчилиги

26. Тобокелдиктердин натыйжалуу тескөөгө алынышын камсыз кылуу максатында банктын Директорлор кеңеши төмөнкүлөрдү жүзөгө ашырууга тийиш:

1) банкта натыйжалуу корпоративдик тескөөнү жайылтуу, анын ичинде банктын стратегиясын, максаттарын, милдеттерин, уюштуруу түзүмүн жактыруу, ошондой эле банктын тобокелдиктерди тескөө стратегияларын жана ички документтерин мезгил-мезгили менен кароо;

2) банкта натыйжалуу ички контролдук системасын түзүү;

3) банкта таламдардын каршы келип калышы боюнча жалпы саясатты белгилөө;

4) банк дуушарланышы ыктымал болгон олуттуу тобокелдиктерди аныктоо;

5) банк ишине мүнөздүү тобокелдиктерди тескөө боюнча тиешелүү стратегияларды жана ички документтерди бекитүү жана тобокелдиктерди диверсификациялоо ишин жүргүзүү;

6) мезгил-мезгили менен тобокелдиктерди тескөө стратегияларын жана ички документтерди кароого алуу;

7) банк тобокелдиктерди тескөөнү үзгүлтүксүз негизде, талапка ылайык жана натыйжалуу, ошондой эле тобокелдиктерди тескөө саясатын сактоо менен жүзөгө ашыруусун контролдоо.

27. Директорлор кеңеши төмөнкүлөр үчүн жоопкерчилик тартат:

1) тобокелдиктердин тескөөгө алынышы, мында банк тобокелдик деңгээлин ошол тобокелдиктерди жөнгө салуу чаралары менен бирге өзүнө алат;

2) жетекчилик жана тобокелдик-менеджери менен биргеликте банктын тобокелдиктерге туруштук берүү чараларын иштеп чыгуу, ошондой эле банк тиешелүү талаптарды, тобокелдик саясатынын жана лимиттеринин сакталышын көзөмөлгө алууга жана туруктуулукту камсыз кылууга көмөктөшүү.

28. Директорлор кеңеши Дайындоолор жана сый акылар боюнча комитетинин сунуш-көрсөтмөлөрүн эске алуу менен тобокелдик-менеджментинин жетекчисин жана кызматчыларын

дайындайт, алардын милдеттерин жана эмгек акысын, ошондой эле сандык жана жеке курамын аныктайт.

29. Директорлор кеңеши тобокелдик-менеджменти кызматынын Башкармадан көз карандысыздыгын аныктоого тийиш.

30. Тобокелдик-менеджменти өз милдетин шайкеш аткаруусу үчүн Директорлор кеңеши аталган кызматта жетиштүү ресурс болушун камсыз кылууга тийиш.

31. Алгылыктуу банктык тажрыйбаны камсыз кылуу максатында Директорлор кеңеши төмөнкүлөрдү жүзөгө ашырууга тийиш:

1) банка шайкеш көз карандысыз ички аудитти камсыз кылуу үчүн жетиштүү ресурс бөлүп берүүгө жана аны бөлүштүрүүгө;

2) ички аудит туруктуу негизде банктык процесстер, саясаттар, контролдук жол-жоболор талабынын, ошондой эле аныкталган кемчиликтерди четтетүү боюнча тиешелүү чаралар кабыл алынгандыгын текшерүүгө алынышын камсыз кылууга;

3) мезгил-мезгили менен (кеминде, айына бир жолу) банктын тобокелдик-менеджменти жана түзүмдүк бөлүмү тарабынан иштелип чыккан (зарыл учурларда) жана банк тарабынан колдонулуп жаткан тобокелдиктерди өлчөө ыкмаларын, анын ичинде, гөп жана стресс-тестирлөөнү ар бир тобокелдик боюнча өз-өзүнчө караштырууга;

4) банктын орун алышы мүмкүн болгон тобокелдиктерди болжолдоо жөндөмдүүлүгүнө баа берүү ыкмаларын жана натыйжаларын кароого алууга;

5) Директорлор кеңешине банк ишинин бардык чабал жактары боюнча такталган маалыматты өз учурунда сунуштоо, аныкталган кемчиликтерди жөнгө салуу жана аларды четтетүү боюнча тиешелүү чараларды көрүү боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү берүү мезгил аралыгын белгилөөгө.

5. Банк Башкармасынын жоопкерчилиги

32. Башкарма банк дуушар болгон тобокелдиктерди Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген стратегияларга жана ички документтерге ылайык тескөөгө алат.

33. Банк Башкармасы башка түзүмдүк бөлүмдөрдүн тобокелдик-менеджментинин ишине кийлигишпөөсүн жана тобокелдик-менеджментинин тобокелдиктерди тескөө милдеттерин аткаруу жагында толук кызматташууну камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик тартат. Купуялуулугуна карабастан кайсы болбосун маалымат тобокелдик-менеджменти кызматына маалымдалууга тийиш.

34. Банк Башкармасы Директорлор кеңеши тарабынан аныкталган тиешелүү ички документтерди, анын ичинде укуктарды жана жоопкерчиликти, лимиттердин жалпы өлчөмүн белгилөө жана зарылчылыкка жараша тобокелдиктерди тескөө боюнча ички документтерди карап чыгууга тийиш.

35. Банк Башкармасы төмөнкүлөрдү камсыз кылууга тийиш:

1) күндөлүк жана/же келечекте операцияларды жүргүзүүдө банк өзү же болбосо бир же бир нече туунду компаниялары аркылуу дуушар болгон же дуушар болушу ыктымал болгон тобокелдиктерди аныктоо;

2) банк бир өнөктөш же эмитент жана байланыштуу тараптар тобу же эмитенттери менен иш алып барууда дуушарланган же дуушарланышы ыктымал болгон тобокелдиктер түрүн консолидациялык негизде өлчөө;

3) аныкталган тобокелдиктердин олуттуулугуна баа берүү;

4) Директорлор кеңешине олуттуу тобокелдиктердин тескөөгө алынышы, жол-жоболордун сакталышы жана алардын тескөөгө алынышын контролдоо, анын ичинде банкта үзгүлтүксүз, шайкеш жана натыйжалуу тескөө процесси жүргүзүлүп жаткандыгына баа берүүгө мүмкүндүк берген жол-жоболордун сакталышы боюнча такталган жана толук маалымат камтылган отчетторду өз убагында сунуштоо;

5) банк дуушарланган тобокелдиктердин жөнгө салынышын, мониторингдин жүргүзүлүшүн, контролдук жол-жоболорунун сакталышын контролдукка алуу жагында шайкеш жана натыйжалуу жол-жоболорду белгилөө;

6) Директорлор кеңешине Башкарманын пикири боюнча тобокелдиктерди тескөө стратегиясына жана ички документтерине өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү өз убагында сунуштоо.

36. Башкарма банкта орун алган тобокелдиктерди операциялар түрү боюнча диверсификациялоону (бөлүштүрүүнү) жүзөгө ашырууга тийиш.

6. Тобокелдик-менеджментинин иши

37. Тобокелдик-менеджменти кызматы өз ишин банктын башка түзүмдүк бөлүмдөрүнөн көз карандысыз жүзөгө ашырат. Тобокелдик-менеджментинин жетекчиси тобокелдиктерди аныктоо, аларга мониторинг жүргүзүү жана контролдоодон тышкары башка ишкердик түрлөрү үчүн кандайдыр бир жоопкерчилик тартпайт.

38. Директорлор кеңеши тарабынан аныкталган тобокелдик-менеджменти кызматынын милдеттеринде төмөнкүлөр камтылат:

1) тобокелдиктерди тескөө максатында банктын башка түзүмдүк бөлүмдөрүнөн алынган орчундуу маалыматтарды аныктоо;

2) маалыматтарды топтоо, аларга талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү жана тобокелдик мүнөзүн аныктоо;

3) бир мезгил ичинде аны салыштырууга мүмкүндүк берген формада тобокелдиктерди өлчөө;

4) Директорлор кеңешине, Башкармага жана Тобокелдик комитетине анын позициялары, тенденциялары жөнүндө маалымдоо, аныкталган тобокелдиктерди контролдоо жана төмөндөтүү чаралары жөнүндө сунуш-көрсөтмөлөрдү даярдоо жана/же берүү;

5) Директорлор кеңешине жана Башкармага сунуштоо үчүн жогоруда аталган маселелерди камтыган тиешелүү отчетторду даярдоо;

6) өзүндө ири тобокелдиктерди камтыган кредиттер боюнча тиешелүү корутундуларды даярдоо;

7) тобокелдиктерди тескөө боюнча ички документтерди иштеп чыгууга катышуу;

8) анын ичинде квалификацияны жогорулатуу аркылуу, тобокелдиктерди тескөө системасындагы акыркы өнүктүрүү тенденциялары жөнүндө маалым болуу, ошондой эле банк жетекчилерине банк ишинде тобокелдиктерди тескөөнүн заманбап тажрыйбасы жөнүндө маалымат берүү;

9) Директорлор кеңешинин талабы боюнча, ошондой эле башка органдар жана банктын түзүмдүк бөлүмдөрү менен өз ара иш алып баруунун алкагында тобокелдиктерди тескөөнүн кайсыл болбосун башка айкын долбоорун жүзөгө ашыруу;

10) бекитилген тобокелдиктерге туруштук берүү деңгээлине, лимиттерине жана капитал жана ликвиддүүлүк керектөөлөрүнө ылайык, тобокелдиктерди жөнгө салуу ишине жана ага дуушарланышы ыктымалдыгына туруктуу негизде мониторинг жүргүзүү.

7. Кредиттик тобокелдик

39. Банкта Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча ички саясат болууга тийиш.

40. Кредиттик тобокелдик банктын бардык ишкердик түрлөрүнө мүнөздүү, так айтканда карыз алуучу, кардар макулдашууларда жана/же келишимдерде каралган милдеттенмелерин аткаруу жыйынтыгына жараша болот.

41. Кредиттик тобокелдикти тескөө максаты, банктын кредиттик тобокелдикке дуушарлануу деңгээлин аныктоо, анын келип чыгуу себептерин түшүнүү жана кредиттик тобокелдикти болжолдоого мүмкүндүк берген ички жана тышкы тенденцияларды аныктоо жана аны тобокелдиктерди тескөө боюнча кредиттик саясатта жана стратегияда белгиленген деңгээлде колдоо үчүн тиешелүү зарыл чараларды кабыл алуу саналат.

42. Директорлор кеңеши жана Башкарма кредиттик тобокелдиктерди натыйжалуу тескөө системасы менен камсыз кылууга тийиш, анда кредиттик тобокелдиктерди тескөө жана мониторинг жүргүзүү аспектилери боюнча укуктарды жана милдеттерди белгилөө менен так белгиленген кредиттик түзүм, ошондой эле орчундуу тобокелдиктерди аныктоого, баа берүүгө, контролдоого мүмкүндүк берген тиешелүү инструменттер камтылууга тийиш.

43. Кредиттик тобокелдик боюнча отчеттор Директорлор кеңешине жана Башкармага Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген формада жана мөөнөттө өз убагында берилүүгө тийиш, бул кредиттик тобокелдикти контролдоого жана мониторинг жүргүзүүгө шарт түзөт.

44. Банктын кредиттик операциялары Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген жана кредиттик тобокелдик баланстык жана

баланстан тышкаркы статьялар катары каралган кредиттик саясатка ылайык жүзөгө ашырылууга тийиш.

45. Кредиттик тобокелдиктерди тескөө боюнча ички документтерде маркетинг, кредиттик талдап-иликтөөлөрдү жана кредиттерди жактырууну жүзөгө ашырган кызматчылар ортосунда милдеттерди бөлүштүрүү каралууга, ошондой эле кредиттик саясатта каралган тобокелдиктерди кыскартуу жана тескөө механизмдери каралууга/ чагылдырылууга тийиш.

46. Кредиттик саясатта банк кызматчылары кредит берүүдө, аны тариздөөдө, тобокелдиктерге мониторинг жүргүзүүдө жана тескөөдө милдеттүү түрдө аларга таянууга тийиш болгон стратегия, критерийлер, параметрлер белгиленүүгө тийиш.

47. Кредиттик саясатта кредит берүү ишин жөнгө салган талаптар, ошондой эле кредиттөө процесси камтылууга тийиш жана анда кредит берүүгө тиешелүү бардык негизги жоболор чагылдырылууга тийиш:

1) кредиттөө/инвестициялоо боюнча ыйгарым укуктар – саясатта банктын бардык кредиттик/инвестициялык адистерин үчүн лимиттер белгиленүүгө жана ал ар бир адистин банкта иштөө тажрыйбасына жана мөөнөтүнө негизденүүгө тийиш. Мында, комитет же Директорлор кеңеши сыяктуу жогорку органдын кредиттерди/инвестицияларды жактыруусун талап кылган параметрлер белгиленүүгө тийиш;

2) кредиттерди жактыруу процесси – банкта так белгиленген кредиттерди жактыруу процесси болууга тийиш, анда чечим кабыл алынганга чейин аткарылууга тийиш болгон минималдуу талаптар тизмеги, потенциалдуу карыз алуучунун төлөөгө жөндөмдүүлүгүн аныктоо үчүн кредиттерге талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү ыкмасы жана кредит боюнча чечим кабыл алууга укуктуу кызматчылардын, комитеттердин ж.б. ыйгарым укуктары камтылат. Процессин жүзөгө ашырууга көмөктөшүү максатында, чечим кабыл алуу үчүн критерийлер жана кредиттер рейтингинин системасы сыяктуу белгилүү бир инструменттер көрсөтүлүүгө тийиш. Кредит берүү чечимин кабыл алууда күрөөлүк камсыздоо наркы бирден бир негизги фактор болбоого тийиш. Кредит берүүнү жактыруу процесси кредиттик маркетингден көз карандысыз болууга тийиш;

3) географиялык лимиттер – соода чөйрөсү так аныкталууга, ал эми кредиттик/инвестициялык адистер бул чөйрөдө кредиттөө/

инвестициялоо боюнча так чектөөлөр жөнүндө билүүгө тийиш. Банктын алгачкы соода чөйрөсү экинчи соода чөйрөсүнөн кредиттөө/инвестициялоо учурунда ага басым жасалууга (артыкчылык берилүүгө) тийиш экендиги менен айырмаланып туруусу зарыл. Белгилүү бир чектөөлөр же өзгөчө учурлар өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш;

4) уруксат берилген кредиттер/инвестициялар түрлөрү – саясатта банк жүзөгө ашыра турган кредиттөө/инвестициялоо түрлөрү аныкталууга жана кредит, ошондой эле инвестиция сунуштоодо сакталууга тийиш болгон көрсөтмөлөр камтылууга тийиш. Кредит/инвестиция түрүн сунуштоо чечимин кабыл алуу, бул багытта иш алып барган адистердин тажрыйбасына (эксперттик билимине), милдеттенмелердин ордун жабуу түзүмүнө жана болжолдонгон суроо-талапка негизденүүгө тийиш. Кредит же инвестиция сунуштоодо банктын ликвиддүүлүккө муктаждыгына да баа берилүүгө тийиш. Мурда жоготууга алып келген кредит/инвестиция түрлөрү ушул саясаттын чегинде контролдукка алынууга тийиш. Жактырылган ордун жабуу булактары да документтерде аныкталууга жана чагылдырылууга тийиш;

5) максималдуу ордун жабуу мөөнөттөрү – айкын графикти аныктоо үчүн саясатта кредиттерди төлөөнүн негиздүү мөөнөттөрү белгиленүүгө тийиш. Төлөө мөөнөттөрү күтүлүп жаткан ордун жабуу булагына, кредитти алуу максатына, кредитти пайдалануу мөөнөтүнө жана каржылоо булагына байланыштуу болууга тийиш. Инвестициялоо үчүн төлөө мөөнөттөрүн кароого алуу зарыл;

6) кредиттин баасын түзүү – стратегияда кредит баасын түзүү боюнча айкын көрсөтмөлөр белгиленүүгө тийиш, мында башка факторлор менен бирге карыздык каражаттар наркы, кредитти тейлөө наркы, кошумча чыгашалар жана мүмкүн болуучу олуттуу чыгым тартуулар, ошондой эле банк үчүн алгылыктуу пайда алуулар эске алынууга тийиш;

7) кредиттин жана күрөө наркынын максималдуу катышы – банк персоналы ар бир берилген кредит үчүн талап кылынган жана алгылыктуу күрөө көлөмүн жана түрүн так белгилеген параметрлерди сактоосу үчүн чектөөлөр белгиленүүгө тийиш. Кредиттик саясатта кредит мөөнөтүн узартууда кайра баа берүү жол-жобосун кошо алганда, баа берүү үчүн жоопкерчилик жана баа берүүдө сакталууга тийиш болгон стандарттык параметрлер каралат. Мындан тышкары,

кредит боюнча камсыздоо катары кабыл алынган күрөө суммасы жана түрү боюнча лимиттер аныкталууга тийиш;

8) кардардын документтерине карата талаптар – саясатта кредит берилгенге (же инвестициялоого) чейин карыз алуучудан/потенциалдуу карыз алуучудан/дебиторлордон финансылык маалыматты сунуштоо жана ошол финансылык маалыматты мезгил-мезгили менен жаңыртып туруу талаптары камтылуусу зарыл. Финансылык отчетторго карата талаптар юридикалык жактар үчүн сыяктуу эле, жеке адамдар үчүн да каралууга жана анда аудиторлор тарабынан тастыктоо зарылчылыгы, жылдык, аралык отчетторду сунуштоо талаптары, ошондой эле мындай отчетторду баланстык отчет, пайда жана чыгым жөнүндө отчет, акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет ж.б. отчет катары сунуштоо талабы каралууга тийиш. Талаптар так аныкталууга жана аларга санкция белгилөө боюнча ыйгарым укуктарды көрсөтүү менен мүмкүн болуучу (негиздүү) өзгөчөлүктөр камтууга тийиш;

9) кредитке талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү – бардык документтерди алууда, кредит талдап-иликтөөгө алынууга тийиш. Саясатта экономика секторлоруна талдап-иликтөөлөр, жеринде барып текшерүүлөрдү кошо алганда, кардардын документтерине негизденүүгө тийиш экендиги аныкталууга тийиш. Кредитти талдап-иликтөө процесси маркетинг бөлүмүнөн көз карандысыз жүргүзүлүүгө тийиш;

10) чогуу алгандагы күндөлүк (мөөнөтү өткөрүлгөн) кредиттер/инвестициялар боюнча чектөөлөр – күндөлүк кредиттер же инвестициялар боюнча кайсы болбосун чектөөлөр так аныкталууга тийиш. Мисалы, кредиттер жана депозиттер, кредиттер жана капитал же кредиттер жана активдер катышы боюнча чектөөлөр белгилениши мүмкүн. Мындай чектөөлөр инвестициялар жана баланстан тышкары статьялар үчүн каралууга тийиш;

11) аффилирленген жана банк менен байланыштуу жактарга берилген кредиттер боюнча чектөөлөр – аффилирленген жана банк менен байланыштуу жактарга сунушталуучу күндөлүк кредиттер же тике кредитти алмаштыруучулар боюнча кандай болбосун чектөөлөр так аныкталууга тийиш. Мындай операцияларды бекитүүгө ыйгарым укуктар саясатта камтылууга тийиш;

12) кредиттердин концентрацияланышы – саясатта концентрациялануу багыты (географиялык белгиси, тармагы,

валютасы же башка фактор боюнча) аныкталууга жана анда Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген артыкчылыктуу тобокелдик деңгээлине негизденген кредиттик жана инвестициялык портфель ичинде диверсификация каралуусу зарыл. Саясатта концентрацияланууга тиешелүү бардык маалыматка мезгил-мезгили менен талдап-иликтөөлөр жүргүзүлүп, Башкармага жана Директорлор кеңешине сунушталуусун талап кылууга тийиш. Концентрациялануу боюнча лимиттер банктын чечими боюнча белгилениши мүмкүн, бирок ал Улуттук банк тарабынан белгиленген деңгээлден ашпоого тийиш;

13) кредиттерди/инвестицияларды кайтарып берүү жана эсептен алып салуу – саясатта мөөнөтү өтүп кеткен кредиттер/инвестициялар көрсөтүлүүгө жана аларга карата көрүлүүчү зарыл чаралар белгиленүүгө тийиш. Мында мөөнөтү өтүп кеткен кредиттер/инвестициялар боюнча отчетторго карата талаптар, анын ичинде бардык мөөнөтү өтүп кеткен жана эсептен алынып салынган кредиттер жана инвестициялар тизмеги мезгил-мезгили менен Директорлор кеңешине сунушталууга тийиш экендигин да так белгилөө зарыл. Кредиттерге же башка активдерге пайыздарды чегербөө статусун ыйгаруу саясаты да так аныкталууга тийиш;

14) Башкаруу маалымат системасы (УИС) – саясатта кредиттик тобокелдик деңгээлин жана анын ички саясатка дал келүүсүн аныктоо үчүн кайсыл отчеттор топтоштурулууга жана алар кимге, кантип сунушталууга тийиш экендиги так белгиленүүгө тийиш;

15) банктын активдерин классификациялоо – саясатта Улуттук банктын жоболорунун жана башка талаптарынын негизинде активдерди жана баланстан тышкаркы статьяларды классификациялоо системасы камтылууга тийиш, анда кредиттик тобокелдик деңгээлине ылайык активдерди классификациялоо, күндөлүк же потенциалдуу чыгымдардын ордун жабууга кам түзүү боюнча так көрсөтмөлөр, ошондой эле Директорлор кеңешине жана Башкармасына ички классификациялоо процессинин жыйынтыктарын сунуштоо талаптары да каралууга тийиш;

16) потенциалдуу жоготуулардын жана чыгымдардын ордун жабууга камды Улуттук банктын талаптарына ылайык түзүү системасы;

17) кредиттик тобокелдикти өлчөө системасы. Банкта кредиттик тобокелдик өзгөчөлүгүнө, сапатына жана өлчөмүнө баа берүү, ошондой эле банк күндөлүк негизде дуушарланган же келечекке болжолдонгон

тенденцияларга ылайык дуушарланышы ыктымал болгон кредиттик тобокелдик деңгээлине баа берүү үчүн стресс-тестирлөө сыяктуу натыйжалуу ыкмаларды караштыруу зарыл;

18) проблемалуу активдерди тескөө – саясатта проблемалуу активдерди/баланстан тышкары статьяларды тескөө боюнча система аныкталууга тийиш;

19) портфель тууралуу жалпы маалымат жана ага талдап-иликтөөлөр – саясатта портфелдин банктын саясатына жана максаттарына дал келүүсүнө баа берүү максатында, ага талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү мезгил аралыгы аныкталууга тийиш;

20) кредиттерди тескөө – саясатта кредит алууга өтүнүч сунушталган учурдан тартып анын орду толугу менен жабылганга чейин кредиттерди тескөө системасы аныкталууга тийиш;

21) кредиттик файлдар – саясатта талдап-иликтөөлөр түрү, мезгил аралыгы жана анда көрсөтүлүүгө тийиш болгон маалыматты жаңыртуу каралган кредиттик файлдарды жүргүзүү боюнча минималдуу талаптар жөнүндө шарттар камтылуусу зарыл;

22) кредитти кароого алуу – саясатта ар бир кредитти өзүнчө кароо системасы белгиленүүгө тийиш. Мындан тышкары, сунуштоо тартиби бекитилген кредиттик продукт шарттарынан айырмаланган, жеке шарттарга ээ кредиттерди өз-өзүнчө кароо зарыл. Ошондой эле проблемалуу кредиттерди кароо мезгил аралыгы аныкталышы зарыл. Кредит талдап-иликтөөлөрдөн жана кызмат көрсөтүүлөр маркетингинен көз карандысыз кароого алынууга тийиш. Эгерде, кароого алууда жол-жоболордо же методологияда айрым бир алгылыксыз жактар аныкталса, Башкарма зарыл өзгөртүүлөрдү киргизүүгө тийиш;

23) башкалар – зарылчылыкка жараша саясат башка талаптар жана эрежелер менен толукталып туруусу зарыл. Башка жоболордо түзүмдүк бөлүмдөр тобокелдиктерди тескөө жана аларга контролдукту жүзөгө ашыруу максатында сактоого тийиш болгон белгилүү бир жол-жоболор каралышы мүмкүн.

48. Банк кредиттик тобокелдикти талапка ылайык тескөө үчүн зарыл болгон ички документтерди кошумча иштеп чыгышы мүмкүн.

8. Рыноктук тобокелдик

49. Ар бир банк рыноктук тобокелдикти жөнгө салуу (аныктоо жана контролдоо) саясатына ээ болууга тийиш, ал банктын тобокелдиктер боюнча жалпы саясатынын түзүмдүк бөлүгү болушу мүмкүн. Саясатта банк ишинин өлчөмүнө жана татаалдыгына жараша ар кандай ыкмалар караштырылууга, бирок минималдуу талаптар бардык банктар тарабынан сакталууга тийиш.

50. Банктар баалуу кагаздар, финансылык инструменттер менен ишке ашырылган операциялардын натыйжасында рыноктук тобокелдикке дуушар болушу мүмкүн.

51. Рыноктук тобокелдиктин төмөнкүдөй үч чакан категориясы бар: баа тобокелдиги, пайыздык чен тобокелдиги жана валюта тобокелдиги. Банкта тобокелдиктердин чакан категорияларын жөнгө салуу боюнча ички документтер болууга тийиш, алар бир документте чагылдырылышы мүмкүн.

§ 8.1. Баа тобокелдиги

52. Ар бир банкта баа тобокелдигин жөнгө салуу (аныктоо жана контролдоо) боюнча саясат болууга тийиш, ал тобокелдиктер боюнча жалпы саясаттын бир бөлүгү болушу мүмкүн. Ички документтерде баа тобокелдигинин өлчөмү жана банк тарабынан ишке ашырылган операциялар каралууга тийиш.

53. Баа тобокелдигин жөнгө салуу боюнча ички документте төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

1) банк жөнгө салуу мүмкүнчүлүгүнө ээ алгылыктуу тобокелдик деңгээли – баа тобокелдигине дуушарлануунун натыйжасында келип чыккан тобокелдиктин алгылыктуу деңгээли боюнча лимиттер, алар Директорлор кеңеши тарабынан белгиленет. Лимиттерде активдердин жана милдеттенмелердин рыноктук наркы өзгөрүшүнөн улам мүмкүн болуучу терс таасирлер эске алынууга тийиш;

2) ыйгарым укуктар жана жоопкерчилик деңгээли банкта тобокелдиктерди аныктоого, баа берүүгө жана контролдукка алууга жоопкерчиликтерди чектөө үчүн так аныкталууга тийиш. Баа тобокелдиктерин жактыруу жагында чечимдерди кабыл алуу боюнча ыйгарым укуктар деңгээли саясатта көрсөтүлүүгө тийиш;

3) сапатын жана кирешелүүлүктү болжолдоо;

4) бекитилген дилерлер тизмеги – баалуу кагаздар боюнча квалификациялуу дилерлер жана банк алар менен бүтүмдөргө келишкен тараптардын тизмеги;

5) баа тобокелдигин өлчөө системасы. Банкта рыноктук тобокелдик өзгөчөлүгүнө, сапатына жана өлчөмүнө баа берүү, ошондой эле банк күндөлүк же келечекке болжолдонгон тенденцияларга ылайык дуушарланган же дуушарланышы ыктымал болгон баа тобокелдиги деңгээлине баа берүү үчүн стресс-тестирлөө сыяктуу натыйжалуу ыкмаларды караштыруу зарыл;

6) башкаруу маалымат системасы. Банктын ички документинде баа тобокелдигинин деңгээлин аныктоо максатында кандай отчет түзүү, аны кимге жана кайсыл убакта сунуштоо зарылчылыгы аныкталууга тийиш.

§ 8.2. Пайыздык чен тобокелдиги

54. Пайыздык чен тобокелдиги төмөнкүчө аныкталышы мүмкүн:

– кайра баалоо тобокелдиги – бул, пайыздык чен өзгөргөн убакыт менен акча агымынын жылышы ортосундагы айырмадан улам келип чыккан жыйынтык, алар банктык активдерди, милдеттенмелерди жана баланстан тышкаркы статьяларды баалоодо жана төлөө мөөнөттөрүн белгилөөдө келип чыгат. Кайра баалоо тобокелдиги, адатта, пайыздык чен тобокелдигин шарттайт;

– базистик тобокелдик – бул ар башка финансылык рыноктордо пайыздык чендердин өзгөрүү жыйынтыгы. Финансылык инструменттер же индекстер үчүн рыноктук чен активдер жана милдеттенмелер наркын аныктоо үчүн пайдаланылган учурда келип чыгат жана ар башка убакта же ар башка суммага өзгөрөт;

– кыйыр кирешелүүлүк тобокелдиги пайыздык чен төлөө мөөнөтүнө чейин өзгөргөн шартта келип чыгат. Ал ошол эле бир индекс же рыноктун ар башка төлөө мөөнөттөрүндөгү пайыздык чендер ортосунда катыштын өзгөрүүсүнө алып келет;

– банк же банк кардары активдер, милдеттенмелер же баланстан тышкаркы инструменттердин акча агымынын көлөмүн жана убактысын өзгөртүү укугуна (бирок, милдеттенме эмес) ээ болгон учурда опциялык тобокелдик келип чыгат. Опциондор асимметриялык тобокелдиктердин/ кирешелүүлүк профилинин келип чыгышын шарттайт. Банктар,

опциондорду сатып алгандыгына же саткандыгына жараша пайыздык чендердин жогорулоосунун жана төмөндөөсүнүн натыйжасында келип чыккан чыгымдарга дуушарланышы ыктымал.

55. Ар бир банк пайыздык чен тобокелдигин тескөө боюнча ички документке ээ болууга тийиш, анда кеминде төмөнкүлөр каралат:

1) жоопкерчилик жана ыйгарым укуктар деңгээли, алар банк персоналы пайыздык чен тобокелдигин жөнгө салуу боюнча ички документтерди жүзөгө ашыруу үчүн жоопкерчилик, ошондой эле пайыздык чен тобокелдигине мониторингди жана контролдукту жүзөгө ашыруу үчүн жоопкерчилик, жаңы же учурда ишке ашырылып жаткан банктык продукттарды же операцияларды сунуштоодо келип чыккан пайыздык чен боюнча потенциалдуу тобокелдикти аныктоо, пайыздык чен тобокелдигин өлчөө системасын түзүү жана колдоо, стратегияны иштеп чыгуу жана аны жүзөгө ашыруу, пайыздык чен тобокелдиги боюнча ички документтерге карата өзгөчөлүктөрдү жактыруу үчүн жоопкерчилик кайсыл комитетке/бөлүмгө жүктөлө тургандыгын түшүнүүсү үчүн так бөлүштүрүлүүгө тийиш;

2) пайыздык чен тобокелдиги өлчөмүнө мониторинг жүргүзүү жана отчет түзүү системасы. Директорлор кеңешине сыяктуу эле, Башкармага да банктын пайыздык чен тобокелдигине тиешелүү отчеттор кеминде чейрек сайын, зарыл учурда, андан да тез арада сунушталуусу зарыл. Отчетто пайыздык чен тобокелдигинин көлөмүнө кылдат баа берүүлөр, алар Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген тобокелдик лимиттерине жана алгылыктуу тобокелдик деңгээлин тескөө стратегиясына ылайык келээри жөнүндө белгиленүүгө тийиш;

3) ички контролдук жол-жоболору, алар тиешелүү контролдукту жүзөгө ашыруу максатында Директорлор кеңешине жана Башкармага сунушталууга тийиш. Так белгиленген ыйгарым укуктар деңгээлине, милдеттерине жана тобокелдиктер лимитине кошумча Директорлор кеңеши жана Башкарма тобокелдиктерге, аудит жана контролдук милдеттерине мониторинг жүргүзүү үчүн шайкеш ресурстарды сунуштоого тийиш. Тобокелдиктерге мониторинг жана контролдук жүргүзүү үчүн жооптуу адамдар рыноктоук тобокелдиктерди шарттаган милдеттерди жөнгө салган адамдардан көз карандысыз болууга тийиш;

4) тобокелдиктин алгылыктуу деңгээли, контролдук лимиттери – активдерди, милдеттенмелерди жана баланстан тышкары статьяларды кайра баалоодо дал келбөөчүлүктөрдүн натыйжасында келип чыккан тобокелдиктин алгылыктуу деңгээли боюнча лимиттер, алар Директорлор кеңеши тарабынан белгиленүүгө тийиш. Тобокелдиктер өлчөмүнүн лимиттерин аныктоодо Директорлор кеңеши жана Башкарма банктык стратегиялардын жана операциялардын мүнөзүн, анын буга чейинки иш-аракетин, потенциалдуу жоготуулардын ордун жабуу үчүн кирешелүүлүктүн жана капиталдын алгылыктуу деңгээлин эске алууга тийиш. Лимиттерде келечекте пайыздык чендердин өзгөрүшү ыктымалдыгы эске алынууга тийиш. Максаттуу көрсөткүчтөрдө пайыздык чендердин милдеттенмелердин өзгөрүүсү, пайыздык чендердин жана гөптүн жалпы активдерге карата пайыздык катышта өзгөрүүсү камтылууга тийиш;

5) тобокелдик деңгээлин өлчөөнүн ички системалары, алар банк тарабынан иштелип чыгууга жана аныкталууга, ошондой эле Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген алгылыктуу тобокелдик деңгээлине дал келгендигине баа берүү максатында пайдаланылууга тийиш. Пайыздык чен тобокелдиги ар кандай мезгил аралыгына карата абал боюнча өлчөнүүгө тийиш. Тобокелдикти өлчөө системаларында белгилүү бир пайыздык чен белгиленген учурда банктын кирешелерине же капиталына потенциалдуу тобокелдиктин таасирин аныктоочу стресс-тестирлөө сыяктуу, салыштырмалуу жөнөкөй жана татаал ыкмаларды караштырат;

6) активдерди жана милдеттенмелерди төлөө түзүмү. Директорлор кеңеши банктын активдерин жана милдеттенмелерин төлөө түзүмүн белгилөөгө тийиш;

7) пайыздык чен тобокелдигин контролдоо үчүн банк тарабынан пайдаланылуучу алгылыктуу инструменттер. Пайыздык своптор, хеджирлөө инструменттери же деривативдер сыяктуу алгылыктуу инструменттерди пайдалануу каралууга, ошондой эле мындай инструменттерди пайдалануу боюнча кандай болбосун ички чектөөлөр так аныкталууга тийиш.

§ 8.3. Валюталык тобокелдик

56. Ар бир банкта валюталык тобокелдикти тескөө боюнча комплекстүү саясат иштелип чыгууга тийиш. Саясатта банк

ишинин өлчөмүнө жана татаалдыгына жараша ар кандай ыкмалар караштырылууга тийиш, бирок минималдуу талаптар бардык банктар тарабынан сакталууга тийиш.

57. Валюта тобокелдигин тескөө боюнча саясатта төмөнкүлөр каралууга тийиш:

1) банк аны кабыл алууга даяр болгон алгылыктуу тобокелдик деңгээли – бир валюта жана бардык валюталар боюнча таза ачык позициялардын балансташпагандыгынан келип чыккан тобокелдиктин алгылыктуу деңгээли боюнча лимиттер. Потенциалдуу чыгым тартуулардын максималдуу деңгээлин белгилөө үчүн «stop-loss» (жоготууларга жол бербөө боюнча) жоболор. Бул лимиттер жеке трейдерлер үчүн да белгиленүүгө тийиш;

2) тобокелдик деңгээлин өлчөө системасы – ички өлчөө системалары банк тарабынан кабыл алынган тобокелдик деңгээлинин Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген деңгээлге дал келүүсүнө баа берүү максатында аныкталууга жана пайдаланылууга тийиш;

3) валюталык активдер түзүмү – валюталык тобокелдиктин алгылыктуу деңгээлин белгилөөгө кошумча Директорлор кеңеши валюталык активдердин (баланстык жана баланстан тышкаркы) кошумча сунушталган түзүмүн да белгилөөгө тийиш;

4) валюта тобокелдигин контролдоо үчүн банк жетекчилиги тарабынан пайдаланылган алгылыктуу инструменттер – саясатта валюталык свопторду жана башка инструменттерди пайдалануунун алгылыктуу деңгээли так аныкталууга тийиш;

5) валюталык тобокелдиктерди тескөө үчүн комитеттердин/ бөлүмдөрдүн жоопкерчиликтерин белгилөө үчүн ыйгарым укуктар жана жоопкерчилик деңгээли так аныкталууга тийиш;

6) маалымат системасын чагылдыруу – саясатта валюталык тобокелдик деңгээлин аныктоо үчүн кандай отчет түзүлүүгө жана аны кимге жана качан берүү зарылдыгы так аныкталууга тийиш.

58. Стресс-тестирлөөнү жүргүзүү мезгил аралыгы – рынокто олуттуу өзгөрүүлөр орун алган учурда келип чыгышы ыктымал болгон чыгым өлчөмүн аныктоо үчүн портфелди стресс-тестирлөөнү жүргүзүү мезгил аралагы саясатта так белгиленүүгө тийиш.

9. Өлкөлүк тобокелдик

59. Ар бир банкта, которууда тобокелдикти жана көз карандысыз тобокелдикти кошо алганда, өлкөлүк тобокелдикти тескөө боюнча Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген саясат болууга тийиш жана ал банктын тобокелдиктер боюнча жалпы саясатынын бир бөлүгү болушу мүмкүн. Саясатта банк ишинин өлчөмүнө жана татаалдыгына жараша ар кандай ыкмалар караштырылууга, бирок минималдуу талаптар бардык банктар тарабынан сакталууга тийиш.

60. Банктын өлкөлүк тобокелдигин тескөө саясатында төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

1) банк туруштук бере алган тобокелдик деңгээли, өлкөлүк тобокелдиктин алгылыктуу деңгээли боюнча лимиттер Директорлор кеңеши тарабынан белгиленүүгө жана өлкө боюнча өз-өзүнчө же өлкөлөр тобу боюнча аныкталууга тийиш. Көз карандысыз өлкөлөргө тике же кыйыр түрдө (өкмөттүн гарантиясы астында сыяктуу) кредиттерди берүү боюнча чектөөлөр каралууга тийиш. Мындан тышкары, саясатта тараптар алдында башка өлкөлөрдө келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдик суммасы боюнча кайсы болбосун чектөөлөр эсептелинуүүгө тийиш;

2) өлкөлүк тобокелдиктерди тескөө жагында комитеттердин/ бөлүмдөрдүн жоопкерчиликтерин белгилөө үчүн так чектелүүгө жана аныкталууга тийиш болгон ыйгарым укуктар жана жоопкерчиликтер деңгээли;

3) жол берилген финансылык инструменттердин түрлөрү. Финансылык инструменттердин (баланстык же баланстан тышкаркы) түрлөрү боюнча бардык чектөөлөр аныкталууга тийиш;

4) валюталар боюнча чектөөлөр. Валюталардын өлкөлөр боюнча тобокелдик суммасы менен кайсы болбосун чектөөлөрү так аныкталууга тийиш;

5) өлкө тобокелдигин өлчөө системалары. Өлкө тобокелдигинин мүнөзүнө, сапатына жана өлчөмүнө баа берүү, ошондой эле банкта учурда орун алган жана келечекте келип чыгышы ыктымал болгон өлкө тобокелдигине баа берүү үчүн стресс-тестирлөө сыяктуу натыйжалуу ыкмаларды караштыруу зарыл;

6) банктын башка өлкөлөрдөн кардарлары үчүн финансылык инструменттерге карата баа боюнча талаптар. Саясатта кошумча

тобокелдикти эсепке алуу менен башка өлкөнүн кардарларын кредиттөө үчүн кандайдыр бир эсептер бар экендиги так чагылдырылууга тийиш. Мындан тышкары, башка өлкөлөрдөгү активдерге салуудан инвестициялык кирешелүүлүктү жогорулатуу талабы так аныкталууга тийиш;

7) кредиттик рейтингдин ички жана тышкы системаларын (алдынкы рейтингдик системалардын маалыматын) пайдалануунун зарылдыгы. Башка өлкөнүн кардарларын инвестициялоого же кредиттөөгө чейин кредиттик рейтинг системасын пайдалануу зарылдыгы так белгиленүүгө тийиш. Минималдуу рейтингдер Директорлор кеңешинин талабы боюнча белгиленүүгө тийиш;

8) маалымат системасын чагылдыруу. Саясатта өлкө тобокелдигин туруктуу негизде контролдоо максатында кандай отчет түзүлүүгө тийиш экендиги жана аны сунуштоо мезгил аралыгы так аныкталууга тийиш.

10. Операциялык тобокелдик

61. Банкта Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген операциялык тобокелдикти тескөө саясаты болууга тийиш.

62. Операциялык тобокелдик банктын бардык продукттарында жана ишкердик түрлөрүндө келип чыгышы ыктымал.

63. Операциялык тобокелдиктин келип чыгышын шарттаган жагдайларда ички алдамчылык, тышкы алдамчылык, ишке кабыл алуу тажрыйбасы жана жумуш ордунда коопсуздук техникасын сактоо, кардарлар менен иштөө жана банктык продукттарды сунуштоо тажрыйбасы, ишкердик тажрыйбаларын, иштин жүрүшүн токтотуу жана системада үзгүлтүктүн келип чыгышы, материалдык активдердин бүлгүнгө учурашы камтылат.

64. Операциялык тобокелдикти тескөө максаты кредиттик жана рыноктук тобокелдиктерди, ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө максаттарына окшош жана ал операциялык тобокелдикке дуушарлануу ыктымалдыгын, ошондой эле ошол тобокелдик түрүнүн келип чыгуу себептерин аныктоо жана операциялык тобокелдиктерди четтетүүчү ички жана тышкы тенденцияларды аныктоодон көрүнөт.

65. Операциялык тобокелдикти тескөө боюнча ички документке карата талаптарды белгилөөдө Директорлор кеңеши:

1) Башкарма менен биргеликте операциялык тобокелдикти тескөөнүн натыйжалуу системасын камсыз кылат, анда операциялык тобокелдикти тескөөнүн жана мониторинг жүргүзүүнүн бардык деңгээлдери боюнча укуктарды жана милдеттерди белгилөө менен так аныкталган операциялык түзүм, ошондой эле олуттуу тобокелдиктерди аныктоого, аларга баа берүүгө, контролдоого мүмкүндүк берген тиешелүү инструменттер камтылууга тийиш;

2) Башкарма менен биргеликте банка таандык болгон операциялык тобокелдиктин бардык категорияларынын кесепетин таанууга, түшүнүүгө жана аныктоого тийиш. Мындан тышкары, операциялык тобокелдикти тескөө базасында операциялык тобокелдиктин бардык категориялары камтылууга тийиш.

66. Операциялык тобокелдикти тескөө боюнча ички документте банктын фронт жана бэк-офистеринин милдеттери так бөлүштүрүлүүгө тийиш.

67. Операциялык тобокелдикти тескөө боюнча ички документте мындай тобокелдиктерди тескөө ыкмалары так аныкталып, бекитилип, банктын бардык кызматкерлерине маалымдалууга тийиш. Операциялык тобокелдикти тескөө боюнча ички документи банктын жалпы стратегиясына дал келүүгө жана тобокелдиктерди тескөө үзгүлтүксүз негизде өркүндөтүлүшүн камсыз кылууга тийиш.

68. Банк Башкармасы операциялык тобокелдикти аныктоо, аларга баа берүү, контролдоо жана мониторинг жүргүзүү процессинин банктын талаптарына ылайык келүүсүн, алардын белгилүү бир убакыт ичинде ырааттуу пайдаланышын белгилөөгө, ал эми Директорлор кеңеши алардын дал келишин талап кылууга тийиш.

69. Банктар бардык материалдык продукттарга, ишкердикке, процесстерге жана системаларга мүнөздүү болгон операциялык тобокелдикти аныктоого жана аларга баа берүүгө, ошондой эле мындай тобокелдиктердин таасирин аныктоого тийиш. Банктар кандайдыр бир жаңы банктык продукттарды, ишкердик түрлөрүн, процесстерди жана системаларды жайылтууга чейин операциялык тобокелдиктин потенциалдуу өлчөмүнө баа берүүгө тийиш.

70. Операциялык тобокелдик боюнча отчеттор Директорлор кеңешине жана Башкармага Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген формада өз убагында сунушталууга тийиш, бул

операциялык тобокелдикти контролдоого жана мониторинг жүргүзүүгө көмөктөшөт. Отчетто кеминде төмөнкүлөрдү камтылууга тийиш:

1) банк, анын ичинде анын туунду компаниялары дуушарланган же дуушарланышы мүмкүн болгон операциялык тобокелдик түрлөрүнүн тизмеси;

2) операциялык тобокелдик мүнөзүнө, сапатына жана өлчөмүнө, ошондой эле банкта учурда орун алган жана келечекте келип чыгышы ыктымал болгон операциялык тобокелдик деңгээлине баа берүү үчүн стресс-тестирлөө жүргүзүү;

3) өзүндө операциялык тобокелдикти камтыган жагдайлар жана аларды кыскартуу боюнча чаралар менен бирге келип чыгышы ыктымал болгон проблемалар;

4) операциялык тобокелдиктерди кыскартуу чараларынын натыйжалуулугуна баа берүү;

5) кандай болбосун операциялык тобокелдикти аныктоо үчүн иштелип чыккан чаралар;

6) операциялык тобокелдик келип чыгышы ыктымал болгон багыттар;

7) операциялык тобокелдикке жол бербөө боюнча чаралардын натыйжалары.

71. Директорлор кеңеши операциялык тобокелдиктерди контролдоо жана кыскартуу саясатын, ал эми Башкарма жол-жоболорду бекитүүгө тийиш. Айрым учурларда алар кредиттик же инвестициялык саясат сыяктуу башка саясаттарга камтылышы мүмкүн.

72. Операциялык тобокелдиктерди кыскартуу үчүн банктар үзгүлтүксүз ишти жана жоготууларга жол бербөөнү камсыз кылуу үчүн күтүүсүз жагдайларда чара көрүү планы жана үлгүзтүксүз ишти камсыз кылуу планы болууга тийиш. Планда орчундуу маалыматтарды резервдик көчүрмөлөө, ошондой эле мындай резервдик маалыматтарды өзүнчө жайда дайыма сактоо камтылууга, бирок булар менен эле чектелип калбоого тийиш.

11. Ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдиги

73. Ар бир банкта жалпы тобокелдик саясатынын бир бөлүгүн түзгөн ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө саясаты болууга тийиш.

74. Ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдиги банктын өз милдеттенмелерин аткаруусу үчүн ликвиддүү активдердин жетишсиздигинин жана банк өз финансылык милдеттенмелерин дароо жана бир учурда аткаруу зарылчылыгынын натыйжасында келип чыгат.

75. Өзгөрүлмөлүү депозиттер түзүмүнө ээ, ошондой эле активдердин жогору өсүш деңгээлине ээ банктар ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдигине дуушарланышы ыктымал.

76. Ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдиги өзүнчө каралбайт, анткени финансылык тобокелдиктер өз ара жок кылынуучу болуп саналбайт жана көпчүлүк учурда кредиттик жана рыноктук тобокелдик сыяктуу башка факторлордон улам да келип чыгышы мүмкүн.

77. Банктын ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдигин тескөө боюнча ички документтеринде кеминде төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:

1) ликвиддүүлүк тобокелдигинин алгылыктуу деңгээли – ликвиддүүлүктүн алгылыктуу деңгээли боюнча лимиттер Директорлор кеңеши тарабынан белгиленүүгө тийиш;

2) ыйгарым укуктар жана жоопкерчилик деңгээли, булар банктын ликвиддүүлүктү жоготуу тобокелдиктерин аныктоо, аларга баа берүү жана контролдоо үчүн комитеттердин/бөлүмдөрдүн жоопкерчиликтерин белгилөө үчүн так чектелүүгө жана аныкталууга тийиш. Мындан тышкары, банк ишин камсыз кылуу үчүн жооптуу бөлүм банктын ликвиддүүлүккө муктаждыгын өлчөөгө тийиш;

3) күтүүсүз жагдайларды пландаштыруу – банкты кайталап каржылоо булактары боюнча пландарды кошо алганда, Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген деңгээлде ликвиддүүлүк дал келбей калган учурда так жана ылдам чаралардын кабыл алынышы каралууга тийиш;

4) жактырылган кредиттердин тизмеси – альтернативалуу каржылоо булактарын белгилөө үчүн жактырылган кредиторлордун тизмеси аныкталууга тийиш;

5) активдер жана милдеттенмелер түзүмү. Жетиштүү ликвиддүүлүктү колдоп туруу максатында активдердин жана милдеттенмелердин оптималдуу катышы белгиленүүгө тийиш. Ошондой эле, активдерди жана милдеттенмелерди төлөө мөөнөттөрү боюнча жалпы стратегия каралууга тийиш;

6) каржылоо булактары. Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген чектөөлөрдү эске алуу менен банктын артыкчылык берилген тиешелүү иши, каржылоо булактары аныкталууга тийиш. Мындан тышкары, каржылоо булактарын диверсификациялоо каралууга тийиш;

7) банктын кайталап каржылоо булактары боюнча планды кошо алганда, күтүүсүз жагдайларды четтетүү планы, анда каатчылык орун алган учурда же ликвиддүүлүк Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген деңгээлге дал келбеген учурда, так жана ылдам чараларды кабыл алуу каралууга тийиш;

8) ликвиддүүлүктү өлчөө системалары. Банк учурда дуушар болгон жана келечекте дуушарланышы ыктымал болгон учурларда ликвиддүүлүк тобокелдигине баа берүү үчүн келечекте акчалай агымды болжолдоонун жөнөкөй сыяктуу эле, татаал ыкмалары аныкталууга тийиш (стресс-тестирлөө);

9) маалымат системаларын чагылдыруу. Ликвиддүүлүк деңгээлине туруктуу негизде контролдукту жүзөгө ашыруу максатында, ички документтерде ликвиддүүлүк тобокелдигин тескөө боюнча жооптуу адамдарга берилүүчү отчет түрү, мөөнөтү так аныкталууга тийиш.

12. Абройду жоготуу тобокелдиги

78. Абройду жоготуу тобокелдиги кардарлар жана коомчулук менен иш алып барууну кошо алганда, банктын бардык иш-аракеттеринде болот.

79. Аброй тобокелдигин тескөө үчүн ички документтер эле эмес, натыйжалуу корпоративдик башкаруу, дал келүүсү боюнча комплекстүү саясат, ички контролдук, ички аудит, маалымат системаларынын артыкчылыктары болууга тийиш. Мындан тышкары, банктын стратегияларын, максаттарын жана милдеттерин бузбастан, кардарлардын жана коомчулуктун муктаждыктарын канааттандырууга жөндөмдүүлүгүн камсыз кылуу зарыл.

80. Банктар сунушталуучу кызматтардын, операциялардын жана/же чечимдердин анын кызматтарынан пайдаланып жаткан коомчулукка жана кардарларга таасирин караштырууга жана эске алууга тийиш.

81. Банктын Директорлор кеңеши төмөнкүлөрдүн жүзөгө ашырылышын камсыз кылууга тийиш:

1) тобокелдикти аныктоо – абройду жоготуу тобокелдигинин ички жана тышкы потенциалдуу булактарына объективдүү баа берилүүгө тийиш. Аныктама келечекке жана учурдагы иш-аракеттер планына негизденүүгө тийиш. Банк тарабынан жүргүзүлүүчү негизги операциялар абройду жоготуу тобокелдигине өзгөчө баа берүүнү талап кылат;

2) тобокелдикке баа берүү – банк ишинин негизги багыттарына материалдык таасирди аныктоо үчүн аныкталган тобокелдиктерге сандык жана сапаттык баа берүү;

3) Мониторинг/УИС – отчеттор банктын абройуна потенциалдуу коркунучтар жөнүндө маалымдоо үчүн Директорлор кеңешине мезгил-мезгили менен берилүүгө тийиш. Отчетто кардарлардын даттануулары жөнүндө маалымат, кайсы болбосун акырына чыгарыла элек же кооптуу соттук териштирүүлөргө укуктук талдап-иликтөөлөр, дал келбөөчүлүк боюнча проблемалар жана банк үчүн абройду жоготуу тобокелдигинин кайсы болбосун башка потенциалдуу булактары камтылууга жана булар менен эле чектелип калбоого тийиш.

82. Тобокелдикти контролдоо – банктын абройуна терс таасирин тийгизишине жол бербөө үчүн контролдукту жүзөгө ашырууга тийиш. Буга төмөнкү жол менен жетүүгө болот:

а) коомчулук менен иш алып баруу бөлүмүн түзүү;

б) аларды жайгаштыруу алдында пресс-релиздерди жана жарнамаларды кароо боюнча талаптарды аткаруу (юридика жана коомчулук менен иш алып баруу бөлүмү тарабынан);

в) банкка карата соттук даттануулар менен кайрылуу ыкмаларын аныктоо;

г) мыйзамдарга ылайык милдеттүү түрдө берилүүчү маалыматтарды эске албаганда, банктын кардарларга берилүүчү маалымат түрлөрүнө чектөөлөрдү белгилөө;

д) мыйзамдарга ылайык милдеттүү түрдө берилүүчү маалыматтарды эске албаганда, банктын өзү жөнүндө маалыматтардын түрлөрүн чектөө;

- е) банк кызматкерлери үчүн жүрүм-турум кодексин кабыл алуу;
- ж) банктын абройуна доо кетирүү ыктымалдыгына жол бербөө үчүн тренингдерди өткөрүү;
- з) банк үчүн алгылыктуу болгон башка чараларды көрүү.

13. Комплаенс-тобокелдиги

83. Комплаенс-тобокелдикти тескөө системасын уюштурууда банк учурда орун алган рыноктук жагдайга талдап-иликтөөлөрдү жүргүзөт, банктын стратегиясын кароого алат, банктык операциялардын татаалдыгы өлчөмүнө жана деңгээлине баа берет, ошондой эле комплаенс-тобокелдикти тескөө системасынын компоненттери камтылган ички документтерди иштеп чыгат.

84. Комплаенс-тобокелдик абройго терс таасирин тийгизиши мүмкүн, айыптык төлөмдөрдүн белгиленишине же башка акчалай төлөмдөрдүн өндүрүлүшүнө, банк активдеринин наркынын төмөндөшүнө, иш мүмкүнчүлүгүнүн чектелишине, ишкердик чөйрөсүн кеңейтүү үчүн потенциалдын төмөндөшүнө жана түзүлгөн келишимдерде, контракттарда каралган шарттардын аткарылбай калышына алып келиши мүмкүн.

85. Комплаенс-тобокелдикти кыскартуу максатында банкта комплаенс-тобокелдиктин келип чыгышын шарттаган олуттуу бузууга жол берүүлөрдү (жагдайларды, бүтүмдөрдү) аныктоо ыкмалары жана тартиби белгиленген комплаенс-тобокелдикти тескөө боюнча ички документтер бекитилүүгө тийиш.

86. Банктын Директорлор кеңеши Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын негизинде иштелип чыккан комплаенс-тобокелдик боюнча ички документтерди бекитет.

87. Банктын Директорлор кеңеши төмөнкү процесстердин жүзөгө ашырылышын камсыз кылууга тийиш:

1) тобокелдикти аныктоо – объективдүү баа берилүүгө жана комплаенс-тобокелдиктин келип чыгышын шарттаган бузууга жол берүүлөрдүн (жагдайлардын, бүтүмдөрдүн) олуттуулугу аныкталууга тийиш, бул келечекке каралган планга жана банктын учурдагы ишине негизделүүгө тийиш;

2) тобокелдикке баа берүү – банктын негизги иш багыттарына материалдык таасирлерди аныктоо үчүн табылган тобокелдиктерге сандык жана сапаттык баа берүү;

3) мониторинг – компаенс-тобокелдик боюнча отчет Директорлор кеңешине зарылчылыкка жараша, бирок жылына кеминде бир жолу сунушталууга тийиш. Кандай болбосун мыйзам талаптарын же жоболорду бузууга жол берүүлөр жөнүндө маалымат, Улуттук банк менен компаенс-тобокелдикке байланыштуу кат алышуулар Директорлор кеңешине сунушталууга тийиш. Директорлор кеңеши компаенс-тобокелдикке байланыштуу кемчиликтерди четтетүү чараларынын аткарылышын камсыз кылууга жана мындай кемчиликтердин мындан ары келип чыгышына жол бербөө максатында, ички контролдук жана процесстер боюнча ички документтерге зарыл өзгөртүүлөрдү киргизүүгө тийиш;

4) тобокелдикти контролдоо – банк компаенс-тобокелдикти кыскартуу үчүн контролдукту жүзөгө ашырууга тийиш. Мында кеминде төмөнкүлөр камтылат:

а) компаенс-тобокелдикти аныктоо, өлчөө жана мониторинг жүргүзүү зарылчылыгы;

б) компаенс-тобокелдикти чектөөгө өбөлгө түзгөн корпоративдик манаданиятты жайылтуу;

в) мыйзам нормаларына жана банктын ички документтерине дал келүүсү үчүн отчет берүүнү жана жоопкерчиликти так аныктоо;

г) бардык мыйзамдарга жана жоболорго ырааттуу дал келүүнү камсыз кылган жол-жоболор камтылган комплекстүү түзүмдү (планды) өнүктүрүү;

д) потенциалдуу компаенс-тобокелдикти аныктоо үчүн кайсы болбосун жаңы банктык продукттарга же ишкердик түрлөрүнө талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү боюнча талаптар;

е) ички аудит программасында мыйзамдарга, эрежелерге жана жоболорго дал келүүсүн мезгили менен текшерүү камтылууга тийиш болгон талап;

ж) банк персоналы банк ишине таасирин тийгизген мыйзам талаптарын, эрежелерди жана жоболорду билүүсү үчүн дал келбөөчүлүк маселеси боюнча окутуу;

з) Директорлор кеңешинин пикири боюнча банкта комплаенс-тобокелдикти төмөндөтүү үчүн зарыл болгон кайсы болбосун башка саясаттар, жол-жоболор же процесстер.

88. Банк Башкармасы учурда орун алган рыноктук абалга, стратегияга, операциялар өлчөмүнө жана татаалдыгына дал келген комплаенс-тобокелдикти тескөө системасынын болушун камсыз кылат.

Комплаенс-тобокелдикти тескөө системасында төмөнкүлөр камтылат, бирок булар менен гана чектелбейт:

- комплаенс-тобокелдикти тескөө саясаты;
- комплаенс-тобокелдикти тескөө жол-жоболору;
- башкаруу маалымат системасы;
- ички контролдук;
- ички аудит кызматынын комплаенс-тобокелдикти тескөө натыйжалуулугуна баа берүү.

89. Комплаенс-тобокелдикти тескөө системасы төмөнкүдөй үч коргоо багытына негизденет:

- 1) банктын бардык кызматкерлери;
- 2) комплаенс-контролдук кызматы;
- 3) ички аудит кызматынын комплаенс-тобокелдикти натыйжалуу тескөөсүнө көз карандысыз баа берүү.

90. Банкта Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштыруу (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоо тобокелдигин тескөө боюнча ички документ (саясат) болууга тийиш. Ички документтерде банк ишинин өлчөмүнө жана татаалдыгына жараша тобокелдикти аныктоо, табуу, ага баа берүү, контролдоо жана төмөндөтүү жол-жоболору каралууга тийиш, бирок минималдуу талаптар бардык банктар тарабынан сакталууга тийиш.

91. Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштыруу (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоо тобокелдигин тескөөнүн негизги максаты – ишкердик абройдун начарлашына, чаралардын жана санкциялардын колдонулушуна, банк активдеринин наркына терс таасирин тийгизген

ишкердик мүмкүнчүлүктөрүнүн чектелишине алып келиши ыктымал болгон тобокелдиктерди кыскартуу саналат.

92. Тобокелдиктердин натыйжалуу тескөөгө алынышына жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштыруу (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоо тобокелдигин кыскартуу боюнча көрүлгөн чараларга баа берүү жыл ичинде кеминде бир жолу ички аудит кызматы тарабынан мындай иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү максатында ички контролдуктун натыйжалуулугуна баа берүүнүн алкагында жүзөгө ашырылууга тийиш.

15. Башка тобокелдиктер

93. Банк ишинде тобокелдиктердин башка түрлөрү орун алган учурда Директорлор кеңеши аларды банктын тобокелдиктерди тескөө стратегиясында аныктап, мындай тобокелдик түрлөрүн тескөө боюнча ички документтерди бекитүүгө тийиш. Банк Башкармасы аларга карата жол-жоболорду жана процесстерди кабыл алат. Тобокелдиктерди аныктоо, өлчөө, мониторинг жүргүзүү жана контролдоо сыяктуу минималдуу талаптар тобокелдиктин башка түрлөрүнө карата да таркатылууга тийиш.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ



ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2017-жылдын 15-июнундагы
№ 2017-П-12/25-9-(НПА)

«Кыргыз Республикасынын банктарынын убактылуу администрация режимин киргизүү же жоюу жол-жобосу баштоо учурунда айрым банктык операцияларды жүргүзүү тартиби жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Кыргыз Республикасынын банктарынын убактылуу администрация режимин киргизүү же жоюу жол-жобосу баштоо учурунда айрым банктык операцияларды жүргүзүү тартиби жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын:

– Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/7 «Убактылуу жетекчилик, консервация жана банкроттоо жол-жобосун киргизүү учурунда Кыргыз Республикасынын банктарында айрым банктык жана төлөм операцияларын жүргүзүү тартиби жөнүндө» жобо тууралуу» токтому;

– Улуттук Банк Башкармасынын 2012-жылдын 16-ноябрындагы № 43/1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 39-пункту;

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн бул токтомду Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом 2017-жылдын 22-июнунан тартып күчүнө кирет:

5. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, «Кыргыз банктар бирлиги» юридикалык жактар бирикмесин, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсү Т. Дж.Джусупов мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2017-жылдын 15-июнундагы
№ 2017-П-12/25-9-(НПА)
токтомуна тиркеме

**Кыргыз Республикасынын банктарынын
убактылуу администрация режимин киргизүү же
жоюу жол-жобосу баштоо учурда айрым банктык
операцияларды жүргүзүү тартиби жөнүндө**

ЖОБО

1-глава. Жалпы жоболор

1. Жободо айрым банктык операцияларды жүргүзүү тартиби, ошондой эле коммерциялык банкка же Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкына Убактылуу администрация режими киргизилген же анда жоюу жол-жобосу башталган учурда Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) банктын тоорук жана/же төлөм системасына акча каражаттарын жана баалуу кагаздарды которууга тапшырмасын кайтарылгыс катары таануу шарттары аныкталган.

2. Бул жобонун талаптары, алар банктык операцияларды жүзөгө ашырууда колдонгон атайын терминдерди эске алуу менен Улуттук банктан лицензия алышкан коммерциялык банктардын, анын ичинде ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырган же “ислам терезесине” ээ коммерциялык банктардын жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкынын (мындан ары – банктар), алардын кардарларынын, Кыргыз Республикасынын тоорук жана төлөм системаларынын операторлорунун жана катышуучуларынын ишине таркатылат.

3. Жобонун талаптарынын өз убагында аткарылышын, тоорук жана төлөм системаларынын иш үзгүлтүксүздүгүн жана иш ыргагынын сакталышын камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик банктарга, система операторлоруна жана катышуучуларына, ошондой эле депозитарийлерге жана субдепозитарийлерге жүктөлөт.

Төлөм жана тоорук системаларынын операторлорунун жана/же катышуучуларынын жоопкерчиликтери система операторлору менен катышуучулары ортосунда, ошондой эле депозитарийлер менен субдепозитарийлер ортосунда түзүлгөн тиешелүү келишимдерде/макулдашууларда белгиленген.

2-глава. Негизги түшүнүктөр

4. Ушул жобонун алкагында төмөнкүлөр белгиленген:

1) Улуттук банк тарабынан таанылган, банк тоорук жана/же төлөм системасына өткөрүп берген акча каражаттарын же баалуу кагаздарды которууга кайтарылгыс тапшырмалары юридикалык күчкө ээ жана Убактылуу администрация режими киргизилген же жоюу жол-жобосу башталган учурда үчүнчү жактар тарабынан да милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш;

2) банк тоорук жана/же төлөм системасына акча каражаттарын же баалуу кагаздарды которууга кайтарылгыс тапшырманы Убактылуу администрация режими киргизилгенден кийин же банк жоюлгандан кийин берген шартта, эгерде Убактылуу администратор же жоюучу система операторуна Убактылуу администрация режимин киргизүү же банкты жоюу жөнүндө которууга тапшырмалар кайтарылгыс катары таанылганга чейин эле маалымдалгандыгын далилдей алса, тапшырма юридикалык күчкө ээ болбойт жана ал үчүнчү жактар тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш эмес.

5. Убактылуу администрация киргизилгенге чейин же жоюу жол-жобосу башталганга чейин кийинкиге калтыруу шартында түзүлгөн контракттар жана бүтүмдөр мындай режим киргизилгендигинен же банк жоюлгандыгынан улам, Улуттук банк тарабынан таанылган, тоорук жана/же төлөм системасы аркылуу ишке ашырылган клиринг жыйынтыктарын жокко чыгарууга алып келбейт.

6. Система оператору, катышуучу, эсептешүүлөрдөгү ортомчу жана клиринг борбору Убактылуу администрация режими киргизилгендиги же банкты жоюу жол-жобосу башталгандыгы тууралуу аларга маалым болгон учурдан тартып акча каражаттарынын же баалуу кагаздардын тоорук жана/же төлөм системасына которулушуна жол бербөө үчүн бардык зарыл чараларды көрүүгө тийиш.

7. Ушул жобонун максаттарында төмөнкүдөй аныктамалар кошумча пайдаланылат:

Убактылуу администратор – банкта Убактылуу администрацияны жүргүзүү максатында Улуттук банк тарабынан Убактылуу администратор же Убактылуу администрациянын жетекчиси катары дайындалган адам;

Банкноттук операциялар – проблемалуу банкта башка банк үчүн ачылган («Лоро» түрүндөгү эсеп), же проблемалуу банктын атынан башка банкта ачылган («Ностро» түрүндөгү эсеп) корреспонденттик эсепке нак акча каражаттарын чегерүү боюнча операциялар;

Банктык төлөм карты (төлөм карты) - товарларды, кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу операцияларын жүргүзүү, терминал же башка жабдуулар аркылуу улуттук жана чет өлкө валюталарында нак акча каражаттарын алуу мүмкүнчүлүгүн берген төлөм инструменти, ошондой эле анын ээсине банктык эсептеги акча каражаттарын тескөөгө алуу, анын ичинде Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына жана карт ээси менен эмитент ортосунда түзүлгөн келишимге ылайык, эмитентте ачылган ээси көрсөтүлбөгөн металл эсебинде жайгаштырылган баалуу металл менен операцияларды эсепке алуу жана ишке ашыруу үчүн банктык эсепке кирүү мүмкүнчүлүгүн сунуштаган каражат;

Банктык эсепти ачуусуз акча которуу – бул, акча каражаттарын которуу, банк жеке адамдан улуттук же чет өлкө валютасында акча каражаттарын кабыл алып, андан ары Кыргыз Республикасында же анын чегинен тышкары башка жеке адамга (алуучуга) акча которуу системасы аркылуу жөнөтүү менен ишке ашырган банктык операция.

Мамлекеттик баалуу кагаздар депозитарийи – мамлекеттик баалуу кагаздарды депозитардык эсепке алууну жана сактоону, өткөрүп берүүнү каттоону жана мамлекеттик баалуу кагазга менчикке укукту тастыктоону жүзөгө ашырган Кыргыз Республикасынын юридикалык жагы;

Субдепозитарий – Улуттук банк менен мамлекеттик баалуу кагаздардын жылышын эсепке алуу милдетин аткарууга келишим түзгөн жана мамлекеттик баалуу кагаздар депозитарийинде “депо” эсебине ээ депозитарий;

депо-эсеп – мамлекеттик баалуу кагаздарды эсепке алуу жана сактоо максатында ар бир мамлекеттик баалуу кагаздар үчүн түзүлгөн жазуу (же жазуулар жыйындысы);

депозиттик операция – Улуттук банктын улуттук валютадагы акча каражаттарын кайтарымдуулук, төлөөгө жөндөмдүүлүк жана мөөнөттүүлүк шарттарында убактылуу алуу операциясы;

жыйынтыктоочу операциялар – банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурга же жоюу жол-жоболору башталган учурга карата аткарылбай калган, бирок ушул жободо белгиленген тартипте кайтарылгыс катары таанылып, милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон операциялар;

кардар:

1) банктар өз ара иш алып барууда проблемалуу банк менен бүтүмгө келишкен банк кардар болуп саналат;

2) банк башка жактар менен иш алып барууда проблемалуу банк менен бүтүмгө келишкен жак кардар болуп саналат;

конверсиялык операциялар – бир валютаны башка бир валютага алмаштыруу менен сатып алуу/сатууга байланыштуу валюталык операциялар;

корреспонденттик эсеп – бул банктык эсеп, анда бир банк келишимдин негизинде башка жактын тапшырмасы боюнча жана башка жактын эсебинен ишке ашырган эсептешүүлөрү чагылдырылат.

«клиринг» которууга тапшырмалардан келип чыккан талаптардын жана милдеттенмелердин бир таза талапка же бир таза милдеттенмеге өзгөртүлүп түзүлүшүн билдирет, мында натыйжада бир таза талап же бир таза милдеттенме гана калгандай кылып, эсептешүүлөр тутумунун бир же бир нече катышуучулары аларды ушул тутумдун бир же бир нече башка катышуучуларына сунушташат же алардан алышат.

банктар аралык кредит – башка банк менен келишилген бүтүм боюнча проблемалуу банк тарабынан берилген же алынган кредит;

Улуттук банктын кайра каржылоо операциясы – Улуттук банктын акча-кредит саясатынын инструменттери, мында банк Улуттук банктын кайра каржылоо кредитин алууга карата талаптарына жооп

берген шартта, банкка мөөнөтүндө төлөө, төлөөгө жөндөмдүүлүк жана кайтарымдуулук шарттарында кредиттик ресурстар берилет;

активдер менен алмашуу – банктар ортосунда ишке ашырылган, нак акчага айландыруу (нак эмес акча каражаттарын нак акчанын ордуна берүү) же нак эмес акчага айландыруу (нак акча каражаттарын нак эмес каражаттардын ордуна берүү) боюнча операциялар;

жыйынтыктап эсептешүү – финансы-кредит уюмдарынын Улуттук банкта ачылган эсептери боюнча жүргүзүлгөн эсептешүү, ал айкын убакыт ыргагында гросстук эсептешүү системасы аркылуу ишке ашырылат. Жыйынтыктап эсептешүү шартсыз жана кайтарылгыс болуп саналат;

төлөм системасынын оператору – төлөм системасынын түрүнө жана категориясына жараша Улуттук банктан лицензия алган/ каттоодон өткөн, төлөм системасынын үзгүлтүксүз ишин камсыз кылган жана катышуучулар менен төлөм системасында катышуу жөнүндө келишим түзгөн юридикалык жак, ага ылайык төлөм системасынын оператору жана катышуучулары өз ишин Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык төлөм системасынын алкагында жүзөгө ашырууга милдеттенишет.

тоорук системасынын оператору – тоорук системасынын иш ыргагына, ошондой эле ишке ашырылып жаткан операциялардын Улуттук банктын тоорук системасынын эрежелерине ылайык келиши үчүн жооп берген Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмү;

которууга тапшырма – банктын тоорук жана/же төлөм системасына которууга берилген тапшырма ушул системада белгиленген тартипте кайтарылгыс катары таанылат;

проблемалуу банк – Убактылуу администрация киргизилген же жоюу жол-жобосу башталган банк (мындан ары – банк);

редисконттук операция – мамлекеттик баалуу кагаздардын баасы жана төлөө мөөнөтү белгиленгенге чейин Улуттук банктын экинчилик рынокто банктардан мамлекеттик баалуу кагаздарды сатып алуу операциясы;

чекене төлөмдөр – мөөнөттүү эмес жана/же утурумдук болуп саналган майда жана орто суммадагы төлөмдөр. Чекене жана утурумдук төлөмдөр суммасынын өлчөмү Улуттук банктын ченемдик-укуктук актыларында аныкталат;

репо-операция – мамлекеттик баалуу кагаздарды келечекте белгиленген күнү, мурда сүйлөшүлгөн баада кайра сатып алуу/сатуу милдеттенмеси менен аларды экинчилик рынокто сатып алуу/сатуу операциясы;

своп-операция – алдын ала сүйлөшүлгөн мөөнөттө негизги сумманы жана чегерилген пайыздарды кайра алмаштыруу милдеттенмеси менен бир валютаны башка валютадагы эквиваленттүү суммага алмаштыруу операциясы;

спот-операция – финансылык активдерди сатып алуу/сатуу операциялары, алар боюнча эсептешүүлөр бир-эки жумуш күнү ичинде жүзөгө ашырылат;

Коммерциялык банктар жана башка финансы-кредит мекемелери, финансылык эмес кредиттик уюмдар жана төлөм системасынын оператору менен түзүлгөн келишимдин негизинде Кыргыз Республикасынын аймагында калкка төлөм кызматтарын сунуштаган уюмдар төлөм системасынын катышуучусу (мындан ары – Катышуучу) болуп саналат;

тоорук системасынын катышуучусу (мындан ары – Катышуучу) – Улуттук банктын тоорук системаларынан пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ жана Улуттук банкта корреспонденттик (күндөлүк) эсепке ээ банк;

форварддык операциялар – форварддык контрактты түзүүдө макулдашылган баа боюнча келечекте кайсыл бир күнү валютаны сунуштоо каралган валюталык операциялар.

3-глава. Банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурда айрым банктык операцияларды жүзөгө ашыруунун жалпы шарттары

8. Банкка Убактылуу администрация режимин киргизүү чечими Улуттук банк тарабынан Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө» мыйзамына жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык кабыл алынат.

9. Проблемалуу банктын иш ыргагы Убактылуу администрация режими киргизилген же алар жүзөгө ашырылып жаткан учурдан тартып, Улуттук банктын тиешелүү чечиминде белгиленет. Эгерде,

Улуттук банктын чечиминде иш ыргагы көрсөтүлбөсө, операциялар ушул жобого ылайык жүзөгө ашырылат.

10. Убактылуу администрация режими киргизилген учурдан тартып Улуттук банк зарылчылыкка жараша төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү бир тараптуу тартипте жүргүзүү үчүн Катышуучунун корреспонденттик (күндөлүк) эсебин токтотууга же Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык чектөөлөрдү белгилөөгө укуктуу. Катышуучунун төлөмдөрүн ишке ашыруу жана жыйынтыктап эсептешүүлөрдү жүргүзүү тартиби ушул жободо же Улуттук банктын чечимине ылайык белгиленет.

11. Улуттук банктын чечиминин негизинде төлөм жана тоорук системасынын операторлору алдын ала билдирүүсүз бир тараптуу тартипте Катышуучуну, анын системадан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн жана кийинчерээк калган Катышуучуларга маалымдоо менен пайдалануучунун системадагы кол тамга сертификатын блокировкалайт.

12. Улуттук банк, банк жана төлөм системаларынын туруктуу ишин камсыз кылуу, ошондой эле банк аманатчыларынын жана башка кредиторлорунун кызыкчылыгында активдерди сактап калуу максатында, эгерде банкта активдер жетиштүү болсо, биринчи кезекте, жыйынтык операцияларды жүргүзүүдөн тышкары, аманатчы – жеке адамдар менен эсептешүүлөрдү жүзөгө ашыруу үчүн банкка бардык банктык операцияларды же анын айрым бир түрлөрүн жүзөгө ашырууга уруксат берүүгө укуктуу.

13. Проблемалуу банкка Улуттук банк менен своп жана репо операцияларын, улуттук валютада депозиттик операцияларды, редисконттук жана конверсиялык операцияларды, ошондой эле мамлекеттик баалуу кагаздардын биринчилик жана экинчилик рынокторунда операцияларды жүргүзүү укугу Улуттук банктын тиешелүү чечиминин негизинде берилет.

14. Активдерди сактап калуу максатында Улуттук банктын чечими менен проблемалуу банкка карата валюта рыногунда операциялардын айрым бир түрлөрүн жүзөгө ашырууга тыюу салуу белгилениши мүмкүн.

15. Эгерде, банктын активдери аманатчы-жеке адамдар менен эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн жетишсиз болсо, Улуттук банктын

чечимине ылайык банкка жыйынтык операцияларды же алардын айрым бир түрлөрүн гана жүргүзүүгө уруксат берилет.

4-глава. Жыйынтык операцияларды кайтарылып алынгыс катары таануу шарттары

16. Улуттук банк Улуттук банкта ачылган корреспонденттик/күндөлүк эсеп аркылуу жүзөгө ашырылган эсептешүү операцияларын кайтарылып алынгыс катары тааныйт.

17. Улуттук банкта ачылган корреспонденттик эсептен тышкары ишке ашырылган эсептешүүлөр боюнча операциялар соттук тартипте төмөнкү учурларда кайтарылып алынгыс катары таанылат:

1) эгерде мындай операция боюнча эсептешүү Убактылуу администрация режими киргизилгенге чейин же Убактылуу администрация киргизилгендиги жөнүндө эсептешүү системасына маалымдалганга чейин толугу менен ишке ашырылган болсо;

2) эгерде мындай операция боюнча эсептешүү толугу менен жүргүзүлбөсө, бирок ал боюнча талаптар жана тапшырмалар, эсептешүүлөрдү автоматтык режимде ишке ашырган жана аны бул системада проблемалуу банк үчүн же операцияны жүргүзүүнү талап кылган же болбосо тапшырма берген жак үчүн жокко чыгаруу каралбаган эсептешүү системасына өткөрүлүп берилсе.

18. Операциялар Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген талаптардын негизинде жыйынтык жана кайтарылып алынгыс катары таанылат.

19. Ушул жобонун максаттарында төмөнкүлөр жыйынтык операция болуп эсептелинет:

1) оператор билдирме алган жана банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурга чейин тоорук жана/же төлөм системасына өткөрүлүп берилген Катышуучунун акча каражаттарын же баалуу кагаздарын, ошондой эле башка катышуучулардын банктын пайдасына акча каражаттарын же баалуу кагаздарын которууга тапшырмасын аткаруу. Мындай тапшырмалар кайтарылып алынгыс катары таанылат жана алар доо коюу күчүнө ээ, ошондой эле алар үчүнчү жактар тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш. Системанын операторлору бүтүмдү жыйынтыктап, жогоруда

көрсөтүлгөн бардык тапшырмалар боюнча жыйынтык эсептешүүлөрдү жүргүзүүгө милдеттүү;

2) эгерде картты пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар Убактылуу администрация режими банкка киргизилген учурга чейин ишке ашырылып, алар кайтарылып алынгыс катары таанылса, банктык төлөм карттар менен эсептешүү системасынын алкагында башка катышуучулар менен эсептешүүлөр. Катышуучу башка катышуучулар менен эсептешүүнү милдеттүү түрдө банктык төлөм карттары менен эсептешүү системасында белгиленген мөөнөттө жүргүзөт;

3) чекене төлөмдөр боюнча эсептешүүлөр, анын ичинде алар төлөнгөндүгү жөнүндө маалымат банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурга чейин келип түшкөн Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик бажы кызматы жана/же Мамлекеттик салык кызматы, мамлекеттик бюджет, ошондой эле коммуналдык кызмат көрсөтүүлөрдү жана байланыш кызматтарын сунуштаган уюмдардын төлөмдөрү. Мындай төлөмдөр кайтарылып алынгыс болуп таанылат жана алар боюнча эсептешүүлөр банктар аралык төлөм системасынын иш регламентинде белгиленген мөөнөт ичинде ишке ашырылат;

4) эгерде төлөмдөр банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурга чейин ишке ашырылып, кайтарылып алынгыс катары таанылса, ал эми эсептешүү күнү банкка Убактылуу администрация режими киргизилген мезгилге дал келсе, чек ара аркылуу өтүүчү төлөмдөр боюнча эсептешүүлөр. Катышуучу алар боюнча эсептешүүлөрдү милдеттүү түрдө жүргүзөт. Банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурда чек ара аркылуу өтүүчү төлөмдөр боюнча эсептешүүлөрдү жүргүзүү тартиби жана мөөнөтү бул системанын оператору жана банк-корреспонденти менен тиешелүү келишимде белгилениши зарыл;

5) эгерде мындай бүтүмдөр банкка Убактылуу администрация режими киргизилгенге чейин келишилген болсо, башка катышуучулар менен своп жана репо операциялары, кайра каржылоо операциялары, «активдер менен алмашуу» операциялары боюнча, конверсиялык бүтүмдөрдү жүзөгө ашыруу боюнча эсептешүүлөр;

6) электрондук акчаларды колдонуу менен операция банкка Убактылуу администрация режими киргизилгенге чейин ишке

ашырылып, алар кайтарылып алынгыс катары таанылса, электрондук акча менен эсептешүү системасынын алкагында башка катышуучулар менен эсептешүүлөр. Катышуучу милдеттүү түрдө башка катышуучулар менен эсептешүүнү электрондук акча менен эсептешүү системасынын эрежелеринде белгиленген мөөнөт ичинде жүзөгө ашырат;

7) ушул жобонун талаптарына ылайык ишке ашырылган башка банктар аралык операциялар боюнча эсептешүүлөр.

5-глава. Банкка Убактылуу администрация режимин киргизүүдө «своп», «репо», улуттук валютада депозиттик операцияларды, «форвард», активдер менен алмашуу операцияларын (конверсиялык операцияларды) ишке ашыруу өзгөчөлүктөрү

20. Эгерде, Убактылуу администрация режими киргизилген учурда, банктын репо жана своп-операциялары, Улуттук банк алдындагы улуттук валютадагы депозиттик операциялары боюнча милдеттенмелерин төлөө мөөнөтү келип жетсе, эгерде Улуттук банктын чечиминде же башка ыйгарым укуктуу органдардын чечиминде башкасы белгиленбесе, анда мындай милдеттенмелер түзүлгөн келишимдерге (же ага теңдештирилген башка документтерге) ылайык толук көлөмдө аткарылууга тийиш. Банк своп жана репо-операциялары, улуттук валютадагы депозиттик операциялар, ошондой эле активдер менен алмашуу операциялары (конверсиялык операциялар) боюнча өз милдеттенмелерин аткарбай койсо же талаптагыдай аткарбаган болсо, Улуттук банк банктын корреспонденттик эсебинен аткарылбай калган милдеттенмелердин өлчөмүндө акча каражаттар суммасын акцептсиз тартипте (талашсыз) алып салуу укугуна ээ. Банк своп жана репо-операциялары, улуттук валютадагы депозиттик операциялар жана конверсиялык операциялар боюнча акча каражаттарын кайтаруу милдеттенмесин аткарбай койгон жагдай келип чыкса жана Улуттук банк анын корреспонденттик эсебинде жетиштүү көлөмдөгү акча каражаттары жоктугунан улам аткарылбай калган милдеттенме өлчөмүндөгү акча каражаттар суммасын акцептсиз тартипте эсептен алуу мүмкүн эмес болсо, тараптар ортосундагы талаш маселе Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык жөнгө салынууга тийиш.

21. Эгерде, банкка Убактылуу администрация режимин киргизүү учурунда ушул жобонун 9-пунктуна ылайык банктын «спот», «своп», «форвард», «репо», «банктар аралык кредит», «активдер менен алмашуу» (конверсиялык операциялар) милдеттенмелери боюнча төлөө мөөнөтү келип жетсе жана бул багытта Улуттук банктын өзгөчө көрсөтмө берген чечими жок болсо, банк төмөнкү шарттарды аткарган учурда ошол банктар аралык бүтүмдөрдү белгиленген мөөнөт ичинде аяктоого укуктуу:

1) операция проблемалуу банк болуп саналбаган банк менен же болбосо проблемалуу банк менен байланыштуу жак менен ишке ашырылса;

2) операция мыйзамдарда жана Улуттук банктын ченемдик актыларында белгиленген бейтараптык принциптерин бузбаса;

3) бүтүм шарттары боюнча проблемалуу банк акча каражаттарын башка банкка которуп жиберсе же проблемалуу банкка акча каражаттары келип түшкөн болсо;

4) операциянын жыйынтыгында банкта юридикалык жактан жана иш жүзүндө актив валютасын алмаштыруу гана ишке ашырылат.

22. Убактылуу администрация режимин киргизүүдө кардар проблемалуу банкка акча каражаттарын сунуштабаса, проблемалуу банк кардарлар менен (банктардан тышкары) «своп» жана «репо» контракттары боюнча жыйынтык операцияларды жүргүзбөйт.

23. Банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурда, эгерде кардар акча каражаттарын банкка которуп жиберсе, ага карата операцияларды ишке ашырууга тыюу салган башка талаптар белгиленбеген же укук коргоо органдары тарабынан кине коюулбаган, банк менен байланыштуу болбогон жактардан болгон шартта, банкка «своп» жана «репо» контракттары боюнча жыйынтык операцияларды жүргүзүүгө уруксат берилет.

24. Убактылуу администратор, операциялардын мыйзам чегинде жүргүзүлгөндүгүн жана ушул жобонун талаптарынын аткарылгандыгын текшерүү максатында, ушул жобонун 22-23-пункттарында көрсөтүлгөн операциялардын аткарылышын 7 жумуш күнүнө чейинки мөөнөткө токтотууга укуктуу.

25. Эгерде банкноттор менен операцияларды жүргүзүү учурунда, проблемалуу банк чет өлкө банкы үчүн «лоро» эсебин ачып, ошол

эсепке чегерүү үчүн нак акча каражаттарын алууга үлгүргөн болсо, Убактылуу администратор, төмөнкү шарттарды сактоо менен операцияларды токтотууга жана каражаттарды банк-корреспондентке кайтарып берүүгө укуктуу:

1) нак акча каражаттары проблемалуу банктын имаратына келип түшкөндүгүнө карабастан, банкка Убактылуу администрация режими киргизилгенге чейин каражаттар чегерилбесе;

2) ушул жобонун 9-пунктуна ылайык Улуттук банктын тиешелүү чечими болгон болсо;

3) банк-корреспондент, акча каражаттары проблемалуу банктын имаратына келип түшкөндүгүнө карабастан, ошол бүтүмдү жокко чыгаруу өтүнүчү менен кайрылса жана 1 жумуш күнү ичинде бардык уюштуруу маселелерин чечүү, анын ичинде тиешелүү чыгашаларды төлөө, проблемалуу банктын имаратынан акча каражаттарын кайтара алып кетүүгө жана транспортировкалоого милдеттенсе.

Жогоруда белгиленген шарттар аткарылбаган учурда Убактылуу администратор каражаттарды банктын «лоро» эсебине чегерүүгө укуктуу.

26. Эгерде, ошол банк үчүн Улуттук банктын же башка ыйгарым укуктуу органдын чечими менен башкасы белгиленбесе, акча которуу системалары боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоодо тигил же бул валютаны конвертациялоо, алмашуу операцияларын жүргүзүү үчүн белгиленген банктын ички жол-жоболоруна жана тарифтерине ылайык жүргүзүлөт.

6-глава. Банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурда Улуттук банктын кайра каржылоо операцияларды жүргүзүү өзгөчөлүктөрү

27. Убактылуу администрация режимин киргизүү учуруна проблемалуу банктын Улуттук банк алдында кайра каржылоо операциясы боюнча төлөө мөөнөтү келип жетсе, эгерде Улуттук банктын чечиминде, сот актысында же тергөөчүнүн токтомунда башкасы белгиленбесе, мындай милдеттенмелер Башкы келишимге жана/же башка келишимдер/макулдашуулар боюнча кредит каражаттарын алууга билдирмеге ылайык толук көлөмдө аткарылууга тийиш.

28. Убактылуу администрация режимин киргизүү учуруна карата банк Улуттук банкка кайра каржылоо операциясы боюнча кредиттери төлөөнү жүзөгө ашыра албаса (корреспонденттик эсебинде акча каражаттары жок болсо), анда Улуттук банк кредиттик ресурстардын ордун аткарылбаган милдеттенмелер өлчөмүндөгү акча каражаттар суммасын банктын корреспонденттик эсебинен акцептсиз тартипте (талашсыз) алуу жана күрөө предметинен өндүрүүнү жүрүзүүнүн эсебинен ордун жабууга укуктуу. Мында Улуттук банк алдын ала үч жумуш күнү ичинде банкка өз милдеттенмелерин мөөнөтүндө аткарбагандыгы тууралуу кат жүзүндө маалымдап, күрөө предметинен өндүрүүнү жүргүзүү жол-жобосу башталгандыгы тууралуу билдирет.

7-глава. Баалуу кагаздар менен операцияларды жүргүзүү өзгөчөлүктөрү

29. Банкка Убактылуу администрация режими киргизилген учурда мамлекеттик баалуу кагаздардын биринчилик жана экинчилик рынокторунда операцияларды жүзөгө ашыруу укугу Улуттук банк Башкармасынын тиешелүү чечиминин негизинде берилиши мүмкүн.

30. Эгерде банк, Убактылуу администрация режими киргизилгенге чейин мамлекеттик баалуу кагаздарды жайгаштыруу боюнча аукционго катышууга билдирме берип, жеңишке ээ болсо, анда бул билдирме кайтарылып алынгыс жана акчалай эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн милдеттүү болуп саналат. Ал эми банк, аукциондо жеңип алган билдирме боюнча эсептешүүлөрдү жүргүзө албаса (корреспонденттик эсепте акча каражаттары болбосо), анда ал билдирме жокко чыгарылат жана банк Улуттук банк тарабынан өзүнчө чечим кабыл алынганга чейин мамлекеттик баалуу кагаздардын биринчилик жана экинчилик рынокторунда андан ары катышуудан четтетилет.

31. Мамлекеттик баалуу кагаздардын (мамлекеттик казына векселдеринин, мамлекеттик казына облигацияларынын, ноталардын) ээси болгон банкка Убактылуу администрация режимин киргизүү учурунда мамлекеттик баалуу кагаздарды же купондук төлөөлөрдү төлөө мөөнөтү келип жеткен болсо, анда Улуттук банк орду жабылып жаткан мамлекеттик баалуу кагаздар же купондук төлөөлөр боюнча акча каражаттарын банктын Улуттук банкта ачылган корреспонденттик эсебине чегерет.

32. Убактылуу администрация режими киргизилген күнгө карата банктын портфелинде анын кардарларына тиешелүү, төлөө мөөнөтү келип жеткен мамлекеттик баалуу кагаз болгон болсо, анда банк Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинен жана Улуттук банктан мамлекеттик баалуу кагаздардын ордун жабуу эсебине алынган акча каражаттарын мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучулардын ошол банктагы эсебине чегерүүнү жүргүзөт же кардарлардын каалоосу боюнча (Улуттук банк тарабынан кайсы бир операцияларды жүзөгө ашырууга тыюу салынган банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарын эске албаганда) аларга акча каражаттарын банктын кассасы аркылуу накталай төлөп берет.

33. Убактылуу администрация режими киргизилген күнгө карата банктын кардарына тиешелүү мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө мөөнөтү келип жетпесе, анда банк өз кардарларынын баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп бере алат. Мында Улуттук банк, тарабынан аларга кандайдыр бир операцияларды жүргүзүүгө чектөөлөр белгиленген банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздары эске алынбайт.

34. Банктын Убактылуу администратору проблемалуу банктын мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылган кардарларына банкка Убактылуу администрация режими киргизилгендиги жана алардын мамлекеттик баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп берүү укугу жөнүндө Убактылуу администрация режими киргизилгенден кийинки 2 жумуш күнүнөн кечиктирбестен маалымдоого тийиш. Мында, проблемалуу банктын кардары мамлекеттик баалуу кагаздардын ордун жабуунун эсебинен акча каражаттарын башка банктан алуу ниетин билдирсе, анда ал мамлекеттик баалуу кагаздар өткөрүлүп бериле турган банктын аталышын жана башка банкка которулуучу мамлекеттик баалуу кагаздардын чыгарылышынын тизмесин көрсөтүү менен аларды башка банкка өткөрүп берүү жөнүндө кат жүзүндөгү арызын проблемалуу банкка берүүгө тийиш. Проблемалуу банктын кардарлары – мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучулардын тизмесин аныктоо жана алардан арыздарды кабыл алуу жоопкерчилиги банктын Убактылуу администраторуна жүктөлөт.

35. Проблемалуу банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп берүү учурунда Убактылуу

администрация режими киргизилген банк кардардын кат жүзүндөгү арызында көрсөтүлгөн банк менен алдын ала сүйлөшүүлөрдү жүргүзүп, мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө мөөнөтү келип жеткенге чейинки кеминде эки күн мурда кардардын мамлекеттик баалуу кагаздарын өткөрүп берүүнү жүзөгө ашыруу үчүн төмөнкү документтерди Улуттук банкка сунуштоого тийиш:

1) проблемалуу банк менен мамлекеттик баалуу кагаздар өткөрүлүп берилүүчү банк ортосунда түзүлгөн мамлекеттик баалуу кагаздарды өткөрүп берүү жөнүндө келишим;

2) мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучунун баалуу кагаздарды башка банкка которуу тууралуу кат жүзүндөгү арызынын көчүрмөсү;

3) проблемалуу банктын банк кардарларынын баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп берүү жөнүндө өтүнүч каты;

4) ошол банктардын ченемдик укуктук актыларга ылайык таризделген мамлекеттик баалуу кагаздарды өткөрүп берүү/кабыл алууну жүзөгө ашырууга тапшырмасы.

36. Улуттук банк көрсөтүлгөн документтерди кабыл алгандан кийин мамлекеттик баалуу кагаздарды проблемалуу банктан башка банкка депозитарийге өткөрүп берүүнү жүзөгө ашырат.

37. Эгерде, проблемалуу банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө мөөнөтү келип жеткен учурда Убактылуу администратор проблемалуу банктардын мамлекеттик баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп бербесе, анда проблемалуу банктын кардарларынын төлөнүүчү мамлекеттик баалуу кагаздар же купондук төлөмдөр боюнча акча каражаттары банктын Улуттук банкта ачылган корреспонденттик эсебине чегерилет. Банк, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинен жана Улуттук банктан мамлекеттик баалуу кагаздардын ордун жабуу эсебине алынган акча каражаттарын мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучулардын ошол банктагы эсебине чегерүүнү жүргүзөт же кардарлардын каалоосу боюнча (Улуттук банк тарабынан кайсы бир операцияларды жүзөгө ашырууга тыюу салынган банк кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарын эске албаганда) аларга акча каражаттарын банктын кассасы аркылуу накталай төлөп берет.

38. Эгерде, банкты банкрот катары таануу жөнүндө арыз сотко берилип, кардарлардын эсептеринде мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө эсебине алынган акча каражаттары болгон болсо, банк ошол акча каражаттарын Улуттук банктын эсебине чегерүүгө милдеттүү. Мында, банк кардарларга акча каражаттарын башка банкка которуу жөнүндө арыз берүү зарылчылыгы тууралуу маалымдоого тийиш.

39. Чегерилген акча каражаттары проблемалуу банктан төмөнкү документтерди алганга чейин Улуттук банктын эсебинде турат:

1) кардардын акча каражаттарын Улуттук банктагы эсептен кардардын башка банктагы эсебине которуу жөнүндө өтүнүч каты. Ал катта төмөнкүлөр көрсөтүлүүгө тийиш: кардардын аты-жөнү/аталышы, мамлекеттик баалуу кагаздарды чыгаруу номери, мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө күнү, төлөнгөн мамлекеттик баалуу кагаздардын саны, төлөнгөн мамлекеттик баалуу кагаздардын номиналдык наркы, купондук төлөмдөрдүн суммасы, төлөнгөн мамлекеттик баалуу кагаздар боюнча акча каражаттарын которуу жүзөгө ашырылган банктын аталышы, кардардын эсебинин номери жана башка зарыл маалыматтар;

2) кардардын башка банкта ачылган эсебинин реквизиттерин көрсөтүү менен кат жүзүндөгү арызы;

3) кардарга эсеп ачылгандыгы тууралуу, анын эсеп номерин, БИК жана банктын дарегин көрсөтүү менен банктын/банктын филиалынын тастыктоосу.

40. Улуттук банк, зарыл документтерди алгандан кийин өз эсебинен, кардардын банктын өтүнүч катында жана банк кардарынын арызында көрсөтүлгөн башка банктагы эсебине акча каражаттарды которууну жүзөгө ашырат.

41. Банктын Убактылуу администратору мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучулардын банктын реестринде көрсөтүлгөн укуктарынын сакталышына контролдукту жүзөгө ашырат жана жооп берет.

8-глава. Банкка Убактылуу администрация режимин киргизүү учурунда башка банктык операцияларды жүргүзүү өзгөчөлүктөрү

42. Банктын Убактылуу администратору банк менен байланыштуу жана аффилирленген жактардан болушкан, ошондой эле алар менен жалпы кызыкчылыкта байланыштуу болгон адамдарды жана Кыргыз Республикасынын ыйгарым укуктуу органдарынын тиешелүү токтомдорунда көрсөтүлгөн башка жактарды эске албаганда, өз кардарлары үчүн төмөнкү операцияларды жүргүзө алышат:

1) Кыргыз Республикасынын резиденттеринен болушкан жеке адамдар үчүн – эгерде белгилүү бир банкка карата Улуттук банктын же ыйгарым укук чегерилген башка органдардын чечими менен башкасы белгиленбесе, банктык операцияларды (кредиттерди жана ага теңдеш активдерди берүүнү, капиталга, мамлекеттик эске албаганда, баалуу кагаздарга инвестицияларды, ошондой эле негизги каражаттарга жана материалдык эмес активдерге салымдарды кошпогондо) толук көлөмдө жүзөгө ашырууга;

2) Кыргыз Республикасынын резиденттеринен болушкан юридикалык жактар үчүн – юридикалык жактардын эсептешүү эсептеринен алардын кызматкерлеринин эмгек акыларын төлөө, эгерде, белгилүү бир банкка карата Улуттук банктын же ыйгарым укук чегерилген башка органдардын чечими менен башкасы белгиленбеген болсо, ошол юридикалык жактардын Социалдык фонд, бюджет, коммуналдык уюмдар, байланыш операторлору, КММ берүүчүлөр алдындагы жеке милдеттенмелерин кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулардын эсептешүү документтеринде (эсеп-квитанциясы, эсеп-фактура) көрсөтүлгөн суммада толук көлөмдө төлөө үчүн операцияларды жүзөгө ашырууга;

3) Кыргыз Республикасынын резидент эместеринен болушкан жеке адамдар жана юридикалык жактар, Кыргыз Республикасынын резиденттеринен жана резидент эместеринен болушкан жеке ишкерлер үчүн – операцияларды белгилүү бир банкка карата Улуттук банктын же ыйгарым укук чегерилген башка органдын чечими менен белгиленген чекте жүзөгө ашырууга.

43. Банктын Убактылуу администратору Улуттук банктын чечимине ылайык, банктын ички эсептешүүлөрүн эске албаганда,

кардардын банк алдындагы кайсы болбосун милдеттенмесин төлөөгө багытталган төлөмдөрүн кабыл алууну, бюджеттик төлөмдөрдү, социалдык чегерүүлөрдү, эмгек акыны, кредиттерди жана алар боюнча пайыздарды төлөө, юридикалык жактар тарабынан ачылган транзиттик эсептер аркылуу келип түшкөн суммаларды пенсияларды жана эмгек акыларды төлөө үчүн банк аманатчыларынын эсебине чегерүү максатында юридикалык жактардын эсебинен конвертациялоону жүргүзө алат.

44. Банк Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик бажы кызматы жана/же Мамлекеттик салык кызматы, мамлекеттик бюджет, ошондой эле Улуттук банктын чечиминин негизинде коммуналдык кызмат көрсөтүүлөрдү жана байланыш кызмат көрсөтүүлөрүн сунушташкан уюмдар менен төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү жүргүзүшү мүмкүн.

45. Банк кардарларга даректүү акча которууларды төлөшү мүмкүн. Акча которуулар системасы боюнча акча каражаттарын кабыл алуу жана которуу Улуттук банктын тиешелүү чечиминин негизинде гана жүзөгө ашырылат.

46. Убактылуу администрация режими киргизилген банк, банктык төлөм карттарын пайдалануу менен төлөм системасынын алкагында нак акчага айландыруу жана өз кардарларынын товарлары жана кызмат көрсөтүүлөрү үчүн төлөө боюнча операцияларды өзүнүн аралыкта орнотулган жабдуулары (банкоматтар жана терминалдар) аркылуу жана өзүнүн бардык бөлүмдөрүндө жүзөгө ашыра алат. Башка банктардын кардарларынын төлөм карттарын кабыл алуу жана тейлөө Улуттук банктын тиешелүү чечиминин негизинде жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

47. Банктын Убактылуу администраторуна Улуттук банк тиешелүү чечим кабыл алганга чейин эл аралык төлөм системалары (Visa, MasterCard, Золотая Корона, American Express, Diners Club ж.б.) аркылуу кардарлардын төлөмдөрүн өткөрүүгө тыюу салынат.

48. Банктын Убактылуу администратору Улуттук банктын эл аралык төлөм системалар аркылуу төлөмдөрдү өткөрүүгө тыюу салуу жөнүндө тиешелүү чечимин алгандан кийин, банктык төлөм карттарын пайдалануу менен төлөмдөрдү өткөрүүгө, акча которууларга жана башка банктык кызмат көрсөтүүлөргө тиешелүү келишим түзүлгөн,

төлөм системаларынын чет өлкө операторлоруна бул тууралуу токтоосуз маалымдоого тийиш.

49. Банктын Убактылуу администраторуна Улуттук банк тиешелүү чечим кабыл алганга чейин SWIFT, банк-кардар жана альтернативалуу башка байланыш каналдары аркылуу чек ара аркылуу өтүүчү төлөмдөрдү өткөрүүгө жол берилбейт.

50. Улуттук банк тарабынан мындай чечим кабыл алынган шартта, Улуттук банк алдын ала билдирүүсүз бир тараптуу тартипте катышуучунун SWIFT жамааттык пайдалануу түйүнүнөн (ЖПТ) пайдалануу мүмкүнчүлүгүн чектеши мүмкүн.

9-глава. Банкты жоюу жол-жобосу башталган учурда тоорук жана/же төлөм системаларында жыйынтыктап эсептешүүнү жүргүзүү

51. Банкка карата жоюу жол-жобосун баштоо чечими күчүнө кирген учурда Улуттук банк бардык төлөм системасынын операторлоруна (айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн grosстук системасы, майда жана чекене төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасы, «Элкарт» улуттук эсептешүү системасынын банктык карттары, SWIFT Жамааттык пайдалануу түйүнү жана башка) жана соода системасынын операторлоруна өз убагында соттун мындай чечими/жарыялоосу жөнүндө төлөм депозитарийге дароо маалымдоого, ошондой эле банктарга, Кыргыз Республикасынын баалуу кагаздар рыногунун операторлоруна жана соода багытында иш алып барган операторлоруна өз убагында маалымдоого тийиш.

52. Улуттук банк, маалымдоо процессин тездетүү жана бардык кызыкдар жактардын тиешелүү маалымат алуу убактысын жана күнүн белгилөө максатында, расмий билдирүүнүн сканерден өткөрүлгөн көчүрмөсүн, кийинчерээк билдирүүнүн кагаз жүзүндөгү вариантын жөнөтүү менен ушул жобонун 51-пунктунда көрсөтүлгөн системалардын расмий электрондук дарегине жөнөтүүнү жүзөгө ашырат.

53. Төлөм (эсептешүүлөрдүн grosстук системасы, пакеттик клиринг системасы, «Элкарт» улуттук эсептешүү системасынын банктык карттары, SWIFT жамааттык пайдалануу түйүнү жана башкалар) жана соода системаларынын операторлору катышуучуну банкрот катары

таануу жана банкроттук жол-жобосу башталгандыгы жөнүндө сотт актысы тууралуу билдирүүнү алгандан кийин ошол катышуучуну өз системасынан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн блокировкалоого тийиш.

54. Банкты жоюучу банктык төлөм карттарын пайдалануу менен төлөмдөрдү, акча которууларды өткөрүүгө жана башка банктык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоого тиешелүү келишимдер түзүлгөн эл аралык төлөм системаларынын операторлоруна жоюу жөнүндө маалымдоого тийиш.

55. Катышуучунун акча каражаттарды же баалуу кагаздарды которууга тапшырмасы, ошондой эле анын пайдасына башка Катышуучулардын акча каражаттарын же баалуу кагаздарын которууга тапшырмасы оператор банкроттук процесси тууралуу билдирүүнү алганга чейин кайтарылып алынгыс жана жыйынтыктоочу болуп саналып, доо күчүнө ээ болот жана үчүнчү тараптар үчүн милдеттүү болуп саналат. Бул учурда, системанын операторлору бүтүмдөргө келишүүнү аяктоого жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык, жогоруда көрсөтүлгөн бардык тапшырмалар боюнча жыйынтыктап эсептешүүлөрдү жүргүзүүгө тийиш.

56. Банктын акча каражаттарды же баалуу кагаздарды которууга тапшырмасы, ошондой эле анын пайдасына башка Катышуучулардын акча каражаттарын же баалуу кагаздарын тоорукка жана же төлөм системасына которууга тапшырмасы, оператор банкроттук процесси тууралуу билдирүүнү алгандан кийин кайтарылып алынууга тийиш жана ал доо күчүнө ээ эмес жана үчүнчү тараптар үчүн милдеттүү эмес.

57. Эсептешүүлөр системасын колдонуу менен башка катышуучулар менен төлөмдөр, Улуттук банктын чечимине ылайык, башка катышуучуда ачылган, атайын эсеп аркылуу банктын жоюучу тарабынан жүзөгө ашырылат.

58. Төлөө мөөнөтү келип жете элек мамлекеттик баалуу кагаздарга ээ кардарларга банкты банкрот катары таанууда, банк өз кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарды башка банкка өткөрүп берүүгө тийиш, мында Улуттук банк тарабынан кандайдыр бир операцияларды жүргүзүүгө чектөөлөр белгиленген банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздары эске алынбайт. Банктын жоюучусу банкроттук процессин козгоо жөнүндө соттун чечими күчүнө киргенден кийинки 2 жумуш күнүнөн кечиктирбестен, бул

тууралуу жана алардын өздүк мамлекеттик баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп берүүгө укугу тууралуу өз кардарларына – мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучуларга маалымдоого тийиш. Мында, проблемалуу банктын кардары мамлекеттик баалуу кагаздар өткөрүлүүчү банктын аталышын жана башка банкка которулууга тийиш болгон мамлекеттик баалуу кагаздардын чыгарылышынын тизмесин көрсөтүү менен мамлекеттик баалуу кагаздарды башка банкка өткөрүп берүү тууралуу кат жүзүндө арызын проблемалуу банкка берүүгө тийиш. Проблемалуу банктын кардарларынын – мамлекеттик баалуу кагаздарга ээлик кылуучулардын тизмесин аныктоо жана алардан арыздарды кабыл алууга банктын жоюучусу жооп берет. Проблемалуу банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп берүү жана Улуттук банктын аракетин ушул жобонун 59-61-пункттарын эске алуу менен Убактылуу администрация режими киргизилген тартипте эле жүзөгө ашырылат.

59. Эгерде, банк кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө мөөнөтү келип жеткен учурда жоюучу проблемалуу банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздарын башка банкка өткөрүп бербесе, анда проблемалуу банктын кардарларынын мамлекеттик баалуу кагаздар же купондук төлөмдөр боюнча төлөнүүчү акча каражаттары Улуттук банктын эсебине чегерилет.

60. Чегерилген акча каражаттары проблемалуу банктан төмөнкү документтерди алганга чейин Улуттук банктын эсебинде турат:

1) кардардын акча каражаттарын Улуттук банктагы эсептен кардардын башка банктагы эсебине которуу жөнүндө өтүнүч кат. Ал катта төмөнкүлөр көрсөтүлүүгө тийиш: кардардын аты-жөнү/аталышы, мамлекеттик баалуу кагаздар чыгарылган номер, мамлекеттик баалуу кагаздарды төлөө күнү, төлөнгөн мамлекеттик баалуу кагаздардын саны, төлөнгөн мамлекеттик баалуу кагаздардын номиналдык наркы, купондук төлөмдөрдүн суммасы, төлөнгөн мамлекеттик баалуу кагаздар боюнча акча каражаттарын которуу жүзөгө ашырылган банктын аталышы, кардардын эсебинин номери жана башка зарыл маалыматтар;

2) кардардын башка банкта ачылган эсебинин реквизиттерин көрсөтүү менен кат жүзүндөгү арызы;

3) кардарга эсеп ачылгандыгы тууралуу, анын эсеп номерин, БИК жана банктын дарегин көрсөтүү менен банктын/банктын филиалынын тастыктоосу.

61. Улуттук банк зарыл документтерди алгандан кийин өз эсебинен кардардын банктын өтүнүч катында жана банктын кардарынын арызында көрсөтүлгөн башка банктагы эсебине акча каражаттарды которууну жүзөгө ашырат.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ



ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 16
от 15 июня 2017 г.
№ 2017-П-12/25-5-(НПА)

О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в следующие нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

- постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Правил создания и/или приобретения дочерних или зависимых компаний коммерческими банками Кыргызской Республики» от 10 июня 2009 года № 26/3;

- постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками и финансово-кредитными учреждениями, лицензируемыми Национальным банком Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года №18/1;

- постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по определению стандартов адекватности капитала коммерческих банков Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/2;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О новой редакции Инструкции «Об ограничениях кредитования» от 15 сентября 2004 года № 24/4;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О пределах финансирования, осуществляемого в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 12 октября 2012 года № 40/1;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в коммерческих банках в целях противодействия легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» от 29 декабря 2010 года № 96/2;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном отчете банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 30 марта 2011 года № 20/4;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном отчете микрокредитной компании/микрокредитного агентства» и Положения «О периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании» от 27 мая 2009 года № 25/3;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О «Правилах регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики» от 19 февраля 2003 года № 4/2.

2. Настоящее постановление вступает в силу 22 июня 2017 года.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», микрофинансовых организаций, кредитных союзов, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики Джусупова Т.Дж.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 июня 2017 г.
№ 2017-П-12/25-5-(НПА)

**Изменения и дополнения
в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Правил создания и/или приобретения дочерних или зависимых компаний коммерческими банками Кыргызской Республики» от 10 июня 2009 года № 26/3 следующие изменения и дополнения:

в Правилах создания и/или приобретения дочерних или зависимых компаний коммерческими банками Кыргызской Республики, утвержденных вышеуказанным постановлением:

– пункт 1.1 изложить в следующей редакции:

«1.1. Настоящие Правила создания и/или приобретения дочерних или зависимых компаний коммерческими банками Кыргызской Республики распространяются на все коммерческие банки (далее – банки), и Государственный банк развития Кыргызской Республики с учетом особенностей, предусмотренных Законом Кыргызской Республики «О Государственном банке развития Кыргызской Республики».»

– пункт 1.3 изложить в следующей редакции:

«1.3. Создание или приобретение банком дочерней или зависимой компании осуществляется на основании письменного разрешения Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк).»;

– пункт 1.4 изложить в следующей редакции:

«1.4. Банки не вправе создавать и/или приобретать дочерние или зависимые компании, если:

1) регистрация и/или осуществление деятельности таких компаний предполагается в оффшорных зонах, перечень которых определяется Национальным банком, а также в государствах и на территориях, в отношении которых имеются международные санкции, принятые Советом безопасности ООН, обязательные для Кыргызской Республики.

Примечание: Перечень оффшорных зон утвержден постановлением Правления Национального банка «Об установлении требований по определению субъектов и перечня оффшорных зон» от 16 апреля 2003 г. №13/2;

2) такие компании зарегистрированы и/или осуществляют свою деятельность в оффшорных зонах, а также в государствах и на территориях, в отношении которых имеются международные санкции, принятые Советом безопасности ООН, обязательные для Кыргызской Республики;

3) такие компании имеют в качестве участников/соучредителей юридических лиц, зарегистрированных или находящихся на территории оффшорных зон, а также в государствах и на территориях, в отношении которых имеются международные санкции, принятые Советом безопасности ООН, обязательные для Кыргызской Республики;

4) участники/соучредители таких компаний являются участниками/соучредителями юридических лиц, зарегистрированных в оффшорных зонах, а также в государствах и на территориях, в отношении которых имеются международные санкции, принятые Советом безопасности ООН, обязательные для Кыргызской Республики;

5) участниками компании являются лица, для которых установлены ограничения Законом «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности».»;

– пункт 1.5 изложить в следующей редакции:

«1.5. Размер любых инвестиций, включая любые финансовые вложения и кредиты в каждую небанковскую организацию, в том числе при создании и/или приобретении дочерней или зависимой компании, должен составлять менее пятнадцати процентов собственного (регулятивного) капитала банка. При этом общий размер таких инвестиций не может превышать шестидесяти

процентов собственного (регулятивного) капитала банка. В целях настоящих Правил под собственным (регулятивным) капиталом банка подразумевается чистый суммарный капитал, который рассчитывается в соответствии с Инструкцией по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики.

Примечание: Требования и ограничения при осуществлении инвестиций установлены в соответствии со статьей 113 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике».»;

- пункт 1.6 признать утратившим силу;
- пункт 2.4 изложить в следующей редакции:

«2.4. Дочерние и зависимые компании банка создаются в любой организационно-правовой форме, предусмотренной законодательством Кыргызской Республики.»;

- в пункте 3.1:

абзацы пятый-седьмой изложить в следующей редакции:

«-по деятельности банка и его должностных лиц, работающих в банке на момент обращения в Национальный банк для получения письменного согласия, отсутствуют решения признающее их как подпадающие под нездоровую и небезопасную банковскую практику;

- создание или приобретение дочерней или зависимой компании не приведет к нарушению экономических нормативов и требований Национального банка, а также к вовлечению банка в нездоровую и небезопасную банковскую практику;

- создание или приобретение дочерних или зависимых компаний не несет угрозы интересам вкладчиков и других кредиторов банка и обусловлено интересами банка, а не личными интересами аффилированных и связанных с банком лиц.»;

дополнить абзацами девятым-десятым следующего содержания:

«- должностные лица банка и его приобретаемой дочерней или зависимой компании, их акционеры (учредители) имеют безупречную деловую репутацию;

- в банк не введен режим прямого банковского надзора.»;

- подпункт 10 пункта 3.4 изложить в следующей редакции:

«10) сведения о мерах воздействия и санкциях, принятых в течение последних двух лет в отношении приобретаемой банком дочерней или зависимой компании, лицензируемой и регулируемой со стороны уполномоченного государственного органа или сведения об отсутствии подобных мер воздействия и санкциях;»;

- абзацы пятый и шестой пункта 5.1 изложить в следующей редакции:

«- наличия не устранившихся мер воздействия и санкций в отношении приобретаемой банком дочерней или зависимой компании в течение последних двух лет со стороны уполномоченного государственного органа;

- применения мер воздействия в отношении банка в течение периода времени рассмотрения Национальным банком документов для выдачи разрешения на создание или приобретение дочерней или зависимой компании;»;

- после пункта 8.5 Примечания 1-4 признать утратившими силу.

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками и финансово-кредитными учреждениями, лицензируемыми Национальным банком Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года №18/1 следующие изменения и дополнения:

- в наименовании постановления слова «и финансово-кредитными учреждениями, лицензируемыми Национальным банком» исключить;

- в пункте 1 слова «и финансово-кредитными учреждениями, лицензируемыми Национальным банком» исключить;

в Положении об экономических нормативах и требованиях, обязательных для выполнения коммерческими банками Кыргызской Республики, утвержденном вышеуказанным постановлением:

- по всему тексту аббревиатуру «НБКР» заменить словами «Национальный банк» в соответствующих падежах;

– по всему тексту слово «адекватности» заменить словами «достаточности (адекватности)»;

– по всему тексту слово «норматив ликвидности» в различных числовых и падежных формах заменить словами «норматив (показатель) ликвидности в соответствующих числах и падежах»;

– по всему тексту слова «банковские помещения» в различных числовых и падежных формах заменить словами «недвижимое имущество» в соответствующих числах и падежах;

– пункт 1.1. изложить в следующей редакции:

«1.1. Положение распространяется на все коммерческие банки, в том числе коммерческие банки, осуществляющие операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, включая банки, имеющие «исламское окно», с учетом специальной терминологии, применяемой ими при осуществлении банковских операций и на Государственный банк развития Кыргызской Республики (далее по тексту «банки»). »;

– наименование главы 2 изложить в следующей редакции:

«2. Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков (K1)»;

– пункты 2.1-2.4 изложить в следующей редакции:

«2.1. Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, не связанных с банком, не должен превышать следующие значения:

– для заемщиков или группы связанных заемщиков, кроме банков (K1.1) - 20%;

– для банков (K1.3) - 30%.

2.2. Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком, не должен превышать следующие значения:

– для заемщиков или группы связанных заемщиков, кроме банков (K1.2) - 15%;

– для банков (K1.4) - 15%.

2.3. Порядок расчета максимального размера риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, не связанных с банком,

определяется в соответствии с Инструкцией об ограничениях кредитования, утверждаемой постановлением Правления Национального банка.

2.4. Порядок расчета максимального размера риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком, определяется в соответствии с разделом 6 Инструкции об ограничениях кредитования и Инструкцией о требованиях к операциям банков с аффилированными и связанными с банком лицами, утверждаемой постановлением Правления Национального банка.»;

– наименование главы 3 изложить в следующей редакции:

«3. Стандарты достаточности (адекватности) капитала (K2)»;

– подпункт 3.1.2 пункта 3.1 изложить в следующей редакции:

«3.1.2. Минимальный размер собственного (регулятивного) капитала.»;

– пункт 3.2. изложить в следующей редакции:

«3.2. Коэффициенты достаточности (адекватности) капитала, основанные на взвешивании активов и забалансовых обязательств по степени риска:

– коэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (K2.1) - не менее 12%;

– коэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (K2.2) - не менее 6%.»;

– пункт 3.4. изложить в следующей редакции:

«3.4. Стандарты достаточности (адекватности) капитала и порядок их расчета определяются согласно Инструкции по определению стандартов достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков Кыргызской Республики, утверждаемой постановлением Правления Национального банка.»;

– наименование главы 4 изложить в следующей редакции:

«4. Норматив (показатель) ликвидности (K3)»;

– подпункт 1 пункта 4.2 изложить в следующей редакции:

«1) ЛА – ликвидные активы, к которым относятся:

- наличные денежные средства в кассе и банкоматах банка в национальной и иностранной валюте;
- средства на корреспондентском и других счетах, в том числе в драгоценных металлах, в Национальном банке;
- средства на корреспондентских счетах, в том числе в драгоценных металлах, в банках;
- межбанковские депозиты со сроком погашения 7 дней;
- государственные казначейские векселя и другие высоколиквидные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики и Национальным банком (далее – высоколиквидные ценные бумаги). Данные ценные бумаги при подсчете норматива (показателя) ликвидности учитываются за минусом премии (дисконта) и нереализованной прибыли (убытков);
- средства на обезличенных металлических счетах банка;
- средства банка на металлических счетах ответственного хранения;
- высоколиквидные ценные бумаги, купленные по репо-соглашению;
- государственные ценные бумаги, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service».»;
- в подпункте 2 пункта 4.2:
абзац четвертый дополнить предложением следующего содержания:
«При этом, обязательства банка по сделкам СВОП и форвард, учитываются на основе чистой стоимости обязательств за минусом требований Банка к контрагенту.»;
- подпункт дополнить абзацем пятым следующего содержания:
«- обязательства банка по металлическим счетам до востребования или со сроком исполнения в ближайшие 30 дней.»;
- пункт 4.3 изложить в следующей редакции:

«4.3. Классифицированные межбанковские размещения при расчете норматива (показателя) ликвидности не включаются в состав ликвидных активов.

Примечание: «Положение о классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков, утвержденное постановлением Правления Национального банка.»;

пункт 4.5. дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Межбанковские кредиты, полученные банком и имеющие обеспечение в виде залога денежных средств и/или депозита в банке-контрагенте, не включаются в состав обязательств банка, если банк имеет необходимые процедуры и систему контроля, гарантирующие что кредит может быть полностью погашен за счет залога.»;

– пункт 4.8. изложить в следующей редакции:

«4.8. Норматив (показатель) краткосрочной ликвидности (КЗ.2) необходимо поддерживать на уровне не ниже 35%.»;

– пункт 4.9. изложить в следующей редакции:

«4.9. Норматив (показатель) краткосрочной ликвидности (КЗ.2) определяется по формуле:

$K3.2 = (ВЛА / КОБ) * 100$, где:

1) ВЛА – высоколиквидные активы, к которым относятся:

а) наличные денежные средства в кассе и банкоматах банка в национальной и иностранной валюте;

б) средства на корреспондентском и других счетах, в том числе в драгоценных металлах, в Национальном банке Кыргызской Республики;

в) средства на корреспондентских счетах, в том числе в драгоценных металлах, в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «BB» или «Ba2», присвоенный одним из рейтинговых агентств «Standard and Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's Investors Service», «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», за исключением аффилированных банков.

г) депозиты в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «BB» или «Ba2», присвоенный одним из рейтинговых агентств «Standard and Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's Investors

Service», «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», за исключением аффилированных банков, если условиями договора предусмотрена возможность изъятия депозита в течение 7 дней;

д) ноты Национального банка Кыргызской Республики;

е) государственные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики со сроком погашения до 7 дней;

ж) доля государственных ценных бумаг, выпущенных Правительством Кыргызской Республики (за исключением государственных ценных бумаг, указанных в подпункте «е» пункта 4.9. настоящего Положения), в размере, не превышающем 50% от общей суммы обязательств перед Социальным фондом Кыргызской Республики;

з) высоколиквидные ценные бумаги, купленные по репо-соглашению;

и) 20% средств на корреспондентских счетах в других банках, за исключением аффилированных банков, банков, указанных в подпункте «в» подпункта 1 настоящего пункта, а также банков, в которых введены прямой банковский надзор, либо осуществляется процедура ликвидации;

к) для филиала зарубежного банка – средства на корреспондентских счетах в других филиалах данного зарубежного банка и открытых в валюте указанного государства.

л) государственные ценные бумаги, выпущенные государствами, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service».

м) средства на обезличенных металлических счетах банка.

2) КОБ – краткосрочные обязательства:

а) депозиты до востребования юридических и физических лиц в национальной и иностранной валюте, денежные средства в расчетах;

б) сумма срочного вклада (депозита), если условиями договора предусмотрена возможность частичного пополнения и частичного изъятия клиентом денежных средств до истечения срока или до наступления иных обязательств, без необходимости расторжения договора и оплаты штрафной процентной ставки, за исключением неснижаемого остатка;

в) другие обязательства, в том числе забалансовые, расчеты по которым наступают в течение 7 дней. При этом, обязательства банка по сделкам СВОП и форвард, учитываются на основе чистой стоимости обязательств за минусом требований Банка к контрагенту;

г) 50% от общей суммы обязательств перед Социальным фондом Кыргызской Республики, не вошедших в абзацы «а»-«в» настоящего подпункта;

д) обязательства по обезличенным металлическим счетам физических и юридических лиц до востребования и со сроком исполнения в ближайшие 7 дней.»;

– в пункте 4.11. слова «норматив краткосрочной ликвидности» заменить на «норматив (показатель) краткосрочной ликвидности»;

– в пунктах 4.12. и 4.13. «Норматив мгновенной ликвидности» заменить на «Норматив (показатель) мгновенной ликвидности»;

– абзац шестой и седьмой подпункта 1 пункта 4.13. изложить в следующей редакции:

«- средства на корреспондентских счетах в банках, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «BB» или «Ba2», присвоенный одним из рейтинговых агентств «Standard and Poor's», «Fitch Ratings», «Moody's Investors Service», «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Dominion Bond Rating Service (DBRS)», за исключением аффилированных банков;

– 20% средств на корреспондентских счетах в других банках, за исключением аффилированных банков, банков, указанных в абзаце четвертом подпункта 1 настоящего пункта, а также банков, в которых введены прямой банковский надзор, либо осуществляется процедура ликвидации»;

– в пункте 4.14. «норматив мгновенной ликвидности» заменить на «норматив (показатель) мгновенной ликвидности»;

- пункт 4.16. изложить в следующей редакции:

«4.16. Перечень банков, которым необходимо соблюдать норматив (показатель) мгновенной ликвидности (К3.3), а также значение норматива (К3.3) для конкретного банка устанавливаются Комитетом по надзору Национального банка Кыргызской Республики, при этом учитываются нормы Положения о критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций.»;

- пункт 5.1. дополнить абзацами пятым, шестым, седьмым и восьмым, следующего содержания:

«Для банков, осуществляющих операции с драгоценными металлами, лимит открытой позиции (К4) в драгоценных металлах не должен превышать следующие значения:

- для лимита длинной/короткой открытой балансовой/забалансовой позиции по каждому виду драгоценного металла (К4.4) - не более 15% от чистого суммарного капитала банка;

- для суммарной величины длинных открытых позиций в драгоценных металлах (К4.5) - не более 20% от чистого суммарного капитала банка;

- для суммарной величины коротких открытых позиций в драгоценных металлах (К4.6) - не более 20% от чистого суммарного капитала банка.»;

- пункт 5.2 изложить в следующей редакции:

«5.2. Расчет лимитов открытой валютной позиции производится согласно Инструкции о порядке соблюдения лимитов открытой позиции коммерческими банками на территории Кыргызской Республики.»;

- в пункте 7.2 слово «учреждениях» заменить словом «организациях»;

- наименование главы 8 изложить в следующей редакции:

«8. Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными с лицами»;

- пункт 8.1 изложить в следующей редакции:

«8.1. Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и/или связанными с банком лицами в соответствии

постановлением Правления Национального банка, выраженный в качестве размера совокупной задолженности аффилированных и/или связанных с банком лиц перед банком, не должен превышать 60% размера чистого суммарного капитала банка.»;

– пункт 9.1 изложить в следующей редакции:

«9.1. Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию, включая любые финансовые вложения и кредиты, должен составлять менее 15% размера собственного (регулятивного) капитала банка.»;

– пункт 9.2 изложить в следующей редакции:

«9.2. Общий размер таких инвестиций не может превышать 60% собственного (регулятивного) капитала банка.»;

– в пункте 9.3:

абзац первый изложить в следующей редакции:

«Если банк намеревается инвестировать в капитал любой небанковской организации в целях долгосрочного инвестирования в размере, превышающем 10 процентов от его чистого суммарного капитала, то в этом случае банк обязан за 40 календарных дней до начала инвестирования письменно сообщить об этом в Национальный банк с приложением следующих документов/информации:»;

подпункт 4 изложить в следующей редакции:

«4) информация о наличии общих интересов между небанковской организацией и аффилированными или связанными с банком лицами;»;

– в пункте 9.4:

абзац третий изложить в следующей редакции:

«-осуществление инвестиции будет связано с вовлечением банка в нездоровую и небезопасную банковскую практику, с нарушением банковского законодательства, предписаний Национального банка или письменных соглашений банка с Национальным банком;»;

абзац пятый изложить в следующей редакции:

«- Национальному банку известны факты, свидетельствующие о небезупречной деловой репутации небанковской организации и/или ее должностных лиц, а также факты о том, что предыдущая

деятельность небанковской организации и/или ее должностных лиц способствовала банкротству или значительным финансовым убыткам какого-либо юридического лица.»;

- пункт 9.5 изложить в следующей редакции:

«9.5. При создании либо приобретении банком зависимой или дочерней компании должны выполняться требования Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и нормативных правовых актов Национального банка, определяющих порядок создания и/или приобретения банком дочерней или зависимой компании.»;

- наименование главы 10 изложить в следующей редакции:

«10. Максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства)»;

- пункт 10.3. изложить в следующей редакции:

«10.3. В расчет максимального размера инвестиций в недвижимое имущество (основные средства) должны включаться все недвижимое имущество, капитальные вложения в благоустройство арендованной собственности (по договору операционной и/или финансовой аренды), а также любые вложения в акции или облигации или другие подобные долговые обязательства предприятия, владеющего помещениями банка, и все кредиты, выданные таким предприятиям и/или обеспеченные их акциями. Все указанные активы (за исключением недвижимого имущества по договору финансовой аренды) включаются в расчет по их балансовой стоимости.

Недвижимое имущество, находящееся в распоряжении банка по договору финансовой аренды, должны включаться в расчет максимального размера инвестиций в недвижимое имущество (основные средства) по первоначальной стоимости за вычетом текущего размера обязательств по финансовой аренде.»;

- пункт 11.1. изложить в следующей редакции:

«11.1. Общий размер инвестиций банка в ценные бумаги правительств и центральных банков государств, имеющих долгосрочный кредитный рейтинг не ниже уровня «А» или «А2», присвоенный одним из рейтинговых агентств «Standard and Poor's»,

«Fitch Ratings» или «Moody's Investors Service не должен превышать 100% размера чистого суммарного капитала банка.»;

– Положение дополнить пунктом 13.1-1. следующего содержания:

«13.1-1. Поддержка дополнительного запаса капитала банка (индекса «буфера капитала») применяется к системно значимым банкам, учитывая нормы Положения о критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций.»;

– в пункте 14.1 слова «меры и санкции» заменить словами «меры воздействия»;

– Примечания 1-10 признать утратившими силу:

– в Приложении 1:

– в таблице первой:

в графе «Наименование экономических нормативов и требований, дополнительный запас капитала банка (показатель «буфер капитала»):

– в строке первой слова «Максимальный размер риска на одного заемщика» заменить словами «Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков»;

– в таблице «В»:

наименование таблицы «В» изложить в следующей редакции:

«В. Отчет о выполнении требований Национального банка»

– строку третью, четвертую и пятую изложить в следующей редакции:

– «

Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными с банком лицами	Не более 60% ЧСК
«Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию	Не более 60% собственного (регулятивного) капитала банка»
Максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства)	Не более 100% размера оплаченного уставного капитала банка

»;

– наименование таблицы «Г» изложить в следующей редакции:

«Г. Отчет о соблюдении норматива (показателя) краткосрочной ликвидности (К3.2)»;

– наименование таблицы «Д» изложить в следующей редакции:

«Д. Ежедневный отчет о соблюдении норматива (показателя) мгновенной ликвидности (К3.3)»;

– в Приложении 2:

– в наименовании слова «Сведения (*)» заменить словами «Сведения»;

– строку вторую изложить в следующей редакции:

«

Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, не связанных с банком (К1.1)	не более 20%	
---	--------------	--

»;

– строку третью изложить в следующей редакции:

«

Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков, связанных с банком (К1.2)	не более 15%	
--	--------------	--

»;

– строку пятую изложить в следующей редакции:

«

Максимальный размер риска по межбанковским размещениям в банк, связанный с банком (К1.4)	не более 15%	
--	--------------	--

»;

– строку шестую изложить в следующей редакции:

«

Коэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (K2.1)	не менее 12%	
---	--------------	--

»;

– строку седьмую изложить в следующей редакции:

«

Коэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (K2.2)	не менее 6%	
---	-------------	--

»;

– строку девятую изложить в следующей редакции:

«

Норматив (показатель) ликвидности банка (K3.1)	не менее 45%	
--	--------------	--

»;

– строку двенадцатую изложить в следующей редакции:

«

Дополнительный запас капитала банка (индекс «буфер капитала»)	не менее __% (у к а з а т ь значение)	
---	--	--

»;

– Приложение 2 дополнить строками следующего содержания:

«

Количество дней нарушений по суммарной величине длинных открытых позиций в драгоценных металлах (K4.5)	не более 20%	
Количество дней нарушений по суммарной величине коротких открытых позиций в драгоценных металлах (K4.6)	не более 20%	

»;

– после таблицы СВЕДЕНИЯ(*) о соблюдении экономических нормативов сноску (*) признать утратившей силу.

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по определению стандартов адекватности капитала коммерческих банков Кыргызской Республики» от 21 июля 2004 года № 18/2 следующие изменения и дополнение:

– в наименовании постановления слова «адекватности капитала» заменить словами «достаточности (адекватности) капитала»;

– в пункте 1 слова «адекватности капитала» заменить словами «достаточности (адекватности) капитала»;

в Инструкции по определению стандартов адекватности капитала коммерческих банков Кыргызской Республики, утвержденной вышеуказанным постановлением:

– в наименовании и по всему тексту Инструкции и приложения к нему слово «адекватность» в различных падежах заменить словами «достаточность (адекватность)» в соответствующих падежах;

– по всему тексту слова «показатель «буфер капитала» в различных падежах заменить словом «индекс «буфер капитала» в соответствующих падежах;

– по всему тексту слова «капитал (собственных средств)» в различных падежах заменить словами «собственный (регулятивный) капитал» в соответствующих падежах;

– пункт 1.1 изложить в следующей редакции:

«1.1. Настоящая Инструкция устанавливает стандарты достаточности (адекватности) капитала коммерческих банков и определяет его структуру.

Настоящая Инструкция распространяется на коммерческие банки, в том числе, имеющие «исламское окно», Государственный банк развития, а также на ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» в части определения структуры капитала, порядка расчета минимального размера собственного (регулятивного) капитала и коэффициентов достаточности (адекватности) капитала, а также оценки балансовых активов и забалансовых обязательств по степени риска (далее – банки).»;

- подпункт 2.1.2 пункта 2.1 изложить в следующей редакции:

«2.1.2. Минимальный размер собственного (регулятивного) капитала. Собственный (регулятивный) капитал определяется как чистый капитал Первого уровня за минусом перекрестных инвестиций в капитал. Чистый капитал Первого уровня определяется согласно подпункту а) пункта 3.9 настоящей Инструкции. Перекрестные инвестиции в капитал – это взаимное участие банков и небанковских организаций в капитале друг друга (в виде акций или долевого участия в капитале).»;

- пункт 2.4. изложить в следующей редакции:

«2.4. В целях сохранения финансовой устойчивости банка и сохранения стабильности его деятельности устанавливается требование о поддержке «дополнительного запаса капитала банка» (индекс «буфер капитала») для выплаты дивидендов. Индекс «буфера капитала» определяется аналогично расчету коэффициента достаточности (адекватности) суммарного капитала. Значение «буфера капитала» устанавливается в размере 18%. Для банков, доля депозитов и кредитов клиентов которых составляет соответственно 8% и более от общей суммы депозитов и кредитов клиентов банковской системы в целом, требование о необходимости поддержки «буфера капитала» на уровне не менее 20% устанавливается Комитетом по надзору Национального банка, при этом учитываются нормы Положения о критериях системности коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций.

В целях настоящего пункта под «депозитами» понимаются счета юридических лиц, физических лиц и Социального фонда Кыргызской Республики.»;

- в пункте 3.6:

подпункт «в» изложить в следующей редакции:

«в) «капитал, внесенный сверх номинала» - разница между ценой продажи простых и привилегированных акций и их номинальной стоимостью.

Капитал, внесенный сверх номинала, не подлежит распределению акционерам в виде дивидендов и остается в банке.

По письменному согласию Национального банка капитал, внесенный сверх номинала, может быть использован на увеличение

уставного капитала только в целях соблюдения требования по минимальному размеру уставного капитала.

Банк имеет право выкупать собственные акции только для последующей их продажи по более высокой цене, при условии, что банком заключен предварительный договор продажи акций для их реализации после выкупа и деятельность банка является безубыточной в течение предыдущих пяти лет до дня принятия решения о выкупе собственных акций;»;

– в подпункте «б)» пункта 3.9 слово «учреждения» заменить словом «организации»;

– пункт 3.10 изложить в следующей редакции:

«3.10. Значения собственного (регулятивного) капитала, чистого капитала Первого уровня и чистого Суммарного капитала по состоянию на 1-е число месяца, следующего за отчетным периодом, используются для расчета стандартов достаточности (адекватности) капитала и других экономических нормативов, и требований, установленных Национальным банком. При расчете экономических нормативов, значения которых определяются на ежедневной или еженедельной основе в течение отчетного месяца, используется суммарное значение чистого суммарного капитала банка по состоянию на 1-е число отчетного месяца и дополнительного капитала, в случае его внесения юридическими или физическими лицами в установленном порядке к дате составления отчета.»;

– в пунктах 7.1. и 7.3 слово «учреждениях» заменить словом «организациях».

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О новой редакции Инструкции «Об ограничениях кредитования» от 15 сентября 2004 года № 24/4 следующие изменения и дополнения:

– в наименовании постановления слова «О новой редакции» заменить словами «Об утверждении»;

– в пункте 1 слова «новую редакцию Инструкции» заменить словом «Инструкцию»;

в Инструкции об ограничениях кредитования, утвержденной вышеуказанным постановлением:

- по всему тексту аббревиатуру «НБКР» заменить словами «Национальный банк» в соответствующих падежах;

- пункт 1.1 изложить в следующей редакции:

«1.1. Настоящая Инструкция распространяется на все коммерческие банки и Государственный банк развития Кыргызской Республики (далее – банки).»;

- в пункте 1.2 слова «данного нормативного акта» заменить словами «настоящей Инструкции»;

- пункт 1.3 изложить в следующей редакции:

«1.3. Пределы кредитования – это ограничения риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков (далее – одного заемщика), устанавливаемые Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк), через экономический норматив «Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков».»;

- пункт 2.3 изложить в следующей редакции:

«2.3. Пределы и порядок кредитования связанных с банком лиц определяются в соответствии с Инструкцией о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами, утверждаемой Правлением Национального банка.»;

- в пункте 3.1.2 слова «Moody's Investors Service (США)((2) см. Примечание)» заменить словами ««Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service»»;

- Инструкцию дополнить пунктом 3.1.4 следующего содержания:

«3.1.4. Требования к Правительствам или Центральным банкам, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service».»;

- пункты 3.2.5 и 3.2.6 изложить в следующей редакции:

«3.2.5. Требования, гарантированные Правительствами или Центральными банками, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service» или международными финансовыми институтами (ЕБРР, АБР и др.).

3.2.6. Забалансовые обязательства, принятые банком, по которым бенефициаром являются Центральные банки или Правительства, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service».»;

– наименование главы 6 изложить в следующей редакции:

«6. Группа связанных заемщиков»;

– Инструкцию дополнить пунктами 6.1.-1 – 6.1.-3 следующего содержания:

«6.1.-1. В целях настоящей Инструкции под понятием «заемщик» подразумевается лицо/группа лиц, которым банк выдал кредиты/кредитные заменители, и/или предоставил активы, несущие в себе кредитный риск (в виде инвестиций, предоплаты за товары/услуги и т.д.).

6.1.-2. Банк может осуществлять инвестиции (в том числе выдавать кредиты/кредитные заменители, размещать активы, несущие в себе кредитный риск) с соблюдением требования о том, что связанные между собой лица рассматриваются как одно лицо.

6.1.-3. Управление риском концентрации при кредитовании должна быть связана с выявлением потенциальных связей между отдельными заемщиками, поскольку могут возникнуть случаи, когда два (и более) заемщика, отдельно взаимодействующие с банком при получении кредита, представляют собой единый риск ввиду юридической и экономической взаимосвязанности.

При определении связанных заемщиков недостаточно просто рассматривать группы компаний, которым предоставляется и/или предусматривается предоставление консолидированной отчетности. Связанность/взаимозависимость заемщиков может включать, например, совместное владение, контроль или управление. Перекрестные гарантии также могут служить показателем взаимосвязанности заемщиков.

Банку на практике необходимо проявлять должную осмотрительность и прилагать необходимые и всевозможные усилия, чтобы выявлять искажение любых сведений и/или не предоставление информации (в целях сокрытия отношений между заемщиками) со стороны заемщиков для выявления связанных с ними рисков.»;

– в пункте 6.2:

абзац второй изложить в следующей редакции:

«- один заемщик контролирует другого;»;

абзац третий изложить в следующей редакции:

«-кредит выдан и юридическому лицу, и участнику/учредителю этого юридического лица;»;

абзац четвертый признать утратившим силу;

пункт дополнить абзацем десятым следующего содержания:

«- они имеют одного залогодателя, за исключением случаев, когда залогодателем является государственный орган Кыргызской Республики.»;

– во втором предложении пункта 7.1 слово «санкций» заменить словами «мер воздействия»;

– пункты 7.2 и 7.3 признать утратившими силу;

– пункт 8.1 изложить в следующей редакции:

«8.1. Банк обязан постоянно поддерживать базу данных и вести журнал учета по группе связанных заемщиков, в котором должна содержаться информация о всех требованиях к каждому заемщику и связанным с ним лицам.»;

– после пункта 9.2 примечания 1-3 признать утратившими силу.

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О пределах

финансирования, осуществляемого в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 12 октября 2012 года №40/1 следующие изменения и дополнения:

в Инструкции о пределах финансирования, осуществляемого в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, утвержденной вышеуказанным постановлением:

– пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Настоящая Инструкция распространяется на исламские банки и банки, имеющие «исламское окно».»;

– пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Пределы финансирования – это ограничения риска на одного клиента/поставщика или группу связанных клиентов/поставщиков (далее – одного клиента/поставщика), устанавливаемые Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) через экономический норматив «Максимальный размер риска на одного клиента/поставщика или группу связанных клиентов/поставщиков».»;

– пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. Пределы и порядок финансирования связанных с исламским банком лиц определяются в соответствии с Инструкцией о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами, утвержденной постановлением Правления Национального банка.»;

– в пункте 8:

в подпункте 2 слова «Moody's Investors Service (США) (или эквивалентному рейтингу, присвоенному следующими рейтинговыми агентствами: Standard & Poors (США), Duff & Phelps (США), Fitch IBCA (Великобритания), Thomson Bank Watch-BREE (Великобритания), Nippon Investment Service (Япония))» заменить словами ««Standard & Poors» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service»;

пункт дополнить подпунктом 4 следующего содержания:

«4) требования к Правительствам или Центральным банкам, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service».»;

– подпункты 5 и 6 пункта 9 изложить в следующей редакции:

5) требования, гарантированные Правительствами или Центральными банками, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service» или международными финансовыми институтами (ЕБРР, АБР и др.);

6) забалансовые обязательства, принятые исламским банком, по которым бенефициаром являются Центральные банки или Правительство, имеющих долгосрочный суверенный кредитный рейтинг не ниже уровня «А», присвоенный рейтинговым агентством «Standard & Poor's» или равнозначный рейтинг, присвоенный одним из рейтинговых агентств «Japan Credit Rating Agency (JCR)», «Fitch Ratings» «Dominion Bond Rating Service (DBRS)» и «Moody's Investors Service»;;

– пункт 25 изложить в следующей редакции:

«25. В целях настоящей Инструкции под понятием «клиент/поставщик» подразумевается лицо/группа лиц, которым банк предоставил финансирование/или предоставил активы, несущие в себе кредитный риск (в виде инвестиций, предоплаты за товары/услуги и т.д.).»;

– Инструкцию дополнить пунктами 25-1, 25-2 и 25-3 следующего содержания:

«25-1. При расчете норматива максимального размера риска на одного клиента/поставщика задолженность различных клиентов/поставщиков должна суммироваться и рассматриваться как связанная единая совокупная задолженность, если финансовые трудности

одного клиента/поставщика могут привести к проблемам выплаты и у других лиц.

25-2. Банк может осуществлять инвестиции (в том числе выдавать финансирование, размещать активы, несущие в себе кредитный риск) с соблюдением требования о том, что связанные между собой лица рассматриваются как одно лицо.

25-3. Управление риском концентрации при финансировании должна быть связана с выявлением потенциальных связей между отдельными клиентами/поставщиками, поскольку могут возникнуть случаи, когда два (и более) клиента/поставщика, отдельно взаимодействующие с банком при получении финансирования, представляют собой единый риск ввиду юридической и экономической взаимосвязанности.

При определении связанных клиентов/поставщиков недостаточно просто рассматривать группы компаний, которым предоставляется и/или предусматривается предоставление консолидированной отчетности. Связанность/взаимозависимость клиентов/поставщиков может включать, например, совместное владение, контроль или управление. Перекрестные гарантии также могут служить показателем взаимосвязанности клиентов/поставщиков.

Банку на практике необходимо проявлять должную осмотрительность и прилагать необходимые и всевозможные усилия, чтобы выявлять искажение любых сведений и/или не предоставление информации (в целях сокрытия отношений между клиентами/поставщиками) со стороны клиентов/поставщиков для выявления связанных с ними рисков.»;

– в пункте 26:

абзацы третий и четвертый изложить в следующей редакции:

«- финансирование предоставлено и юридическому лицу, и участнику/учредителю этого юридического лица;

– они имеют, по крайней мере, одно контролирующее лицо или значительного участника, за исключением случаев, когда контролирующим лицом или значительным участником являются государственные органы Кыргызской Республики.»;

абзац седьмой после слов «вторичный источник выплаты», дополнить словом «(залог)»;

абзац девятый, после слов «используются для прямой выгоды третьего лица», дополнить словами «, кроме государственных органов Кыргызской Республики,»;

пункт дополнить абзацем десятым следующего содержания:

«- они имеют одного залогодателя, за исключением случаев, когда залогодателем является государственный орган Кыргызской Республики.»;

примечание признать утратившим силу;

- во втором предложении пункта 28 слово «санкций» заменить словами «мер воздействий»;

- в пункте 29 слова «связанным лицам» заменить словами «группе связанных клиентов/поставщиков».

6. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в коммерческих банках в целях противодействия легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» от 29 декабря 2010 года № 96/2 следующие изменения:

в Положении о минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в коммерческих банках в целях противодействия легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности, утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Настоящее Положение разработано в целях определения минимальных требований по организации внутреннего контроля в коммерческих банках, в том числе осуществляющих деятельность в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, банках, имеющих исламское окно, микрофинансовых компаниях, привлекающих депозиты, ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», Государственном банке развития Кыргызской Республики (далее – банки), в целях противодействия легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности, а также проведению операций, имеющих признаки подозрительных операций (далее – ПОД/ФТЭ).»;

- пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2. Национальный банк Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) проводит инспектирование деятельности банков по вопросам организации внутреннего контроля в целях ПОД/ФТЭ и направляет информацию о его результатах уполномоченному государственному органу в сфере ПОД/ФТЭ (далее – уполномоченный государственный орган).»;

- пункт 3 признать утратившим силу;
- в пункте 4:

в абзаце тринадцатом слова «(на уровне начальника структурного подразделения банка или главного специалиста, в случае отсутствия соответствующего структурного подразделения в банке)» заменить словами «(на уровне руководителя службы комплаенс-контроля)»;

абзац шестнадцатый изложить в следующей редакции:

«Исламский банк», «Банк, имеющий «исламское окно», «Исламские принципы банковского дела и финансирования», «Стандарты Шариата», «Шариатский совет» - эти термины соответствуют нормам понятийного аппарата Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности».»;

- в абзаце четвертом пункта 22 слова «финансово-кредитных учреждений» заменить словами «финансово-кредитных организаций».

7. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5 следующие изменения и дополнения:

в пункте 1 слова «проект Положения» заменить словом «Положение»;

в Положении о Периодическом регулятивном банковском отчете, утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 1.1 изложить в следующей редакции:

«1.1. Настоящее Положение определяет единую форму периодической регулятивной банковской отчетности (далее – ПРБО).»;

- в пункте 1.2 слова «и другие финансово-кредитные учреждения» заменить словами «ОАО «Финансовая компания кредитных союзов»;
- в подпункте «а» пункта 2.1 слова «О Национальном банке Кыргызской Республики» заменить словами «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;
- в Приложении 1 пункты 12, 14, 15, 18, 19, 20 изложить в следующей редакции:
«

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
12	Раздел 8	<p>Изменения в РППУ</p> <p>А. Сведения о списанных за счет РППУ и возвращенных (ранее списанных) активах и балансовых обязательствах</p> <p>Б. Изменения в РППУ по кредитам, кроме кредитов банкам</p> <p>В. Изменения в РППУ по активам, отличным от кредитов, и забалансовым обязательствам</p> <p>Г. Изменения в РППУ по кредитам банкам и другим ФКУ</p> <p>Д. Сведения о списанных за счет РППУ и возвращенных (ранее списанных) активах и балансовых обязательствах банка в рамках «исламского окна»</p> <p>Е. Изменения в РППУ по предоставленному финансированию банком в рамках «исламского окна», кроме финансирования, предоставленного банкам</p> <p>Ж. Изменения в РППУ по активам банка в рамках «исламского окна», отличным от финансирования</p> <p>З. Изменения в РППУ по предоставленному банком в рамках «исламского окна» финансированию банкам и другим финансово-кредитным организациям</p>	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
14	Раздел 10	<p>Сведения об аффилированных лицах</p> <p>А. Краткие сведения об активных операциях с аффилированными лицами</p>	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	Форма 1 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами
		<p>Б. Общие сведения об операциях с аффилированными лицами</p> <p>В. Сведения об аффилированных лицах банка</p>	Раз в полгода	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	Форма 2, 3 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами
		<p>Г. Краткие сведения об активных операциях с аффилированными лицами</p> <p>Д. Общие сведения об операциях с аффилированными лицами</p> <p>Е. Сведения об аффилированных лицах банка</p>			

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
15	Раздел 11	Сведения о связанных с банком лицах А. Краткие сведения об активных операциях со связанными с банком лицами	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	Форма 4 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами
		Б. Общие сведения об операциях со связанными с банком лицами В. Сведения о близких родственниках должностных лиц банка Г. Сведения о других связанных с банком лицах Д. Сведения о юридических лицах, в которых дождностные лица банка и их близкие родственники или другие связанные с банком лица обладают контролем	Раз в полгода	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	Формы 5, 6, 7, 8 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
18	Раздел 14	<p>Е. Краткие сведения об активных операциях со связанными с банком лицами</p> <p>Ж. Общие сведения об операциях со связанными с банком лицами</p> <p>З. Сведения о лицах, входящих в круг близких родственников со связанными с банком лицами</p> <p>И. Сведения о других связанных лицах</p> <p>К. Сведения о юридических лицах, в которых связанные с банком лица, входящие в круг близких родственников связанного с банком лица, или другие связанные лица, обладают контролем</p>	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	
		<p>А. Ежедневный отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по срочным депозитам и прочим обязательствам перед физическими лицами (К5.1)</p>	Ежедневно	До 9.00 по состоянию на конец последнего операционного дня	
		<p>Б. Отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по депозитам до востребования физических лиц (К5.2)</p>	Ежемесячно		
		<p>В. Отчет о выполнении требований Национального банка</p>	Ежемесячно		

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
		Г. Отчет о соблюдении норматива (показателя) краткосрочной ликвидности (К3.2)	Еженедельно	До 9.00 в первый рабочий день недели, следующей за отчетной неделей	
		Д. Ежедневный отчет о соблюдении норматива (показателя) мгновенной ликвидности (К3.3)	Ежемесячно	До 9.00 по состоянию на конец последнего операционного дня	

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
19	Раздел 15	Расчет капитала банка	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	Инструкция по определению стандартов (достаточности) адекватности капитала коммерческих банков КР Инструкция по определению стандартов адекватности капитала банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, утвержденная постановлением Правления Национального банка

№	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
20	Раздел 16	Отчет об открытых валютных позициях	Ежедневно	До 9.00 ч. по состоянию на конец последнего операционного дня	Приложение к Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции и открытой позиции в драгоценных металлах коммерческими банками на территории КР»
		А. Ежедневный отчет об открытых валютных позициях (ОВП) по операциям, осуществляемым в соответствии с исламскими принципами финансирования Б. Сводный ежедневный отчет об открытых валютных позициях (ОВП) Отчет о позиции по драгоценным металлам			Инструкция о порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции банками, осуществляющими операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования

»;

– в Приложении 2:

– в названиях и в таблицах разделов с 1-18:

слова «финансово-кредитные учреждения» в различных падежах заменить словами «финансово-кредитные организации» в соответствующих падежах;
аббревиатуру «ФКУ» заменить на «ФКО»;

– Разделы 10Б– 10В, 11А – 11Д изложить в следующей редакции:

«

**РАЗДЕЛ 10Б
ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ОПЕРАЦИЯХ С АФФИЛИРОВАННЫМИ ЛИЦАМИ**

N	Наименование аффилированного лица	Сумма операции	Вид операции [1]	Дата начала операции	Срок и дата завершения операции [2]	Процентная ставка (%)	Залог по отношению к кредиту [3]	Владелец залога	Условия проведения операции [4]	Примечание
Ниже приведены примеры раскрытия информации:										
	Пример 1: Дочерняя компания банка									
	Пример 2: Компания, владеющая 10% и более акций банка									

[1] Укажите вид операции (кредит, гарантия, продажа/покупка актива, услуги и др.).

[2] Для кредитов, забалансовых обязательств, контрактов и т.п.

[3] Укажите вид залога (ценные бумаги, депозит, недвижимое имущество и т.д.).

[4] Опишите основные условия операции.

должность _____ подпись _____ фамилия, имя, отчество _____

**РАЗДЕЛ 10В
СВЕДЕНИЯ ОБ АФФИЛИРОВАННЫХ ЛИЦАХ БАНКА**

N	Название аффилированного лица	Характер отношений аффилированного лица с банком (холдинговая компания, дочерняя компания, зависимая компания и др.)	Процент владения акциями/долями в зависимости от отношения к банку [1]	Наименование аффилированного лица/основная деятельность	Примечание
1					
2					
...					
n					

[1] Например: а) Банк владеет 50% акций компании В; б) холдинговая компания А владеет 55% акций банка; в) холдинговая компания банка владеет 100% акций зависимой компании D.

Должность _____ подпись _____ фамилия, имя, отчество _____

РАЗДЕЛ 11А
КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ АКТИВНЫХ ОПЕРАЦИЯХ СО СВЯЗАННЫМИ С БАНКОМ ЛИЦАМИ
(тыс. сом)

N	Информация о связанном с банком лице									
	Наименование связанного с банком лица	Группа	Кредиты и финансовая аренда	Процентная ставка (%)	Прочие активы	Процентная ставка (%)	Забалансовые обязательства	Всего	Категория классификации	Просроченные активы (в днях)
1										
2										
3										
4										
5										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
21	Всего операций со связанным с банком лицом									
22	Самая крупная задолженность одного связанного с банком лица									

**РАЗДЕЛ 11Б
ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ОПЕРАЦИЯХ СО СВЯЗАННЫМИ С БАНКОМ ЛИЦАМИ**

N	Ф.И.О. связанного с банком лица	Сумма операции (тыс. сом)	Вид операции [6]	Дата начала операции	Срок и дата завершения операции [7]	Процентная ставка	Залог по отношению к кредиту [8]	Владелец залога	Условия проведения операции [9]	Примечание
	Ниже приведены примеры раскрытия информации:									
1	Пример 1: Ф.И.О., Председатель Правления банка									
2	Ф.И.О., брат Председателя Правления банка									
3	Компания X, отец Председателя Правления банка, владеет 50% акций компании X									
4	Пример 2: Владелец 10% и более акций банка									
...										
n										

[6] Укажите вид операции (кредит, гарантия, продажа/покупка актива, услуги и др.).

[7] Для кредитов, забалансовых обязательств, контрактов и т.п.

[8] Укажите вид залога (ценные бумаги, депозит, недвижимое имущество и т.д.).

[9] Опишите основные условия операции.

**РАЗДЕЛ 11В
СВЕДЕНИЯ О БЛИЗКИХ РОДСТВЕННИКАХ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ БАНКА**

N	Ф.И.О. должностного лица банка	Занимаемая должность в Банке	Ф.И.О. близкого родственника	Степень родства (родители, супруг/супруга и т.д.)
1				
2				
...				
n				

**РАЗДЕЛ 11Г
СВЕДЕНИЯ О ДРУГИХ СВЯЗАННЫХ С БАНКОМ ЛИЦАХ**

N	Ф.И.О. должностного лица банка	Занимаемая должность в Банке	Ф.И.О. связанного с банком лица	Раскрытие степени связанности
1				
2				
...				
n				

РАЗДЕЛ 11Д
СВЕДЕНИЯ О ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦАХ, В КОТОРЫХ ДОЛЖНОСТНЫЕ
ЛИЦА БАНКА И ИХ БЛИЗКИЕ РОДСТВЕННИКИ ИЛИ ДРУГИЕ
СВЯЗАННЫЕ С БАНКОМ ЛИЦА ОБЛАДАЮТ КОНТРОЛЕМ

N	Ф.И.О. должностного лица банка	Занимаемая должность в банке	Наименование юридического лица/ основная деятельность	Отношение к должностным лицам банка и доля (в %) владения акциями юридического лица
1				
2				
...				
n				

– в Разделе 14 таблицу «СВЕДЕНИЯ О СОБЛЮДЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ НОРМАТИВОВ И ПОДДЕРЖКЕ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ЗАГАСА КАПИТАЛА БАНКА (ИНДЕКС «БУФЕР КАПИТАЛА»)» изложить в следующей редакции:

«

Наименование экономических нормативов и требований и поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»)	Обозначение	Расчет норматива		Фактическое значение норматива	Установленное значение норматива	Отклонение от установленного норматива
		СЗ ----- ЧСК	----- ЧСК			
Максимальный размер риска на одного заемщика или группу связанных заемщиков	K1.1	СЗ ----- ЧСК	----- ЧСК		не более 20%	
	K1.2	СЗ ----- ЧСК	----- ЧСК		не более 15%	
	K1.3	МР ----- ЧСК	----- ЧСК		не более 30%	
	K1.4	МР ----- ЧСК	----- ЧСК		не более 15%	
Норматив достаточности (адекватности) капитала	K2.1	ЧСК ----- ЧРА	----- ЧРА		не менее 12%	
	K2.2	ЧКПУ ----- ЧРА	----- ЧРА		не менее 6%	
	K2.3	ЧСК ----- СА	----- СА		не менее 8%	
Норматив (показатель) ликвидности	K3.1	ЛА ----- ОБ	----- ОБ		не менее 45%	
		ЧСК ----- ЧРА	----- ЧРА		не менее _____% (указать значение)	

»;
 – раздел 14В изложить в следующей редакции:
 «

**РАЗДЕЛ 14В
 ОТЧЕТ О ВЫПОЛНЕНИИ ТРЕБОВАНИЙ НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА**

Обозначение	Фактическое значение	Установленное значение
Максимальный размер риска по кредитам, не обеспеченным залогом		Не более 50% ЧСК
Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными с банком лицами		Не более 60% ЧСК
Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию		Не более 60% собственного (регулятивного) капитала

»;
 – Раздел 15.7:
 в названии слово «адекватности» заменить словами «достаточности (адекватности)»;
 строки 940 и 950 изложить в следующей редакции:
 «

940	Коэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (ст.900/ст.620)	
950	Коэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (ст.800/ст.620)	

»;

8. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном отчете банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 30 марта 2011 года № 20/4 следующие изменения и дополнения:

в Положении о периодическом регулятивном отчете банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования, утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Настоящее Положение определяет единую форму периодической регулятивной отчетности банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования (далее – ПРБО).»;

– в подпункте «а» пункта 4 слова «О Национальном банке Кыргызской Республики» заменить словами «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;

– в Приложении 1 пункты 12, 14, 15, 18 и 19 изложить в следующей редакции:

«

N	Раздел	Название	Периодичность	Сроки представления	Примечание или ссылка на НПА
12	Раздел 8	<p>Изменения в РППУ</p> <p>А. Сведения о списанных за счет РППУ и возвращенных (ранее списанных) активах и забалансовых обязательствах</p> <p>Б. Изменения в РППУ по предоставленному финансированию, кроме финансирования, предоставленного банкам</p> <p>В. Изменения в РППУ по активам, отличным от финансирования, и забалансовым обязательствам</p> <p>Г. Изменения в РППУ по финансированию, предоставленному банкам и другим ФКО</p>	Ежемесячно	<p>В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода</p>	
14	Раздел 10	<p>Сведения об аффилированных лицах</p> <p>А. Краткие сведения об активных операциях с аффилированными лицами</p> <p>Б. Общие сведения об операциях с аффилированными лицами</p> <p>В. Сведения об аффилированных лицах банка</p>	<p>Ежемесячно</p> <p>Раз в полгода</p>	<p>В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода.</p> <p>В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода</p>	<p>Форма 1 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами</p> <p>Формы 2, 3 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами</p>

15	Раздел 11	<p>Сведения о связанных с банком лицах</p> <p>А. Краткие сведения об активных операциях со связанными с банком лицами</p> <p>Б. Общие сведения об операциях со связанными с банком лицами</p> <p>В. Сведения о близких родственниках должностных лиц банка</p> <p>Г. Сведения о других связанных с банком лицах</p> <p>Д. Сведения о юридических лицах, в которых должностные лица банка и их близкие родственники или другие связанные с банком лица обладают контролем</p>	<p>Ежемесячно</p> <p>Раз в полгода</p>	<p>В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода.</p> <p>В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода</p>	<p>Форма 4 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами</p> <p>Формы 5, 6, 7, 8 приложения к Инструкции о требованиях к операциям банка с аффилированными и связанными с банком лицами</p>
18	Раздел 14	<p>Сведения о соблюдении экономических нормативов и поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»)</p>	<p>Ежемесячно</p>	<p>В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода</p>	
		<p>А. Ежедневный отчет о соблюдении норматива максимального размера риска на одного заемщика</p>	<p>Ежедневно</p>	<p>До 9 00 по состоянию на конец последнего операционного дня</p>	

		Б. Отчет о соблюдении экономического норматива достаточности (адекватности) капитала и норматива (показателя) ликвидности	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	
		В. Ежедневный отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по срочным счетам и прочим обязательствам перед физическими лицами	Ежедневно	До 9.00 по состоянию на конец последнего операционного дня	
		Г. Отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по счетам до востребования физических лиц	Ежемесячно		
		Д. Отчет о выполнении требований Национального банка	Ежемесячно		
		Е. Отчет о соблюдении норматива (показателя) краткосрочной ликвидности (К3.2)	Еженедельно	До 9.00 в первый рабочий день недели, следующей за отчетной неделей	
		Ж. Ежедневный отчет о соблюдении норматива (показателя) мгновенной ликвидности (К3.3)	Ежедневно	До 9.00 по состоянию на конец последнего операционного дня	

19	Раздел 15 Расчет капитала банка	Ежемесячно	В течение 12 календарных дней со дня окончания отчетного периода	Инструкции по определению стандартов (достаточности адекватности капитала банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования
----	------------------------------------	------------	--	--

»;

- в Приложении 2;
 - в названиях и в таблицах разделов 1-18:
- слова «финансово-кредитные учреждения» заменить на слова «финансово-кредитные организации» в соответствующих падежных формах;
- аббревиатуру «ФКУ» заменить на «ФКО»;
- Разделы 10Б, 10В, 11А – 11Д изложить в следующей редакции:
- «

РАЗДЕЛ 10. Б. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ОПЕРАЦИЯХ С АФФИЛИРОВАННЫМИ ЛИЦАМИ

№	Наименование аффилированного лица	Сумма операции (тыс. сом)	Вид операции [1]	Дата начала операции	Срок и дата завершения операции [2]	Наценка и другие формы возмещения	Залог по отношению к предоставленному активу [3]	Владелец залога	Условия проведения операции [4]	Примечание
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ниже приведены примеры раскрытия информации:										
Пример 1:										
	Дочерняя компания банка									
Пример 2:										
	Компания, владеющая 10% и более акций банка									

[1] Укажите вид операции (актив, гарантия, продажа/покупка актива, услуги и др.).

[2] Для активов, забалансовых обязательств, депозитов и т.п.

[3] Укажите вид залога (ценные бумаги, депозит, недвижимое имущество и т.д.).

[4] Опишите основные условия операции.

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

РАЗДЕЛ 10. В. СВЕДЕНИЯ ОБ АФФИЛИРОВАННЫХ ЛИЦАХ БАНКА

№	Название аффилированного лица	Характер отношений аффилированного лица с банком (холдинговая компания, дочерняя компания, зависимая компания и др.)	Процент владения акциями/долями в зависимости от отношения к банку [1]	Наименование аффилированного лица/основная деятельность	Примечание
1	2	3	4	5	6

[1] Например: а) Банк владеет 50% акций компании В; б) холдинговая компания А владеет 55% акций банка; в) холдинговая компания банка владеет 100% акций зависимой компании D.

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

РАЗДЕЛ 11А
КРАТКИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ АКТИВНЫХ ОПЕРАЦИЯХ СО СВЯЗАННЫМИ С БАНКОМ ЛИЦАМИ

Информация о связанном с банком лице										
№	Наименование связанного с банком лица	Совокупная балансовая задолженность/общая сумма контрактов по операциям связанного с банком лица					Категория классификации	Просрочки по пре-доставленному финансированию/ невыполнение условий контракта, (в днях)		
		Группа	Предо-став-ленное финанси-рование	Наценка и другие формы возме-щения	Прочие активы	Наценка и другие формы возме-щения			Забалан-совые обяза-тельства	Всего
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
...										
21	Всего операций со связанным с банком лицом									
22	Самая крупная задолженность одного связанного с банком лица									

РАЗДЕЛ 11. Б. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ОПЕРАЦИЯХ СО СВЯЗАННЫМИ С БАНКОМ ЛИЦАМИ

№	ФИО связанного с банком лица	Сумма операции (тыс. сом)	Вид операции [6]	Дата начала операции	Срок и дата завершения операции [7]	Наценка и другие формы возмещения	Залог по отношению к предоставленному финансированию [8]	Владелец залога	Условия проведения операции [9]	Примечание
Ниже приведены примеры раскрытия информации:										
1	Пример 1: Ф.И.О., Председатель Правления Банка									
2	Ф.И.О., брат Председателя Правления Банка									
3	Компания Х, отец Председателя Правления банка, владеет 50% акций компании Х									
4	Пример 2: Владелец 10% и более акций банка									
...										
n										

[6] Укажите вид операции (актив, гарантия, продажа/покупка актива, услуги и др.).

[7] Для активов, забалансовых обязательств, депозитов, контрактов и т.п.

[8] Укажите вид залога (ценные бумаги, депозит, недвижимое имущество и т.д.).

[9] Опишите основные условия операции.

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

РАЗДЕЛ 11. В. СВЕДЕНИЯ О БЛИЗКИХ РОДСТВЕННИКАХ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ БАНКА

№	ФИО должностного лица банка	Занимаемая должность в банке	ФИО близкого родственника	Степень родства (родители, супруг/супруга и т.д.)
1	2	3	4	5
2				
...				
n				

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

РАЗДЕЛ 11. Г. СВЕДЕНИЯ О ДРУГИХ СВЯЗАННЫХ С БАНКОМ ЛИЦАХ

№	ФИО должностного лица банка	Занимаемая должность в банке	ФИО связанного лица	Раскрытие степени связанности
1	2	3	4	5
2				
...				
n				

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

РАЗДЕЛ 11. Д. СВЕДЕНИЯ О ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦАХ, В КОТОРЫХ ДОЛЖНОСТНЫЕ ЛИЦА БАНКА И ИХ БЛИЗКИЕ РОДСТВЕННИКИ ИЛИ ДРУГИЕ СВЯЗАННЫЕ С БАНКОМ ЛИЦА ОБЛАДАЮТ КОНТРОЛЕМ

№	ФИО должностного лица банка	Занимаемая должность в банке	Наименование юридического лица/основная деятельность	Отношение к должностному лицу банка и доля (в %) владения акциями юридического лица
1	2	3	4	5
2				
...				
n				

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

– в разделе 14:

наименование раздела 14 изложить в следующей редакции:

«Раздел 14. Сведения о соблюдении экономических нормативов и поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»);»;

раздел 14.Б изложить в следующей редакции:

«14.Б. Отчет о соблюдении экономического норматива достаточности (адекватности) капитала и норматива (показателя) ликвидности и поддержке дополнительного запаса капитала банка (индекс «буфер капитала»)

Наименование экономических нормативов	Обозначение	Расчет норматива	Фактическое значение норматива	Установленное значение норматива	Отклонение от установленного норматива
Наименование экономических нормативов	K2.1	ЧСК ---- ЧРА		не менее 12%	
	K2.2	ЧКПУ ---- ЧРА		не менее 6%	
	K2.3	ЧСК ---- СА		не менее 8%	
Норматив (показатель) ликвидности	K3.1	ЛА ---- ОБ		не менее 45%	
Дополнительный запас капитала банка (индекс «буфер капитала»)	K3.1	ЧСК ---- ЧРА		не менее ___% (указать значение)	

Средние значения за отчетный период	1 неделя	2 неделя	3 неделя	4 неделя	5 неделя	Всего
ЛА – Ликвидные активы						
ОБ – Обязательства банка						
Норматив КЗ=ЛА/ОБ	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	

»;

– раздел 14.Д изложить в следующей редакции:

«14.Д. Отчет о выполнении требований Национального банка

Обозначение	Фактическое значение	Установленное значение
Максимальный размер риска по финансированию, не обеспеченному залогом		не более 50% ЧСК
Максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными с банком лицами и аффилированными лицами		не более 60% ЧСК
Максимальный размер любых инвестиций в каждую небанковскую организацию		не более 60% собственного (регулятивного) капитала
Максимальный размер инвестиций в недвижимое имущество (основные средства)		не более 100% размера оплаченного уставного капитала

Должность: _____ ФИО: _____ подпись: _____

»;

– Раздел 15.7:

в названии слово «адекватности» заменить словами «достаточности (адекватности)»;

строки 960 и 970 изложить в следующей редакции:

«

960	Козэффициент достаточности (адекватности) суммарного капитала (ст.900/ст.620)
970	Козэффициент достаточности (адекватности) капитала Первого уровня (ст.800/ст.620)

».

9. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской

Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном отчете микрокредитной компании/микрокредитного агентства» и Положения «О периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании» от 27 мая 2009 года № 25/3 следующие изменения:

в Положении о периодическом регулятивном отчете микрофинансовой компании, утвержденном вышеуказанным постановлением:

– пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Настоящее Положение определяет единую форму периодической регулятивной отчетности (далее ПРО) микрофинансовой компании (далее МФК).»;

– подпункт «а» пункта 4 изложить в следующей редакции:

«а) финансового состояния МФК в рамках, выполняемых Национальным банком функций, закрепленных в Законах Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», Бюджетном кодексе Кыргызской Республики и Положении о регистрации счетов и вкладов резидентов Кыргызской Республики, открываемых в иностранных банках, утвержденном постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики.»;

– в Приложении 1:

пункт 12 изложить в следующей редакции:

«

12 раздел 8.	А. Информация о крупных рисках Б. Общие сведения об операциях с аффилированными лицами В. Средства, заимствованные от учредителей (акционеров)	Ежегодно	до 1 февраля, следующего за отчетным годом	Инструкции «О требованиях к операциям микрофинансовых компаний, привлекающих депозиты, с аффилированными и связанными с микрофинансовой компанией лицами».
		Ежеквартально. Для МФК, привлекающих депозиты, ежемесячно	в течение 12 календарных дней, следующих за отчетным периодом	

»;
пункт 14 изложить в следующей редакции:
«

14 раздел 10.	Сведения о соблюдении экономических нормативов	Ежегодно	до 1 февраля, следующего за отчетным годом	Правила регулирования деятельности МФО на территории Кыргызской Республики.
		Ежеквартально Для МФК, привлекающих депозиты, ежемесячно	в течение 12 календарных дней, следующих за отчетным периодом	

»;
– в Приложении 2:
по всему тексту слова «финансово-кредитных учреждений» и аббревиатуру «ФКУ» в различных падежах заменить словами «финансово-кредитные организации» и аббревиатурой «ФКО» в соответствующих падежных формах;
раздел 10 «Сведения о соблюдении экономических нормативов» изложить в следующей редакции:

«Раздел 10. Сведения о соблюдении экономических нормативов

Наименование экономических нормативов и требований	Обозначение	Расчет норматива	Фактическое значение норматива	Установленное значение норматива	Отклонение от установленного норматива
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НОРМАТИВЫ ДЛЯ МФК, НЕ ПРИВЛЕКАЮЩИХ ДЕПОЗИТЫ					
Минимальный размер уставного капитала		СК/УК*100%		не менее 100%	
Максимальный совокупный размер инвестиций		СИ / СК * 100%		не более 30%	
Максимальный размер финансирования, выдаваемого одному и тому же лицу, МФК, занимающихся оптовым финансированием		МК / СК * 100%		не более 20%	
Максимальный совокупный размер средств, заимствованных от учредителей (акционеров) - физических лиц		СЗФЛ / СК * 100%		не более 100%	
Максимальный совокупный размер средств, заимствованных от учредителей (акционеров) - юридических лиц		СЗЮП / СК * 100%		не более 100%	
Максимальный совокупный размер средств, заимствованных от юридических лиц и учредителей (акционеров)		СЗ/СК*100%		не более 500%	
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НОРМАТИВЫ ДЛЯ МФК, ПРИВЛЕКАЮЩИХ ДЕПОЗИТЫ					
Норматив минимального размера собственного капитала	M1	СК / УК * 100%		не менее 100%	
Норматив адекватности капитала	M2	СК / СА *		не менее 8%	
Норматив максимального размера риска на одностороннего заемщика	M3	СЗ / СК *		не более 5%	

Норматив ликвидности	M4	ЛА / ОБ * 100%	не менее 30%	
Норматив ограничения риска по возврату привлеченных вкладов	M5	К / В *100%	не менее 100%	
Максимальный размер риска по операциям с аффилированными лицами		СЗ Аф. лиц/ СК*100%	не более 60%	
Совокупная задолженность служащих МФК		СЗС / СК * 100%	не более 5%	
Максимальный совокупный размер средств, заимствованных от учредителей (акционеров) - физических лиц		СЗФЛ / СК * 100%	не более 100%	
Максимальный совокупный размер средств, заимствованных от учредителей (акционеров) - юридических лиц		СЗЮЛ / СК * 100%	не более 100%	

200

СЗС – совокупная задолженность служащих перед МФК;

СИ – совокупные инвестиции в микрофинансовые организации, лизинговые компании и банки;

СЗА – совокупная задолженность аффилированных лиц;

СЗ – совокупный размер средств, заимствованных от юридических лиц и учредителей (акционеров)

Средние значения за отчетный период	1 месяц	2 месяц	3 месяц	Всего
ЛА – Ликвидные активы				0
ОБ – Обязательства				0
Норматив M4=ЛА/ОБ	0,0%	0,0%	0,0%	

Должность: _____ Фамилия: _____ Подпись: _____

Должность: _____ Фамилия: _____ Подпись: _____

»;

10. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О «Правилах регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики» от 19 февраля 2003 года № 4/2 следующие изменения:

в Правилах регулирования деятельности микрофинансовых организаций на территории Кыргызской Республики, утвержденных вышеуказанным постановлением:

– подпункт 1.1 изложить в следующей редакции:

«1.1. Настоящие правила регулируют деятельность микрофинансовых организаций, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики.

– абзац восьмой пункта 4.2. изложить в следующей редакции:

«- максимальный размер риска по операциям с аффилированными и связанными лицами МФК;»;

– подпункт 5.4.3. пункта 5.4. изложить в следующей редакции:

«5.4.3. При расчете норматива максимального размера риска на одного заемщика любая задолженность различных заемщиков должна суммироваться и рассматриваться как единый риск, если:

а) один заемщик контролируется другим заемщиком;

Примечание: Контроль – способность прямо или косвенно определять решения или оказывать влияние на принимаемые решения, в том числе в силу договора (включая устный договор) или иной сделки.

б) несколько заемщиков контролируются одним и тем же лицом;

в) не возврат задолженности одним заемщиком неминуемо приведет к проблемам с возвратом задолженности другого заемщика;

г) для возврата задолженности используется один и тот же источник, включая вторичный источник погашения (залоговое обеспечение).»;

– пункт 5.7 изложить в следующей редакции:

«5.7. Операции с аффилированными и связанными лицами.»;

– подпункт 5.7.1. пункта 5.7. изложить в следующей редакции:

«5.7.1. МФК, привлекающие депозиты, осуществляют операции с аффилированными и связанными лицами в соответствии с

Инструкцией «О требованиях к операциям микрофинансовых компаний, привлекающих депозиты, с аффилированными и связанными лицами микрофинансовой компании. Максимальный совокупный размер риска по операциям с аффилированными и связанными лицами, выраженный в качестве размера совокупной задолженности аффилированных и связанных лиц перед МФК, не должен превышать 60% собственного капитала МФК.»;

– в подпункт 5.7.2. изложить в следующей редакции:

«5.7.2. Совокупная задолженность служащих МФК, которым МФК предоставила кредиты, не должна превышать 5% от размера собственного капитала МФК и определяется по формуле:

$$СЗС / СК * 100\% \leq 5\%$$
, где:

СЗС – совокупная задолженность служащих МФК, которым МФК предоставила кредиты на дату оценки;

СК – собственный капитал МФК на дату оценки.

Операции по предоставлению кредитов должностным лицам и сотрудникам МФК могут осуществляться только при условии соблюдения требований, указанных в Инструкции о требованиях к операциям микрофинансовых компаний, привлекающих депозиты, с аффилированными и связанными с микрофинансовой компанией лицами.»;

– подпункт 5.7.3. пункта 5.7. признать утратившим силу;

– пункт 6.3. изложить в следующей редакции:

«6.3. Ежеквартально, не позднее 20 числа месяца, следующего за отчетным, МФК должны представлять в Национальный банк в рамках периодической регулятивной отчетности информацию по исполнению экономических нормативов.»;

– пункт 6.4. признать утратившим силу;

– в пункте 6.6. слова «О Национальном банке Кыргызской Республики» заменить словами «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности»;

– после пункта 7.9. примечания признать утратившими силу;

– Приложение «Форма по исполнению экономических нормативов для МФК, лицензируемых Национальным банком» признать утратившим силу.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ



ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 16
от 15 июня 2017 г.
№ 2017-П-12/25-8-(НПА)

Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению рисками в банках Кыргызской Республики»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О минимальных требованиях по управлению рисками в банках Кыргызской Республики» (прилагается).

2. Признать утратившими силу:

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению рисками в банках Кыргызской Республики» от 29 декабря 2004 года N 36/10;

– пункт 30 Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 16 ноября 2012 года N 43/1.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу 22 июня 2017 года.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики Джусупова Т.Дж.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 июня 2017 г.
№ 2017-П-12/25-8-(НПА)

ПОЛОЖЕНИЕ о минимальных требованиях по управлению рисками в банках Кыргызской Республики

1. Общие положения

1. Настоящее Положение устанавливает обязательные для соблюдения коммерческими банками и Государственным банком развития Кыргызской Республики (далее – банки) минимальные требования к организации управления рисками.

2. Целью настоящего Положения является определение минимальных требований к формированию в банках адекватной системы управления рисками и требований к организации внутреннего контроля, предусматривающих применение банками методов контроля рисков, обеспечивающих эффективное определение, оценку и ограничение рисков банка с учетом вида и объема проводимых ими операций.

3. Для целей настоящего Положения используются следующие понятия:

Риск – вероятность того, что ожидаемые или непредвиденные события могут оказать негативное влияние на капитал банка или его доходы.

Система управления рисками – это процесс, включающий четыре основных элемента: определение риска, измерение риска, контроль риска и мониторинг риска.

Руководитель службы риск-менеджмента – должностное лицо банка с достаточным опытом в банковском деле, который несет ответственность за ежедневную деятельность по управлению рисками банка.

Кредитный риск – это риск неисполнения клиентами своих обязательств в соответствии со сроками и условиями договора.

Рыночный риск – это вероятность потерь, которому подвержен банк в случае неблагоприятных изменений в стоимости активов и обязательств банка в результате изменения рыночных процентных ставок, их колебания, обменных курсов, цен на акции, кредитного спреда и/или цен на товары. Следующие три подкатегории риска применимы к рыночному риску и включают:

Ценовой риск – это риск потерь, которому подвержен банк в случае неблагоприятных изменений в стоимости финансовых инструментов и других инвестиций или активов, принадлежащих банку или любой из его дочерних компаний (на балансе или забалансом) в результате изменения рыночных цен. Риск появляется в результате деятельности на рынке, дилерской деятельности и занимаемых позиций на рынках капиталов, валютных и товарных рынках.

Риск процентной ставки – это риск потерь, которому подвержен банк в ситуации, когда активы и обязательства банка не совпадают по окончательным датам погашения, датам переоценки или в результате изменения рыночных процентных ставок.

Валютный риск – это риск возникновения расходов (убытков), связанных с изменением курсов иностранных валют при осуществлении банком своей деятельности. Вероятность расходов (убытков) возникает из-за переоценки позиций банка по валютам в стоимостном выражении.

Страновой риск – это риск возникновения расходов (убытков) вследствие неплатежеспособности или нежелания зарубежного государства или резидента зарубежного государства отвечать по своим обязательствам перед банком по причинам, не связанным с финансовыми рисками.

В составе странового риска также рассматриваются:

Риск перевода – это риск прямых или косвенных потерь, которому подвержен банк или любая из его дочерних компаний в результате неспособности частных заемщиков выполнить свои обязательства вследствие правительственных действий, таких как введение ограничений по переводу средств иностранным кредиторам в указываемой дебиторами стране по финансовым или иным причинам. Данный тип странового риска применим только в отношении частных заемщиков. К примеру, риск перевода может возникнуть в случае

введения правительством валютных ограничений, что приводит к тому, что должник (в данном случае, негосударственный должник) может не выплатить обязательства в соответствии с договоренностью.

Суверенный риск – риск возможных прямых или косвенных потерь, которому подвержен банк или любая из его дочерних компаний в результате неспособности или нежелания иностранного правительства погашать свои обязательства в соответствии с условиями, оговоренными договорами. Суверенный риск может возникнуть, например, в результате нехватки иностранной валюты или нежелания обслуживать свой государственный долг.

Операционный риск – это риск прямых или косвенных убытков, которому подвержен банк в результате сбоев в операциях банка или его дочерних компаний, вызванных внешними событиями, ошибками персонала, мошенничеством, а также в результате неадекватности или нарушения процессов, процедур или системы контроля.

Риск потери ликвидности – это риск потерь, которому подвержен банк, в случае его неспособности своевременно выполнить свои обязательства без того, чтобы не понести неприемлемые потери (т.е. достичь ликвидности только путем реализации активов, что приведет к неприемлемым потерям). Он включает неспособность управлять неплановыми изменениями в источниках финансирования. Также возникает в случае отказа банка признавать или реагировать на изменения в рыночных условиях, которые влияют на способность быстрой реализации и с минимальными убытками в стоимости активов.

Риск потери репутации – это риск потерь, которому подвержен банк в результате отрицательного общественного мнения о банке или его дочерних компаниях. Он влияет на способность банка устанавливать новые взаимоотношения, или поддерживать существующие взаимоотношения. Данный риск может возникнуть в результате возможности вовлечения банка в судебные тяжбы, что может привести к финансовым потерям, или повредить его репутации.

Комплаенс-риск – вероятность возникновения потерь вследствие несоблюдения банком и его работниками требований законодательства Кыргызской Республики, нормативных правовых актов Национального банка Кыргызской Республики, внутренних документов банка, включая организацию внутреннего контроля

по противодействию легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности, регламентирующих порядок оказания банком услуг и проведения операций на финансовом рынке, а также законодательства иностранных государств, оказывающего влияние на деятельность банка.

Руководитель службы комплаенс-контроля – это должностное лицо банка, в компетенцию которого, как минимум, входит осуществление внутреннего контроля за соответствием деятельности банка требованиям законодательства Кыргызской Республики, нормативных правовых актов Национального банка, требований внутренних документов (правила, процедуры и т.п.) банка, а также организация внутреннего контроля по противодействию легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности.

Фронт-офис – группа подразделений или процессов банка, отвечающих за непосредственную работу с клиентами/контрагентами банка.

Бэк-офис – группа подразделений или процессов банка, отвечающих за проверку, оформление и учет операций, основываясь на первичных документах, полученных из фронт-офиса.

Гэп – это метод, посредством которого банк может измерить риск процентной ставки и риск потери ликвидности, основанный на сравнении объемов активов и обязательств банка, подверженных изменениям процентных ставок или подлежащих погашению в течение определенного срока.

Стресс-тестирование – это группа методов измерения потенциального влияния исключительных, но возможных событий на финансовое состояние банка, является аналитическим инструментом оценки потенциальных потерь банка в случае возникновения неблагоприятных изменений как во внешней среде (например, спады в экономике, изменения процентных ставок, курса валют, изменения в законодательстве и т.п.), так и в деятельности клиентов и контрагентов банка (например, банкротство крупных клиентов банка, отток депозитов, влияние изменения внешних факторов на кредитоспособность клиента, и т.п.).

Бэк(обратное)-тестирование – метод, посредством которого, банк исследует эффективность своих процедур по измерению рисков, с использованием исторических данных о предыдущих сделках банка и сравнения расчетных результатов с текущими (фактическими) результатами предыдущих сделок.

Риск концентрации – это риск потерь, возникающий в результате концентрации ресурсов на конкретном инструменте, отдельных операциях, в конкретном секторе экономики.

Форс-мажорные обстоятельства – это обстоятельства непреодолимой силы, не зависящие от воли банка, и включающие, но не ограничивающие такие события, как стихийные бедствия (наводнения, землетрясения, бури, пожары и иные природные либо техногенные катастрофы), технические катастрофы, эпидемии, введение чрезвычайного положения, массовые беспорядки, мародерство, военные действия и т.п.

Риск ОД/ФТЭ – это риск прямых или косвенных убытков, которому подвержен банк в результате нарушения банком требований законодательства, правил или стандартов в области ПОД/ФТЭ, вследствие вовлечения банка, его клиентов и партнеров в процессы, связанные с ОД/ФТЭ.

Риск-аппетит – совокупный уровень и виды рисков, которых финансовая организация готова принять на себя в пределах своей способности к риску для достижения своих стратегических целей и бизнес-плана, а также необходимо учитывать сложно измеряемые риски, такие как репутация банка и неэтичная практика.

4. Система управления рисками банка оценивается Национальным банком в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка и законодательством Кыргызской Республики.

2. Организация управления рисками

5. В рамках требований настоящего Положения банкам необходимо разработать и утвердить Советом директоров банка внутренние документы по управлению рисками, соответствующие его масштабам, потребностям и сложностями проводимых операций.

В целях раскрытия стратегии и масштабов деятельности банка, банк должен составить бизнес-план в соответствии с требованиями законодательства и внутренними документами банка.

6. Политика банка по управлению рисками должна предусматривать обязательность следующих действий:

1) определение рисков – это процесс, осуществляемый на постоянной основе, который должен быть ориентирован на выявление текущих рисков и рисков, возникающих при расширении деятельности и освоении новых банковских продуктов и услуг;

2) измерение рисков, которое должно проводиться с учетом внешних и внутренних условий данного банка. Инструменты измерения риска, используемые банком, должны отражать сложность и уровни риска, принимаемого банком. Банку необходимо периодически оценивать инструменты измерения риска, применяемые им;

3) контроль за рисками. Банк должен установить и изложить во внутренних политиках, правилах и процедурах лимиты, определяющие права и ответственность работников банка. Контрольные ограничения должны быть регулируемыми, то есть у банка должна быть возможность делать исключения или вносить изменения в указанные лимиты в установленном в политиках порядке;

4) мониторинг рисков для обеспечения своевременного обзора уровня рисков банка. Отчеты по мониторингу рисков должны быть периодическими, точными, своевременными и должны представляться ответственным лицам банка для принятия необходимых корректирующих мер.

7. При определении стратегии по управлению рисками должно быть определено: или банк будет разрабатывать и принимать отдельные политики для каждого вида риска, или разрабатывать единую политику по управлению рисками и включать управление рисками в другие внутренние документы (такие как кредитную и инвестиционную политики, политику по управлению активами и пассивами, политику ликвидности или иные политики).

8. Управление рисками банка должно осуществляться всесторонне и одновременно на всех уровнях банка, включая:

1) стратегический уровень, который охватывает функции Совета директоров и Правления, такие как, определение рисков,

установление приемлемого для банка уровня рисков, определение стратегии, процедур управления рисками и создание адекватных систем контроля;

2) макроуровень, охватывающий функции структурных подразделений банка, деятельность по управлению рисками руководителей среднего звена и функциональных подразделений, связанных с обзором рисков;

3) микроуровень, включающий деятельность лиц/работников, которые принимают риск от имени банка и ограничивающийся соблюдением операционных процедур, процедур внутреннего контроля и других инструкций, установленных руководством банка.

9. Стратегия банка по управлению рисками должна предусматривать рассмотрение и оценку рисков, принимаемых банком, в совокупности, то есть отражать взаимодействие рисков во всех проводимых банком операциях.

10. Необходимость рассмотрения и оценки рисков в масштабах всего банка требует наличия независимой службы риск-менеджмента.

11. Банки должны создать Службу риск-менеджмента. Служба риск-менеджмента ежедневно выявляет, измеряет, осуществляет мониторинг и контроль банковских рисков. За непосредственное управление рисками несут ответственность исполнительный орган и/или структурные подразделения, курирующие те или иные виды рисков.

12. Служба риск-менеджмента, как минимум, на ежемесячной основе предоставляет отчеты Совету директоров. При осуществлении текущей деятельности и для оперативности принятия решений, служба риск-менеджмента тесно сотрудничает с членами Правления банка, структурными подразделениями и работниками банка.

13. Деятельность службы риск-менеджмента, включая ее руководителя, должна быть подвержена проверкам службой внутреннего аудита банка. Внутренний аудит должен оценивать адекватность и эффективность системы управления рисками банка. Внутренний аудит должен проводить проверки деятельности данного подразделения подобно осуществляемым проверкам других структурных подразделений банка. Внутренний аудитор определяет необходимую периодичность проверок. В дополнение к обычным

проверкам, внутренний аудитор должен проверять выполнение риск-менеджером своих прямых обязанностей, определенных разделом 6 настоящего Положения.

14. Управление рисками должно осуществляться на консолидированной основе и применяться к дочерним предприятиям, как находящимся на территории Кыргызской Республики, так и действующим за ее пределами.

3. Комитет по управлению рисками

15. Целью создания Комитета по управлению рисками (далее – Комитет по рискам) является содействие Совету директоров банка в определении приоритетных направлений деятельности банка в области банковских рисков и содействие в создании условий для надлежащего управления рисками.

16. Деятельность Комитета по рискам регулируется Положением о Комитете по управлению рисками, которое утверждается Советом директоров банка.

Данный документ, как минимум, должен определять:

- цель и задачи Комитета по рискам;
- организацию Комитета по рискам – состав, периодичность и время проведения заседаний;
- права и обязанности Комитета по рискам;
- порядок взаимодействия с Советом директоров, руководством банка, структурными подразделениями и работниками банка;
- порядок отчета о проделанной работе перед Советом директоров.

17. В компетенцию Комитета по рискам, как минимум, входят:

1) оценка эффективности действующей системы управления рисками, как минимум:

- анализ внутренних документов банка, регламентирующих процесс управления рисками;
- анализ достаточности управленческой отчетности по рискам;
- анализ достаточности информационной поддержки процесса управления рисками;

- утверждение плана работы риск-менеджера (подразделения по управлению рисками) и контроль над его исполнением;

- сравнение с лучшей и/или приемлемой международной практикой в области управления рисками;

2) рассмотрение:

- внутренних документов по управлению банковскими рисками, вносимых исполнительным органом на утверждение Совета директоров;

- регулярных отчетов по видам рисков, предоставляемых исполнительным органом и/или структурным подразделением, которые курируют данные виды рисков, а также состояние банковских лимитов, результатов гэп и стресс-тестирования;

3) взаимодействие с риск-менеджером, комплаенс-контролером, внутренним и внешним аудитом по вопросам управления рисками в банке, а также, при необходимости, с другими структурными подразделениями банка;

4) разработка/подготовка рекомендаций для Совета директоров банка:

- по повышению эффективности действующих систем управления рискам;

- по ограничениям рисков в части банковских операций и других сделок банка;

- по иным существенным вопросам в области управления рисками;

5) консультирование совета директоров по вопросам риск аппетита, контроль за выполнением заявления о рисках и за отчетностью о состоянии культуры риска. Ответственность за консультирование несет ответственность комитет по рискам;

6) доведение до сведения Совета директоров банка информации обо всех значимых для банка банковских рисках.

18. Количественный и персональный состав Комитета по рискам определяется Советом директоров банка и не может быть менее 3 (трех) членов Совета директоров. Как минимум, два члена Комитета по рискам должны быть избраны из числа независимых членов Совета

директоров, один из которых является Председателем Комитета по рискам и не возглавляет Комитет по аудиту.

Все члены Комитета по рискам имеют право совещательного голоса, приглашенные – без права совещательного голоса.

19. Члены Комитета по рискам и Председатель Комитета по рискам избираются собранием акционеров на срок до следующего их избрания как членов Совета директоров банка. Члены Комитета по рискам избираются неограниченное число раз.

20. Заседание Комитета по рискам проводятся по мере необходимости, но не реже одного раза в 3 (три) месяца, которое должно быть оформлено протоколом с указанием в нем всех рассмотренных вопросов и высказанных позиций.

Мнение члена Комитета по рискам, имеющего замечания и предложения по рассматриваемому вопросу и не согласного с принятым решением, должно быть выражено при голосовании и отражено в протоколе. Протокол должен быть подписан всеми членами Комитета по рискам, присутствовавшими на заседании, и секретарем комитета. Члены данного Комитета по рискам, не принимавшие участие на заседании, должны быть ознакомлены с протоколом и принятыми решениями под роспись.

21. Комитет по рискам должен представить отчет о результатах своей деятельности Совету Директоров по мере необходимости, но не реже одного раза в год. Данный отчет должен содержать общее исчерпывающее описание деятельности Комитета по рискам за отчетный период для возможности оценки деятельности данного Комитета Советом директоров, а также содержание основных рекомендаций и сведений об их исполнении или неисполнении.

22. Комитет по рискам для осуществления своих обязанностей вправе, как минимум:

1) запрашивать и получать необходимую для осуществления своей деятельности информацию от структурных подразделений банка;

2) требовать присутствия определенного работника банка на заседаниях Комитета по рискам для ответа на вопросы данного Комитета и взаимодействия по любому обоснованному требованию данного комитета;

3) привлекать к работе Комитета по рискам любых экспертов, в том числе из числа работников банка, по решению Председателя Комитета по рискам;

4) получать от внешних организаций профессиональные услуги, либо привлекать третьих лиц в качестве экспертов (консультантов), обладающих специальными знаниями по вопросам, отнесенным к компетенции Комитета по рискам, по согласованию с Советом директоров банка. В случае привлечения внешних организаций и третьих лиц, привлеченных в качестве экспертов (консультантов), банками должны быть разработаны внутренние минимальные требования к внешним организациям, включая их работников, и третьим лицам, привлеченным в качестве экспертов (консультантов), в соответствии с требуемыми нормами законодательства Кыргызской Республики.

23. Комитет по рискам в случае необходимости проводит совместное заседание с другими комитетами банка, созданными в банке. Совместное заседание комитетов ведут их Председатели по согласованию между собой.

24. Членам Комитета по рискам в период исполнения ими своих обязанностей по решению годового общего собрания акционеров банка может выплачиваться дополнительное вознаграждение с учетом мнения и требования Комитета по назначениям и вознаграждениям и политики банка по вознаграждениям.

25. Ответственность за неисполнение требований настоящего раздела несет Совет директоров банка.

4. Ответственность Совета директоров банка

26. В целях обеспечения эффективного управления рисками Совету директоров банка необходимо:

1) внедрить эффективное корпоративное управление в банке, включая одобрение стратегий банка, целей, задач, организационной структуры банка, а также периодичность пересмотра стратегии и внутренних документов банка по управлению рисками;

2) создать систему эффективного внутреннего контроля в банке;

3) установить общие политики относительно конфликта интересов в банке;

4) определить значительные риски, которым подвержен банк;

5) утвердить соответствующую стратегию и внутренних документов по управлению рисками, свойственных деятельности банка, и проводить работу по диверсификации рисков банка;

6) на периодической основе пересматривать стратегию и внутренние документы банка по управлению рисками;

7) регулярно контролировать осуществление банком непрерывного, надлежащего и эффективного процесса управления рисками, а также соблюдение политик по управлению рисками.

27. Совет директоров несет ответственность за:

1) управление рисками, степень риска, который банк принимает вместе с мерами по управлению этими рисками;

2) разработку аппетита к риску банка совместно с высшим руководством и риск-менеджером, а также следить за соблюдением банком требований к риск аппетиту, политике по риску и лимитов по рискам и содействовать развитию устойчивой культуры риска в банке.

28. Совет директоров с учетом рекомендации Комитета по назначениям и вознаграждениям назначает руководителя и работников службы риск-менеджмента банка, определяет их обязанности и оплату труда, а также количественный и персональный состав данной службы.

29. Совет директоров должен определить независимость службы риск-менеджмента от Правления.

30. Совет директоров должен обеспечить наличие достаточных ресурсов у службы риск-менеджмента для адекватного выполнения своих обязанностей.

31. В целях обеспечения здоровой банковской практики Совету директоров необходимо:

1) выделить и распределить достаточные ресурсы для обеспечения адекватного независимого внутреннего аудита в банке;

2) обеспечить, чтобы внутренний аудит регулярно проводил проверки соблюдения банковских процессов, политик, процедур контроля, а также принятия соответствующих мер для устранения выявленных недостатков;

3) периодически (как минимум, один раз в месяц) рассматривать разработанные службой риск-менеджмента и структурными подразделениями банка (при необходимости) и практикуемые банком методы измерения рисков в банке, включая гэп и стресс-тестирование в отдельности по каждому риску;

4) рассматривать методы и результаты оценки Правлением способности банка прогнозировать возможные риски;

5) установить периодичность представления Совету директоров своевременной и достоверной информации по всем слабым сторонам деятельности банка, предоставления рекомендаций по исправлению выявленных недостатков и принятия соответствующих мер по их устранению.

5. Ответственность Правления банка

32. Правление осуществляет управление рисками, которым подвержен банк в соответствии со стратегией и внутренними документами, утвержденными Советом директоров.

33. Правление банка несет ответственность за обеспечение невмешательства других структурных подразделений в деятельность службы риск-менеджмента и обеспечение полного сотрудничества с ним в вопросах выполнения обязанностей данной службы риск-менеджмента по управлению рисками. Любая информация, независимо от конфиденциальности, должна быть доведена до службы риск-менеджмента.

34. Правление банка должно утвердить соответствующие внутренние документы, включая установление прав и ответственности, общие размеры лимитов, определяемых Советом директоров, и при необходимости, пересматривать данные внутренние документы по управлению рисками банка.

35. Правление банка должно обеспечить:

1) определение рисков, которым подвергается или будет подвержен банк прямо, либо через одну или более дочерних компаний, при проведении текущих и/или будущих операций;

2) измерение на консолидированной основе различных типов риска, которым подвергается или будет подвержен банк в отношении

одного партнера или эмитента и групп связанных сторон или эмитентов;

3) оценку значительности выявленных рисков;

4) предоставление Совету директоров своевременных, достоверных и полных отчетов по управлению значительными рисками, по соблюдению процедур и обеспечению контроля за управлением этими рисками, включая процедуры, позволяющие оценить наличие у банка непрерывного, адекватного и эффективного процесса управления рисками;

5) установление адекватных и эффективных процедур контроля за управлением рисками, которым подвержен банк, проведением мониторинга, соблюдением процедур контроля;

6) своевременное представление рекомендаций Совету директоров относительно изменений в стратегию и внутренние документы управления рисками, которые по мнению Правления необходимы.

36. Правление должно осуществлять диверсификацию (распределение) рисков банка по видам проводимых им операций.

6. Деятельность службы риск-менеджмента

37. Служба риск-менеджмента осуществляет свою деятельность независимо от деятельности других структурных подразделений банка. Руководитель риск-менеджмента не несет ответственность за какие-либо другие виды деятельности, кроме выявления, измерения, мониторинга и контроля рисков.

38. Обязанности службы риск-менеджмента, определенные Советом директоров, должны включать:

1) определение ключевых данных, которые необходимо получать из других структурных подразделений банка в целях управления рисками;

2) сбор имеющейся информации, ее анализ и выявление сфер риска;

3) измерение рисков в той форме, которая позволит сопоставлять ее за период;

4) информирование Совета директоров, Правления и Комитета по рискам о позициях по риску, его тенденциях, и участие в подготовке и/или предоставление рекомендаций о мерах контроля и снижения выявленных рисков;

5) подготовку соответствующих отчетов по управлению рисками, включающих вышеуказанные вопросы для представления Совету директоров и Правлению;

6) подготовку соответствующих заключений по кредитам, несущим в себе крупный риск;

7) участие в разработке внутренних документов по управлению рисками;

8) осведомленность о последних тенденциях развития в системе управления рисками, в том числе путем поддержания и повышения квалификации, а также информирование руководства работников банка о современной практике управления рисками в банковском деле;

9) осуществлять любые другие конкретные проекты по управлению рисками по требованию Совета директоров, а также в рамках взаимодействия с другими органами и структурными подразделениями банка;

10) постоянный мониторинг за деятельностью по принятию рисков и подверженности рискам в соответствии с утвержденными риск-аппетитом, лимитами по рискам и потребностями в капитале и ликвидности.

7. Кредитный риск

39. Банк должен иметь внутренний документ по управлению кредитным риском, утвержденный Советом директоров.

40. Кредитный риск присутствует во всех видах деятельности банка, где положительный результат зависит от выполнения заемщиком, клиентом обязательств перед банком, предусмотренных соглашениями и/или договорами.

41. Цель управления кредитным риском заключается в определении степени подверженности банка кредитному риску, понимании причин его возникновения и определении внутренних

и внешних тенденций, которые могут прогнозировать кредитный риск, и принятии необходимых мер для его поддержания на уровне, установленном кредитной политикой и стратегией по управлению рисками банка.

42. Совет директоров и Правление должны обеспечить наличие эффективной системы управления кредитным риском, которая должна включать четко определенную кредитную структуру с установлением прав и обязанностей по всем аспектам управления и мониторинга кредитным риском, а также соответствующие инструменты, позволяющие определить, оценить, контролировать и предоставлять отчеты по ключевым рискам.

43. Отчеты по кредитному риску должны своевременно предоставляться Совету директоров и Правлению в форме и в сроки, утвержденные Советом директоров, что поможет осуществлять контроль и мониторинг кредитного риска.

44. Кредитные операции банка должны осуществляться в соответствии с кредитной политикой, утверждаемой Советом директоров банка и рассматривающей кредитный риск по балансовым и забалансовым статьям.

45. Внутренние документы по управлению кредитным риском должны предусматривать разделение обязанностей между работниками, осуществляющими маркетинг, кредитный анализ и одобрение кредитов, а также должны предусматривать/отражать указанные в кредитной политике механизмы снижения и управления рисками.

46. Кредитная политика должна определять стратегию, критерии, параметры, которыми обязаны руководствоваться работники банка в деятельности по предоставлению, оформлению кредитов, мониторингу и управлению рисками.

47. Кредитная политика должна включать в себя требования, регламентирующие предварительную работу по выдаче кредита, а также процесс кредитования. В кредитной политике должны быть отражены все основные положения, касающиеся выдачи кредитов:

1) полномочия по кредитованию/инвестированию – политика должна установить лимиты для всех кредитных/инвестиционных специалистов банка и основываться на опыте и сроке работы в банке

каждого специалиста. Должны быть установлены параметры, по которым требуется одобрение кредитов/инвестиций вышестоящим органом, таким как комитет или Совет директоров;

2) процесс одобрения кредитов – банк должен иметь четко установленный процесс одобрения кредитов, включающий перечень минимальных требований, подлежащих выполнению до принятия решения, метод анализа кредитов для определения платежеспособности потенциального заемщика и уровни полномочий – работники, комитеты и т.д., которые вправе принимать решение по кредиту. Должны быть указаны критерии для принятия решения и конкретные инструменты, такие как система рейтинга кредитов, в целях содействия в осуществлении процесса. Стоимость залогового обеспечения не должна быть единственным или основным фактором при принятии решения о предоставлении кредита. Процесс одобрения кредита должен быть независим от кредитного маркетинга;

3) географические лимиты – торговая сфера банка должна быть четко определена, а кредитные/инвестиционные специалисты должны знать о конкретных ограничениях по кредитованию/инвестированию в этих сферах. Первичная торговая сфера банка должна отличаться от любой вторичной торговой сферы тем, что на нее должен быть сделан акцент (отдан приоритет) при кредитовании/инвестировании. Определенные ограничения или исключения должны быть перечислены отдельно;

4) типы разрешенных кредитов/инвестиций – политика должна определять типы кредитов/инвестиций, которые банк будет осуществлять, и содержать инструкции, которые необходимо соблюдать при выдаче определенных кредитов или инвестиций. Принятие решений о выдаче типов кредитов/инвестиций должно основываться на опыте (экспертных знаниях) кредитных/инвестиционных специалистов, структуре погашения обязательств банка и прогнозируемого спроса клиентской базы банка на кредиты. При выдаче кредитов или инвестиций также должны оцениваться потребности банка в ликвидности. Типы кредитов/инвестиций, которые привели банк к потерям в прошлом, должны контролироваться в рамках данной политики. Одобренные источники погашения должны также быть определены и отражены в документах;

5) максимальные сроки погашения – для определения реального графика, политика должна определять обоснованные сроки погашения кредитов. Планирование сроков погашения должно быть связано с ожидаемым источником погашения, целью кредита, полезным сроком службы залога и источником финансирования банка. Для инвестиций также необходимо предусмотреть параметры сроков погашения;

6) ценообразование кредита – стратегия должна устанавливать определенные инструктивные указания по ценообразованию кредита, принимая во внимание, наряду с другими факторами, стоимость заемных средств, стоимость обслуживания кредита, накладные расходы и возможность потенциальных убытков, а также приемлемую прибыль для банка;

7) максимальное соотношение кредита и оценочной стоимости залога – должны быть установлены максимальные ограничения для того, чтобы персонал банка имел в наличии и следовал четко установленным параметрам, определяющим объем и тип залога, требуемого и приемлемого для каждого выданного кредита. Кредитная политика должна определять ответственность за оценку, стандартные параметры, которые необходимо соблюдать при оценке, включая процедуры возможных переоценок в случае пролонгации кредитов. Также должны быть определены лимиты по суммам и типу залогов, принятых в качестве обеспечения по кредитам;

8) требования к документации клиента – политика должна содержать требования по предоставлению финансовой информации от заемщиков/потенциальных заемщиков/дебиторов до момента выдачи кредита (или осуществления инвестиции) и требования относительно периодичности обновления получаемой финансовой информации. Требования к финансовой отчетности должны быть предусмотрены как для юридических, так и для физических лиц, и включать положения относительно необходимости подтверждения аудиторами, представления годовых, промежуточных отчетов, и требования по предоставлению таких отчетов, как балансовый отчет, отчет о прибылях и убытках, отчет о движении денежных средств и т.д. Требования должны быть четко определены и содержать возможные (обоснованные) исключения с указанием полномочий по их санкционированию;

9) анализ кредита – при подборе всей документации, кредит должен быть тщательно проанализирован. Политика должна определять, что анализ должен быть основан на документации клиента, включая анализ сектора экономики, посещения на местах;

10) ограничения по совокупным текущим (просроченным) кредитам/инвестициям – любые ограничения по текущим кредитам или инвестициям должны быть четко определены. Например, могут быть ограничения по соотношению кредитов и депозитов, кредитов и капитала, или кредитов и активов. Подобные ограничения могут быть предусмотрены для инвестиций и забалансовых статей;

11) ограничения по кредитам, выданным аффилированным и связанным с банком лицам – любые ограничения по текущим кредитам или прямым кредитным заменителям аффилированным и связанным с банком лицам должны быть четко определены. Полномочия на утверждение таких операций должны быть включены в политику;

12) концентрация кредитов – политика должна определить концентрацию (по географическому признаку, по отрасли, по валюте или другим факторам) и должна предусматривать диверсификацию внутри кредитного и инвестиционного портфелей, основанную на приемлемых уровнях риска, установленных Советом директоров. Политика должна требовать, чтобы вся информация о концентрации периодически анализировалась и представлялась Правлению и Совету директоров. Лимиты по концентрации могут быть установлены по усмотрению банка, но не должны превышать уровня, установленного Национальным банком;

13) возврат и списание кредитов/инвестиций – политика должна определять просроченные кредиты/инвестиции и установить соответствующие действия, которые необходимо предпринять в отношении просроченных кредитов или инвестиций. Требования к отчетности для просроченных кредитов/инвестиций должны также быть четко определены, включая положение о том, что список всех просроченных и списанных кредитов и инвестиции должен периодически представляться Совету директоров. Политика банка по приданию кредитам или другим активам статуса неначисления процентов должна быть также четко определена;

14) управленческая информационная система (УИС) - политика должна четко определять, какие отчеты должны генерироваться, кому и как часто они должны представляться для определения уровня кредитного риска и его соответствия внутренней политике;

15) классификация активов банка – политика должна включать систему внутренней классификации активов и забалансовых статей на основе положений и других требований Национального банка. Политика должна включать четкие инструкции по классификации активов в соответствии с величиной кредитного риска, по созданию резервов на покрытие текущих или потенциальных убытков, а также должны быть включены требования по предоставлению результатов процесса внутренней классификации Совету директоров и Правлению;

16) система создания резервов на потенциальные потери и убытки, согласно требованиям Национального банка;

17) система измерения кредитного риска. Необходимо предусмотреть эффективные методы, такие как, стресс-тестирование для оценки характера, качества и размера кредитных рисков банка, а также для оценки степени кредитного риска, которому банк подвергается или будет подвержен в соответствии с текущими и прогнозируемыми тенденциями;

18) управление проблемными активами – политика должна определять систему по управлению проблемными активами/ забалансовыми статьями;

19) обзор и анализ портфеля – политика должна определять периодичность анализа портфеля банка с целью оценки его соответствия политикам и целям банка;

20) управление кредитами – политика должна определять систему по управлению кредитами с момента подачи заявки на получение кредита и до момента его полного погашения;

21) кредитные файлы – политика должна включать условие о минимальных требованиях по ведению кредитных файлов, включающих тип, периодичность анализа и обновления информации, которая должна содержаться в них;

22) рассмотрение кредита – политика должна определять систему рассмотрения каждого кредита в отдельности. Отдельно должны

рассматриваться кредиты, порядок предоставления которых имеет индивидуальные условия, отличные от утвержденных условий такого кредитного продукта. Должна быть определена периодичность рассмотрения проблемных кредитов. Рассмотрение кредита должно производиться независимо от анализа кредитов и маркетинга услуг. Если при рассмотрении были установлены некоторые слабые стороны в процедурах или методологии, то Правление должно внести необходимые изменения;

23) прочее – по мере необходимости политика должна дополняться другими положениями и правилами. Прочие положения могут включать определенные процедуры, которые необходимо соблюдать другим структурным подразделениям банка в целях управления и осуществления контроля за рисками в банке.

48. Банком могут быть дополнительно разработаны более детальные внутренние документы, необходимые для обеспечения надлежащего управления кредитными рисками.

8. Рыночный риск

49. Каждый банк должен иметь политику по управлению рыночным риском (выявление и контроль за рыночным риском), которая может быть составной частью общей политики банка по рискам. Политика должна предусматривать различные методы в зависимости от размера и сложности деятельности банка, однако, минимальные требования должны соблюдаться всеми банками.

50. Банки могут подвергаться рыночным рискам в результате операций, проводимых с ценными бумагами, финансовыми инструментами.

51. Существует три подкатегории рыночного риска: ценовой риск, риск процентной ставки и валютный риск. Банки должны иметь в наличии внутренние документы по управлению данными подкатегориями рисков, которые могут быть отражены в одном документе.

§ 8.1. Ценовой риск

52. Каждый банк должен иметь политику по управлению ценовым риском (определение и контроль ценового риска), которая может

быть составной частью общей политики банка по рискам. Внутренние документы должны предусматривать размер и операции, проводимые банком.

53. Внутренний документ по управлению ценовым риском должен содержать:

1) приемлемый уровень риска, который готов принять банк – лимиты по приемлемому уровню риска, возникающего в результате подверженности ценовому риску, которые должны устанавливаться Советом директоров. Лимиты должны учитывать возможные негативные изменения рыночной стоимости активов и обязательств;

2) уровни полномочий и ответственности должны быть четко определены для разграничения ответственности за определение, оценку и контроль ценового риска в банке. Уровни полномочий по принятию решений по одобрению ценовых рисков должны быть включены в политику;

3) прогноз качества и доходности;

4) список утвержденных дилеров – список квалифицированных дилеров по ценным бумагам и сторон, с которыми банк может заключать сделки;

5) системы измерения ценового риска. Необходимо предусмотреть эффективные методы, такие как, стресс-тестирование для оценки характера, качества и размера рыночных рисков банка, а также для оценки степени ценового риска, которому банк подвергается или будет подвержен в соответствии с текущими и прогнозируемыми тенденциями;

6) управленческая информационная система. Внутренний документ банка должна четко определять какая отчетность должна быть составлена, кому и как часто ее необходимо предоставлять с целью определения уровня ценового риска.

§ 8.2. Риск процентной ставки

54. Риск процентной ставки может быть определен следующим образом:

– риск переоценки – это результат разницы между временем изменения процентной ставки и временем движения денежных

потоков, которые возникают при оценке и установлении сроков погашения банковских активов, обязательств и забалансовых статей. Риск переоценки обычно является наиболее очевидным источником риска процентной ставки;

- базисный риск – это результат изменений в отношении процентных ставок на различных финансовых рынках. Возникает, когда рыночная ставка для различных финансовых инструментов, или индексов, используется для определения стоимости активов, обязательств и изменяется в разное время или на разные суммы;

- риск кривой доходности возникает в результате колебаний процентной ставки до срока погашения. Он влечет за собой изменения в соотношении между процентными ставками разных сроков погашений одного и того же индекса или рынка;

- опционный риск возникает, когда банк или клиент банка имеет право (но, не обязательство) изменить объем и время денежных потоков актива, обязательства или забалансового инструмента. Опционы часто приводят к асимметричным рискам/профилям доходности для банка. Банки могут подвергаться убыткам, возникающим в результате повышения или снижения процентной ставки, в зависимости от того, покупают или продают банки опционы.

55. Каждый банк должен иметь внутренний документ по управлению риском процентной ставки, который, как минимум, должен предусматривать следующее:

- 1) уровни ответственности и полномочий, которые должны быть четко разграничены с тем, чтобы персонал банка понимал, какой комитет/отдел несет ответственность за реализацию внутренних документов по управлению риском процентной ставки, а также осуществляет мониторинг и контроль риска процентной ставки, также несет ответственность за определение потенциального риска процентной ставки, возникающего при предоставлении новых или существующих банковских продуктов или операций, за создание и поддержание системы измерения риска процентной ставки, формулировку и выполнение стратегии, и одобрение исключений к внутренним документам по риску процентной ставки;

- 2) систему мониторинга и отчетности размера риска процентной ставки/УИС. Как Совет директоров, так и Правление должны получать

отчеты относительно риска процентной ставки банка, по крайней мере, ежеквартально, а при необходимости – чаще. Отчеты должны содержать детальную оценку объема риска процентной ставки, принимаемого банком, соответствия установленным лимитам риска и соответствия стратегии управления приемлемому уровню риска, утвержденного Советом директоров банка;

3) процедуры внутреннего контроля, которые должны быть направлены на представление информации Совету директоров и Правлению в целях осуществления надлежащего контроля. Дополнительно к установленным четким уровням полномочий, обязанностей и лимитов риска Совет директоров и Правление должны предоставить адекватные ресурсы для мониторинга риска, функций аудита и контроля. Лица, ответственные за мониторинг и контроль риска должны быть независимы от лиц, выполняющих функции, создающие рыночные риски;

4) приемлемый уровень риска, лимиты контроля – лимиты по приемлемым уровням риска, возникающего в результате несоответствий в переоценке активов, обязательств и забалансовых статей, которые должны быть установлены Советом директоров. При определении лимитов размера рисков, Совет директоров и Правление должны учитывать характер банковских стратегий и операций, предыдущие результаты его деятельности, приемлемый уровень доходности и капитала для покрытия потенциальных потерь. Лимиты должны учитывать возможные негативные изменения в процентных ставках, прогнозируемые колебания процентных ставок. Целевые показатели должны включать отношение активов, чувствительных к изменению процентных ставок к обязательствам, чувствительным к изменению процентных ставок и гэд в процентном отношении к общим активам;

5) внутренние системы измерения уровня риска, которые должны быть разработаны и определены банком, а также должны использоваться с целью оценки соответствия приемлемым уровням риска, установленным Советом директоров. Риск процентной ставки должен измеряться по состоянию на различные временные периоды. Системы измерения риска могут предусматривать как относительно простые методы, так и такие сложные, как стресс-тестирование,

определяющее влияние потенциального риска на доходы или капитал банка при определенных процентных ставках;

6) структуру погашения активов и обязательств. Совет директоров должен установить рекомендуемую структуру погашения активов и обязательств банка;

7) приемлемые инструменты, используемые банком для контроля риска процентной ставки. Должно быть предусмотрено использование приемлемых инструментов, таких как, процентные свопы, инструменты хеджирования, или деривативы, а также четко определены любые внутренние ограничения по использованию таких инструментов.

§ 8.3. Валютный риск

56. Каждый банк должен иметь политику по управлению валютным риском, которая может быть составной частью общей политики банка по рискам. Политика должна предусматривать различные методы в зависимости от размера и сложности деятельности банка, однако, минимальные требования должны соблюдаться всеми банками.

57. Политика банка по управлению валютным риском должна предусматривать:

1) приемлемый уровень риска, который готов принять банк – лимиты по приемлемому уровню риска, возникающего в результате несбалансированности чистой открытой позиции в одной валюте и по всем валютам в совокупности. Положения «stop loss» (по предотвращению потерь) для установления максимального уровня потенциальных убытков. Данные лимиты также должны устанавливаться для индивидуальных трейдеров;

2) систему измерения уровня риска – внутренние системы измерения должны быть определены и должны использоваться с целью оценки соответствия принятого банком уровня риска, к уровню, установленному Советом директоров;

3) структуру валютных активов – в дополнение к установлению приемлемых уровней валютного риска Совет директоров также должен установить рекомендуемую структуру валютных активов (как балансовых, так и забалансовых);

4) приемлемые инструменты, используемые руководством банка для контроля валютного риска – политикой должно быть четко определен приемлемый уровень использования валютных свопов и других инструментов;

5) уровни полномочий и ответственности, которые должны быть четко определены для установления ответственности комитетов/отделов за управление валютным риском;

6) описание управленческой информационной системы – политика должна четко определять, какая отчетность должна быть составлена, кому и как часто ее необходимо предоставлять для определения уровня валютного риска.

58. Периодичность проведения стресс-тестирования – политика должна конкретно определять периодичность проведения стресс-тестирования портфеля для определения убытков в случае значительных изменений на рынке.

9. Страновой риск

59. Каждый банк должен иметь утвержденную Советом директоров политику по управлению страновым риском, включая риск перевода и суверенный риск, которая может быть составной частью общей политики банка по рискам. Политика должна предусматривать различные методы в зависимости от размера и сложности деятельности банка, однако, минимальные требования должны соблюдаться всеми банками.

60. Политика банка по управлению страновым риском должна содержать:

1) приемлемый уровень риска, который готов принять банк. Лимиты по приемлемому уровню странового риска должны устанавливаться Советом директоров, и должны четко определяться по отдельной стране, или по группе стран. Должны быть предусмотрены ограничения по предоставлению кредитов прямо или косвенно (таких как, под гарантию правительства) суверенным странам. Дополнительно в политике должны быть перечислены любые ограничения по суммам риска для сторон в других странах;

2) уровни полномочий и ответственности, которые должны быть четко разграничены и определены для установления ответственности комитета/отдела за управление страновым риском банка;

3) виды разрешенных финансовых инструментов. Должны быть установлены все ограничения по видам финансовых инструментов (балансовых или забалансовых) должны быть определены.

4) ограничения по валютам. Должны быть четко определены любые ограничения по виду валют с разрешенной суммой риска по странам.

5) системы измерения странового риска. Необходимо предусмотреть эффективные методы, такие как, стресс-тестирование для оценки характера, качества и размера странового риска банка, а также для оценки степени странового риска, которому банк подвергается или будет подвержен в соответствии с текущими и прогнозируемыми тенденциями;

5) требования по цене финансовых инструментов для клиентов банка из других стран. В политике должно быть четко отражено, существует ли какой-либо предпочтительный расчет цены для кредитования клиентов из других стран, с учетом дополнительного риска. Кроме того, должно быть четко определено, требуется ли прирост доходности на инвестиции от вложения в активы в других странах;

6) необходимость использования внутренней или внешней (использовать информацию ведущих рейтинговых систем) систем кредитного рейтинга. Должна быть четко установлена необходимость использования систем кредитного рейтинга до инвестирования или кредитования клиентов из других стран. Минимальные рейтинги должны быть установлены по требованию Совета директоров;

7) описание управленческой информационной системы. Политика должна четко определять, какая отчетность должна быть составлена, периодичность ее предоставления с целью контроля за уровнем странового риска на регулярной основе.

10. Операционный риск

61. Банк должен иметь утвержденные Советом директоров внутренние документы по управлению операционным риском.

62. Операционный риск присутствует во всех продуктах и видах деятельности банка.

63. События, которые могут привести к возникновению операционного риска включают случаи внутреннего мошенничества, внешнего мошенничества, практику приема на работу и соблюдение техники безопасности на рабочем месте, практику работы с клиентами и предоставления банковских продуктов, деловую практику, случаи нарушения хода деятельности и возможные сбои систем, повреждения материальных активов.

64. Цель управления операционным риском аналогична цели управления кредитным и рыночным рисками, риском ликвидности и заключается в определении степени подверженности банка операционному риску, а также причин возникновения данного вида риска и определении внутренних и внешних тенденций, которые могут предотвратить операционный риск.

65. При установлении требований к внутреннему документу по части управления операционным риском, Совет директоров:

1) совместно с Правлением обеспечивает наличие эффективной системы управления операционным риском, которая должна включать четко определенную операционную структуру с установлением прав и обязанностей по всем уровням управления и мониторинга операционным риском, а также соответствующие инструменты, позволяющие определить, оценить, контролировать значительные риски;

2) совместно с Правлением должен признавать, понимать последствия и определять все категории операционного риска, присущего банку. Кроме того, должно быть обеспечено, чтобы база управления операционным риском охватывала все категории операционного риска.

66. Внутренний документ по управлению операционным риском должны предусматривать разделение обязанностей между фронт и бэк-офисами банка.

67. Внутренний документ по управлению операционным риском, которые четко определяют методы управления операционным риском должны быть утверждены и доведены до всех работников банка. Внутренние документы по управлению операционным риском должны

соответствовать общей стратегии банка и обеспечивать непрерывное совершенствование управления риском.

68. Правление банка должно установить, а Совет директоров должен требовать соответствия процессов определения, оценки, контроля и мониторинга операционных рисков потребностям банка, их последовательного использования в течение определенного времени.

69. Банки должны определять и оценивать операционный риск, присущий всем банковским продуктам, деятельности, процессам и системам, а также определять чувствительность к таким рискам. Банки должны также обеспечивать оценку потенциального размера операционного риска до внедрения каких-либо новых банковских продуктов, видов деятельности, процессов и систем.

70. Отчеты по операционному риску должны своевременно предоставляться Совету директоров и Правлению в форме, утвержденной Советом директоров, что поможет осуществлять контроль и мониторинг операционного риска. Отчетность должна включать, как минимум:

1) перечень видов операционных рисков, с которыми сталкивается или потенциально может столкнуться банк, включая его дочерние компании;

2) стресс-тестирование для оценки характера, качества и размера операционных рисков банка, а также для оценки степени операционных рисков, которым банк подвергается или будет подвержен в соответствии с текущими и прогнозируемыми тенденциями;

3) события, несущие в себе операционный риск и возможные проблемы вместе с намеченными мерами по их исправлению;

4) оценку эффективности принятых мер по снижению операционных рисков;

5) разработанные меры для выявления любых операционных рисков;

6) проблемные места, где появление операционного риска наиболее вероятно;

7) результаты предпринятых шагов по предотвращению операционного риска.

71. Совет директоров должен утвердить политики, а Правление – процедуры для осуществления контроля и минимизации операционных рисков. В некоторых случаях они могут быть включены в другие внутренние документы, такие как, в кредитную или инвестиционную политику.

72. Для предотвращения операционных рисков, банкам необходимо иметь в наличии планы на случай непредвиденных обстоятельств и планы непрерывного ведения деятельности, чтобы обеспечить непрерывное функционирование и минимизировать потери в случае непредвиденного сбоя. Планы должны включать, но не ограничиваться резервным копированием ключевой информации, а также, постоянным хранением такой резервной информации в отдельном месте.

11. Риск потери ликвидности

73. Каждый банк должен иметь внутренние документы по управлению риском ликвидности, которая может быть составной частью общей политики банка по рискам.

74. Риск потери ликвидности возникает в результате недостаточности ликвидных активов для выполнения банком своих обязательств и возникновения непредвиденной необходимости немедленного и единовременного исполнения банком своих финансовых обязательств.

75. Банки, которые имеют изменчивую структуру депозитов, а также банки, имеющие высокую степень роста активов, подвержены очень высокому уровню риска потери ликвидности.

76. Риск потери ликвидности не может рассматриваться отдельно, поскольку финансовые риски не являются взаимно исключаящими, и зачастую, риск ликвидности может быть вызван другими факторами, такими как, кредитный или рыночный риск.

77. Внутренние документы по управлению риском потери ликвидности банка должны отражать, как минимум, следующее:

1) приемлемый уровень риска ликвидности – лимиты по приемлемому уровню ликвидности должны быть установлены Советом директоров;

2) уровни полномочий и ответственности, которые должны быть четко разграничены и определены для установления ответственности комитета/отдела за определение, оценку и контроль риска потери ликвидности банка. Кроме того, для обеспечения функционирования банка ответственное подразделение должно измерять потребности банка в ликвидности;

3) планирование непредвиденных обстоятельств – должно быть предусмотрено принятие четких и срочных мер в случае несоответствия ликвидности уровням, установленным Советом директоров, включая планы по вторичному источнику финансирования банка;

4) список одобренных кредиторов – должен быть определен список одобренных кредиторов для установления источников альтернативного финансирования;

5) структуру активов и обязательств. В целях поддержания достаточной ликвидности должно быть установлено оптимальное соотношение активов и обязательств. Также должна быть предусмотрена общая стратегия по срокам погашения активов и обязательств;

6) источники финансирования. Необходимо определить предпочтительные, соответствующие деятельности банка, источники финансирования, с учетом ограничений, установленных Советом директоров. Также должна быть предусмотрена диверсификация источников финансирования;

7) планы по устранению непредвиденных обстоятельств, включая планы по вторичному источнику финансирования банка, которые должны предусматривать принятие четких и срочных мер в случае кризиса или в случаях, когда ликвидность не соответствует уровням, установленным Советом директоров;

8) системы измерения ликвидности. Должны быть четко определены методы прогнозирования будущих денежных потоков банка для оценки степени риска ликвидности, которому подвержен банк при текущих и прогнозируемых негативных тенденциях, как простые методы, так и сложные методы (стресс-тестирование);

9) описание управленческой информационной системы. С целью осуществления контроля за уровнем ликвидности на регулярной

основе, внутренние документы должны четко определять вид, периодичность предоставляемой ответственным лицам отчетности по управлению риском ликвидности.

12. Риск потери репутации

78. Риск потери репутации присутствует во всей деятельности банка, включая работу с клиентами и общественностью.

79. Для управления риском репутации необходимо наличие не только внутренних документов, но и наличие эффективного корпоративного управления, комплексной политики соответствия, внутреннего контроля, внутреннего аудита, использования преимуществ управленческой информационной системы. Кроме того, необходимо обеспечить способность банка удовлетворять потребностям клиентов и общественности, не нарушая стратегии, цели и задач банка.

80. Банки должны предусматривать и учитывать влияние предоставляемых услуг, операций и/или решений на общественность и клиентуру, пользующихся его услугами.

81. Совет директоров банка должен обеспечить реализацию следующего:

1) определение риска – должна быть проведена объективная оценка внутренних и внешних потенциальных источников риска потери репутации. Определение должно основываться на планах на будущее и текущей деятельности. Основные операции, проводимые банком, требуют особой оценки риска потери репутации;

2) оценка риска – количественная и качественная оценка выявленных рисков для определения материального влияния на основные направления деятельности банка;

3) мониторинг/УИС – отчеты должны периодически предоставляться Совету директоров для информирования о потенциальных угрозах репутации банка. Отчетность должна включать, но не ограничиваться, информацию о жалобах клиентов, правовой анализ любых незавершенных или угрожающих судебных разбирательствах, проблемы несоответствия и любых других потенциальных источниках риска потери репутации для банка.

82. Контроль риска – банк должен осуществлять контроль для снижения вероятности нанесения ущерба репутации банка. Этого можно достичь путем:

- а) создания отдела связей с общественностью;
- б) выполнения требований по просмотру (юридическим или отделом связей с общественностью) пресс-релизов и рекламы перед их размещением;
- в) определения методологии обращения с судебными исками против банка;
- г) ограничения видов информации, предоставляемой банком клиентам за исключением обязательной информации, предоставляемой согласно законодательству;
- д) ограничения видов информации, которая сообщается о самом банке за исключением обязательной информации, предоставляемой согласно законодательству;
- е) принятия кодекса поведения для служащих банка;
- ж) проведения тренингов, чтобы уменьшить вероятность нанесения ущерба репутации банка;
- з) принятия других мер, приемлемых для банка.

13. Комплаенс-риск

83. При организации системы управления комплаенс-риском банк анализирует текущую рыночную ситуацию, рассматривает стратегию банка, оценивает размер, уровень сложности банковских операций и разрабатывает внутренние документы, охватывающие компоненты системы управления комплаенс-риском.

84. Комплаенс-риск может привести к подрыву репутации, наложению штрафов или других денежных взысканий, снижению стоимости активов банка, ограничению деловых возможностей, снижению потенциала для расширения деятельности, и к неисполнению условий заключенных соглашений, контрактов.

85. С целью снижения комплаенс-риска, банки должны утвердить внутренние документы по управлению комплаенс-риском, устанавливающие подходы и порядок определения существенности

нарушений (событий, сделок), которые могут привести к возникновению комплаенс-риска.

86. Совет директоров банка утверждает разработанные внутренние документы по комплаенс-рису на основании нормативных правовых актов Национального банка.

87. Совет директоров банка должен обеспечить реализацию следующих процессов:

1) определение риска – должны быть проведены объективная оценка и определение существенности нарушений (событий, сделок), которые могут привести к возникновению комплаенс-риска. Определение должно основываться на планах на будущее и текущей деятельности банка;

2) оценка риска – количественная и качественная оценка выявленных рисков для определения материального влияния на основные направления деятельности банка;

3) мониторинг – отчеты по комплаенс-рису должны представляться Совету директоров по мере необходимости, но не реже одного раза в год. Информация о любых нарушениях закона или положения, вся переписка с Национальным банком, связанная с комплаенс-риском должны предоставляться Совету директоров. Совет директоров должен обеспечить выполнение мер по исправлению недостатков, связанных с комплаенс-риском и внести необходимые изменения во внутренние документы по внутреннему контролю и процессам с целью предотвращения повторного появления таких недостатков;

4) контроль риска – банк должен осуществлять контроль для снижения комплаенс-риска. Это должно включать, как минимум:

а) необходимость определения, измерения и мониторинга комплаенс-риска;

б) внедрение корпоративной культуры, способствующей ограничению комплаенс-риска;

в) четкое определение подотчетности и ответственности за соответствие нормам законодательства и внутренним документам банка;

г) развитие комплексной структуры (плана), включающей процедуры, обеспечивающие последовательное соответствие всем законам и положениям;

д) требование по проведению анализа любых новых банковских продуктов или видов деятельности на предмет потенциального комплаенс-риска;

е) требование, чтобы программа внутреннего аудита включала периодические проверки на соответствие законам, правилам и положениям;

ж) обучение для персонала банка по вопросам соответствия с тем, чтобы все служащие банка знали требования законодательства, правил и положений, которые влияют на деятельность банка;

з) любые иные политики, процедуры, или процессы, которые по мнению Совета директоров необходимы для снижения уровня комплаенс-риска в банке.

88. Правление банка обеспечивает наличие системы управления комплаенс-риском, которая соответствует текущей рыночной ситуации, стратегии, размеру, уровню сложности операций банка.

Система управления комплаенс-риском включает, но не ограничивается следующим:

- политику управления комплаенс-риском;
- процедуры управления комплаенс-риском;
- систему управленческой информации;
- внутренний контроль;
- оценку эффективности системы управления комплаенс-риском подразделением внутреннего аудита.

89. Система управления комплаенс-риском основывается на трех линиях защиты:

- 1) все работники банка;
- 2) служба комплаенс-контроля;
- 3) независимая оценка эффективности управления комплаенс-риском подразделением внутреннего аудита.

90. Банк должен иметь внутренний документ (политику) по управлению риском легализации (отмывания) преступных доходов и

финансированию террористической или экстремистской деятельности (далее – ОД/ФТЭ), утвержденную Советом директоров. Внутренние документы должны предусматривать процедуры по определению, выявлению, оценке, контролю и снижению рисков в зависимости от размера и сложности деятельности банка, однако, минимальные требования должны соблюдаться всеми банками.

91. Основной целью управления риском ОД/ФТЭ является минимизация рисков, которые могут привести к подрыву деловой репутации, применению мер и санкций, ограничению деловых возможностей негативно влияющих на стоимость активов банка.

92. Оценка эффективности управления риском и принятых мер по снижению рисков ОД/ФТЭ должна осуществляется в рамках оценки эффективности внутреннего контроля в целях ПОД/ФТЭ службой внутреннего аудита банка не менее одного раза в год.

15. Другие сферы риска

93. При наличии в деятельности банка других видов риска, Совет директоров банка должен определить их в своей стратегии банка по управлению рисками и утвердить внутренние документы по управлению данными видами рисков. Правление должно принять процедуры и процессы по отношению к ним. Минимальные требования, такие как определение, измерение, мониторинг и контроль рисков должны распространяться и на другие виды рисков.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ



ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 16
от 15 июня 2017 г.
№ 2017-П-12/25-9-(НПА)

Об утверждении Положения «О порядке проведения отдельных банковских операций банками Кыргызской Республики в случае введения режима Временной администрации или начала процедуры ликвидации»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О порядке проведения отдельных банковских операций банками Кыргызской Республики в случае введения режима Временной администрации или начала процедуры ликвидации» (прилагается).

2. Признать утратившими силу:

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Положении «О порядке проведения отдельных банковских и платежных операций банками Кыргызской Республики при введении процедуры временного руководства, консервации и банкротстве» от 26 октября 2011 года № 60/7;

– пункт 39 приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 16 ноября 2012 года № 43/1.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу с 22 июня 2017 года.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики Т.Дж. Джусупова.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 июня 2017 г.
№ 2017-П-12/25-9-(НПА)

ПОЛОЖЕНИЕ
о порядке проведения отдельных банковских
операций банками Кыргызской Республики в случае
введения режима Временной администрации
или начала процедуры ликвидации

Глава 1. Общие положения

1. Настоящее Положение устанавливает порядок проведения отдельных банковских операций, а также условий признания Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) безотзывными поручения на перевод денежных средств и ценных бумаг, переданных банком в торговую и/или платежную систему в случае введения режима Временной администрации или начала процедуры ликвидации в коммерческом банке или Государственном банке развития Кыргызской Республики.

2. Настоящее Положение распространяется на деятельность коммерческих банков Кыргызской Республики, в том числе осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования или имеющих «исламское окно», с учетом специальной терминологии, применяемой ими при осуществлении банковских операций, лицензируемых Национальным банком, и на Государственный банк развития Кыргызской Республики (далее – банки), их клиентов, операторов и участников торговых и платежных систем Кыргызской Республики.

3. Ответственность за обеспечение своевременного исполнения норм настоящего Положения, бесперебойного функционирования и соблюдения регламента работы торговых и платежных систем несут банки, операторы и участники систем, а также депозитарии и субдепозитарии. Ответственность операторов и/или участников платежных и торговых систем устанавливается в соответствующих

договорах/соглашениях между операторами и участниками систем, а также между депозитариями и субдепозитариями.

Глава 2. Основные понятия

4. В рамках настоящего Положения устанавливается, что:

1) безотзывные поручения на перевод денежных средств и ценных бумаг, переданные банком в торговую и/или платежную систему, признаваемую в качестве таковой Национальным банком, имеют юридическую силу и обязательны для третьих сторон в случае введения режима Временной администрации или начала процедуры ликвидации банка;

2) в случае, если банк передает безотзывные поручения на перевод денежных средств или ценных бумаг в торговую и/или платежную систему после начала режима Временной администрации или ликвидации банка, поручения не имеют юридической силы и не обязательны для третьих сторон лишь в том случае, если Временный администратор или ликвидатор докажет, что оператору системы было известно о начале режима Временной администрации или ликвидации банка до того, как поручения на перевод стали безотзывными.

5. Контракты и сделки, заключенные под отлагательным условием до начала режима Временной администрации или ликвидации банка, не могут привести к отмене результатов клиринга, произведенного через торговую и/или платежную систему, признанную в качестве таковой Национальным банком, вследствие начала режима Временной администрации или ликвидации банка.

6. Оператор системы, участник, посредник в расчетах и клиринговый центр с момента, когда им стало известно о начале режима Временной администрации или ликвидации банка, должны принять все необходимые меры, чтобы не допустить перевода денежных средств или ценных бумаг в торговую и/или платежную систему.

7. Дополнительно для целей настоящего Положения используются следующие определения:

Временный администратор – лицо, назначенное Национальным банком Временным администратором или руководителем Временной

администрации, в целях осуществления режима Временной администрации в банке;

банкнотные операции – операции по зачислению наличных денежных средств на корреспондентский счет, открытый в проблемном банке для другого банка (счет, аналогичный счету «Лоро»), либо в другом банке на имя проблемного банка (счет, аналогичный счету «Ностро»);

банковская платежная карта (платежная карта) - платежный инструмент, позволяющий ее держателю проводить операции по покупке товаров, услуг, получению наличных денежных средств в национальной и иностранной валютах, через терминалы или иные устройства, а также средство доступа к банковскому счету для управления ее держателем денежными средствами, находящимися на банковском счете, в том числе для учета и совершения операций с драгоценными металлами, размещенных на обезличенном металлическом счете, открытом у эмитента, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и договором между держателем карты и эмитентом;

денежный перевод без открытия банковского счета – перевод денежных средств, банковская операция, которая осуществляется банком путем принятия от физического лица наличных денежных средств в национальной или иностранной валюте и дальнейшей передачи указанному физическому лицу (получателю) в Кыргызской Республике или за ее пределами через систему денежных переводов;

депозитарий государственных ценных бумаг (далее-ГЦБ) – юридическое лицо Кыргызской Республики, осуществляющее депозитарный учет и хранение ГЦБ, регистрацию перехода и подтверждение права собственности на ГЦБ;

субдепозитарий – депозитарий, заключивший договор с Национальным банком на выполнение функций по учету движения ГЦБ и который имеет счет «депо» в депозитарии государственных ценных бумаг;

депо-счет – запись (либо совокупность записей), создающаяся для каждой ГЦБ в целях их учета и хранения;

депозитная операция – операция по временному изъятию Национальным банком денежных средств в национальной валюте на условиях возвратности, платности и срочности;

завершающие операции – операции, которые на момент введения в банк режима Временной администрации либо начала процедуры ликвидации банка не были исполнены, но признаны безотзывными и подлежащими к обязательному исполнению в порядке, установленном настоящим Положением;

клиент:

1) в отношениях между банками клиентом является банк, заключающий сделку с проблемным банком;

2) в отношениях банка с другими лицами клиентом является лицо, заключающее сделку с проблемным банком;

конверсионные операции – валютные операции, связанные с покупкой/продажей одной валюты в обмен на другую;

корреспондентский счет – это банковский счет, на котором отражаются расчеты, произведенные одним банком по поручению и за счет другого на основе договора;

«клиринг» означает преобразование в одно чистое требование или одно чистое обязательство требований и обязательств, вытекающих из поручений на перевод, которые один или несколько участников системы расчетов предъявляют одному или нескольким другим участникам этой системы или получают от них, в результате чего остается только одно чистое требование или одно чистое обязательство;

межбанковский кредит – кредит, выданный или полученный проблемным банком по сделке с другим банком;

операции рефинансирования Национального банка – инструменты денежно-кредитной политики Национального банка, в рамках которых банку предоставляются кредитные ресурсы на условиях срочности, платности, возвратности и в случае соответствия банка требованиям Национального банка на получение кредитов рефинансирования;

обмен активами – операция по обналичиванию (предоставление безналичных денежных средств в обмен на наличные) или

обезналичиванию (предоставление наличных денежных средств в обмен на безналичные), совершаемая между банками;

окончательный расчет – расчет, проводимый по счетам финансово-кредитных организаций, открытым в Национальном банке, через гроссовую систему расчетов в режиме реального времени. Окончательный расчет является безусловным и безотзывным;

оператор платежной системы – юридическое лицо, имеющее лицензию/регистрацию Национального банка в зависимости от типа и категории платежной системы, обеспечивающее функционирование платежной системы и заключившее с участниками договор об участии в платежной системе, согласно которому оператор и участники платежной системы обязуются осуществлять свою деятельность в рамках платежной системы в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

оператор торговой системы – структурное подразделение Национального банка, отвечающее за регламент работы торговых систем, а также за соответствие проводимых операций существующим правилам работы в торговых системах Национального банка;

поручение на перевод – поручение на перевод, переданное в торговую и/или платежную систему, становится безотзывным в момент, определяемый правилами этой системы;

проблемный банк – банк, в отношении которого введена Временная администрация или применена процедура ликвидации (далее – банк);

редисконтная операция – операция по покупке Национальным банком ГЦБ на вторичном рынке у банков с установленными Национальным банком ценой и сроком до погашения приобретаемых ГЦБ;

розничные платежи – платежи на средние и мелкие суммы, являющиеся несрочными и/или регулярными. Размер суммы розничных и регулярных платежей устанавливается нормативными правовыми актами Национального банка;

репо-операция – операция по покупке/продаже ГЦБ на вторичном рынке с обязательством их обратной продажи/покупки в определенную дату в будущем, по заранее оговоренной цене;

своп-операция – операция по обмену одной валюты на эквивалентную сумму в другой валюте с обязательством обратного

обмена основных сумм и начисленных процентов через заранее оговоренный срок;

спот-операция – операция по покупке/продаже финансовых активов, расчеты по которой осуществляются в течение одного-двух рабочих дней;

участниками платежной системы (далее – Участник) являются коммерческие банки и другие финансово-кредитные учреждения, нефинансово-кредитные организации и другие организации, предоставляющие платежные услуги населению на территории Кыргызской Республики на основании договора, заключенного с оператором платежной системы;

участник торговой системы (далее – Участник) - банк, имеющий доступ к торговым системам Национального банка и имеющий корреспондентский (текущий) счет в Национальном банке;

форвардные операции – операции с валютой, предусматривающие поставку валюты в какой-то день в будущем по цене, согласованной во время заключения форвардного контракта.

Глава 3. Общие условия проведения отдельных банковских операций при введении в банк режима Временной администрации

8. Решение о введении в банк режима Временной администрации, принимается Национальным банком в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и нормативными правовыми актами Национального банка.

9. Режим работы проблемного банка устанавливается в соответствующем решении Национального банка с момента введения либо в процессе осуществления режима Временной администрации. В случае отсутствия указаний о режиме работы в решении Национального банка, операции осуществляются в соответствии с настоящим Положением.

10. С момента введения режима Временной администрации Национальный банк, в случае необходимости, вправе в одностороннем порядке заблокировать корреспондентский (текущий) счет Участника для проведения платежей и расчетов или установить ограничения

в соответствии с законодательством Кыргызской Республики. Порядок проведения платежей Участника и окончательных расчетов устанавливаются настоящим Положением или в соответствии с решением Национального банка.

11. На основании решения Национального банка операторы платежной и торговой систем в одностороннем порядке без предварительного уведомления блокируют Участника, доступ пользователей Участника к системе и сертификаты подписи пользователей Участника в системе с последующим оповещением остальных участников.

12. Национальный банк в целях обеспечения стабильной работы банковской и платежной систем, сохранения активов в интересах вкладчиков и других кредиторов банка вправе, если у банка достаточно активов, в первую очередь, для осуществления расчетов с вкладчиками – физическими лицами, помимо проведения завершающих операций, разрешить проведение банком всех или отдельных видов банковских операций.

13. Право на осуществление своп и репо операций, депозитных операций в национальной валюте, редисконтных и конверсионных операций с Национальным банком, а также операций на первичном и вторичном рынках ГЦБ, проблемному банку может быть предоставлено на основании соответствующего решения Национального банка.

14. В целях сохранения активов проблемному банку решением Национального банка может быть установлен запрет на проведение отдельных операций на валютном рынке.

15. В случае, если у банка не имеется достаточно активов для расчета с вкладчиками – физическими лицами, банку разрешается проведение только завершающих операций или отдельных операций в соответствии с решением Национального банка.

Глава 4. Условия признания завершающих операций безотзывными

16. Национальный банк признает безотзывными операции, расчеты по которым осуществляются через корреспондентский/текущий счет, открытый в Национальном банке.

17. Операции, расчеты по которым осуществляются не через корреспондентский/текущий счет, открытый в Национальном банке, признаются безотзывными в судебном порядке в следующих случаях:

1) если по этой операции уже полностью осуществлен расчет до введения режима Временной администрации либо до момента получения системой расчетов информации о введении режима Временной администрации;

2) если по этой операции еще не произведен полный расчет, но требования и поручения по ней уже переданы в систему расчетов, которая исполняет расчеты в автоматическом режиме, и ее отмена в этой системе не предусмотрена для проблемного банка или для лица, по требованию или поручению которого проводится операция.

18. Признание операций безотзывными и окончательными осуществляется на основании требований, установленных в нормативных правовых актах Национального банка.

19. Для целей настоящего Положения завершающими операциями считаются:

1) исполнение поручений Участника на перевод денежных средств или ценных бумаг, а также поручений других участников на перевод денежных средств или ценных бумаг в пользу банка, переданных в торговую и/или платежную систему до момента получения оператором уведомления и введения в банк режима Временной администрации. Эти поручения признаются безотзывными, имеют исковую силу и обязательны для третьих лиц. Операторы систем должны завершить сделку и произвести окончательный расчет по всем вышеуказанным поручениям;

2) расчеты с другими участниками в рамках систем расчетов банковскими платежными картами, если операции с использованием карт были проведены до момента введения в банк режима Временной администрации и стали безотзывными. Участник в обязательном порядке проводит расчеты с другими участниками в течение срока, установленного системами расчетов банковскими платежными картами;

3) расчеты по розничным платежам, в том числе платежам с Государственной таможенной службой и/или Государственной налоговой службой при Правительстве Кыргызской Республики,

государственным бюджетом, а также с организациями, предоставляющими коммунальные услуги и услуги связи, информация по оплате которых поступила в платежную систему до момента введения в банк режима Временной администрации. Такие платежи признаются безотзывными и расчеты по ним проводятся в течение срока, установленного регламентом работы межбанковских платежных систем;

4) расчеты по трансграничным платежам, если платежи были проведены до момента введения в банк режима Временной администрации и стали безотзывными, а дата расчета совпадает с периодом введения в банк режима Временной администрации. Участник в обязательном порядке проводит расчеты по ним. Порядок и сроки проведения расчетов по трансграничным платежам в случае введения в банк режима Временной администрации должны быть установлены в соответствующем договоре между оператором данной системы и банком-корреспондентом;

5) расчеты с другими участниками по своп и репо-операциям, по операциям рефинансирования, по «обмену активами», при осуществлении конверсионных сделок, если данные сделки были заключены до введения в банк режима Временной администрации;

6) расчеты с другими участниками в рамках систем расчетов электронными деньгами, если операции с использованием электронных денег были проведены до момента введения в банк режима Временной администрации и стали безотзывными. Участник в обязательном порядке проводит расчеты с другими участниками в течение срока, установленного правилами систем расчетов электронными деньгами;

7) расчеты по другим межбанковским операциям, совершенным в соответствии с требованиями настоящего Положения.

Глава 5. Особенности проведения завершающих операций «своп», «репо», депозитных операций в национальной валюте, «форвард», конверсионных операций, операций по обмену активами (конверсионные операции) при введении в банк режима Временной администрации

20. Если на момент введения режима Временной администрации у банка наступили сроки по обязательствам по репо и своп-операциям, депозитным операциям в национальной валюте перед Национальным банком и наоборот, то данные обязательства должны быть исполнены в полном объеме в соответствии с заключенными договорами (или приравненным к ним другим документам), если иное не установлено решением Национального банка или другими уполномоченными органами. В случае неисполнения либо ненадлежащего исполнения банком своих обязательств по своп-операциям, репо-операциям и депозитным операциям в национальной валюте, а также по обмену активами (конверсионным операциям), Национальный банк имеет право безакцептного (бесспорного) списания с корреспондентского счета банка суммы денежных средств в размере неисполненных обязательств. В случае возникновения ситуации, когда банк не исполняет свои обязательства по возврату денежных средств по своп-операциям, репо-операциям, депозитным операциям в национальной валюте и конверсионным операциям, и со стороны Национального банка не представляется возможным безакцептно списать с корреспондентского счета банка суммы денежных средств в размере неисполненных обязательств в силу отсутствия достаточного объема денежных средств, споры между сторонами подлежат урегулированию в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

21. Если на момент введения в банк режима Временной администрации при отсутствии особого указания в решении Национального банка в соответствии с пунктом 9 настоящего Положения у банка наступили сроки по обязательствам «спот», «своп», «форвард», «репо», «межбанковский кредит», «обмен активами» (конверсионным операциям), банк вправе завершить в установленные сроки данные межбанковские сделки при исполнении следующих условий:

1) операция осуществляется с банком, который не является проблемным банком либо связанным с проблемным банком лицом;

2) операция не нарушает принцип беспристрастности, установленный законодательством и нормативными правовыми актами Национального банка;

3) по условиям сделки проблемный банк уже произвел поставку денежных средств в другой банк либо в проблемный банк уже поступили денежные средства;

4) в результате операции у банка юридически и фактически произойдет только замена валюты актива.

22. В случае введения режима Временной администрации, проблемный банк не проводит завершающие операции по контрактам «своп» и «репо» с клиентами (кроме банков), если клиент еще не поставил денежные средства проблемному банку.

23. В случае введения режима Временной администрации банку разрешено проводить завершающие операции по контрактам «своп» и «репо», если клиент уже произвел поставку денежных средств банку, при условии, что клиент не является связанным с банком лицом, в отношении которого нет других требований о запрете на проведение операций либо претензий правоохранительных органов.

24. Временный администратор вправе приостановить исполнение операций, указанных в пунктах 22-23 настоящего Положения, на срок до 7 рабочих дней с целью проверки законности операций и исполнения требований настоящего Положения.

25. При проведении банкнотных операций, в случаях, когда проблемный банк открыл счета типа «лоро» для иностранного банка и получил наличные средства для их зачисления на данные «лоро» счета, Временный администратор вправе отменить операцию и вернуть средства банку-корреспонденту, при соблюдении следующих условий:

1) средства не были зачислены до введения в банк режима Временной администрации несмотря на то, что наличные средства уже прибыли в здание проблемного банка;

2) в случае наличия соответствующего решения Национального банка согласно пункту 9 настоящего Положения;

3) банк-корреспондент обратился с просьбой о расторжении сделки, несмотря на то, что денежные средства уже прибыли в помещение проблемного банка, и обязался в течение 1 рабочего дня

разрешить все организационные вопросы, в том числе по оплате соответствующих расходов, по обратному вывозу и транспортировке наличных денежных средств из помещения проблемного банка.

В случае неисполнения вышеназванных условий Временный администратор вправе зачислить средства на «лоро» счет банка.

26. При предоставлении услуг по системам денежных переводов конвертация в ту или иную валюту производится в соответствии с внутренними процедурами банка и тарифами, установленными для проведения обменных операций, если иное не установлено решением Национального банка или другими уполномоченными органами для конкретного банка.

Глава 6. Особенности проведения завершающих операций по операциям рефинансирования Национального банка при введении в банк режима Временной администрации

27. Если на момент введения режима Временной администрации у проблемного банка наступили сроки погашения по операциям рефинансирования Национального банка, то данные обязательства должны быть исполнены в полном объеме в соответствии с заключенными Генеральными соглашениями и/или другими договорами/соглашениями на получение кредитных ресурсов, если иное не установлено решением Национального банка, судебным актом или постановлением следователя.

28. Если на момент введения режима Временной администрации банк не может осуществить погашение имеющейся задолженности по операциям рефинансирования Национального банка (отсутствие денежных средств на корреспондентском счете), то Национальный банк вправе осуществить погашение кредитных ресурсов за счет безакцептного (бесспорного) списания с корреспондентского счета банка суммы денежных средств в размере неисполненных обязательств и обращения взыскания на предмет залога в соответствии с законодательством Кыргызской Республики. При этом Национальный банк предварительно, в течение трех рабочих дней, в письменной форме извещает банк о неисполнении им в срок своих обязательств и начале процедуры обращения взыскания на предмет залога.

Глава 7. Особенности проведения операций с ценными бумагами

29. Право на осуществление операций на первичном и вторичном рынках ГЦБ банку при введении режима Временной администрации может быть предоставлено на основании соответствующего решения Правления Национального банка.

30. Если до введения режима Временной администрации банк подал заявку на участие в аукционе по размещению ГЦБ и выиграл по ней, то данная заявка является безотзывной и обязательной для проведения денежных расчетов. В случае, если банк не может осуществить расчеты по выигранной на аукционе заявке (отсутствие денежных средств на корсчете), то заявка банка аннулируется, и банк отстраняется от дальнейшего участия на первичном и вторичном рынках ГЦБ до принятия Национальным банком отдельного решения.

31. Если на момент введения режима Временной администрации в банк, являющийся владельцем ГЦБ (государственные казначейские векселя, государственные казначейские облигации, ноты), наступили сроки погашения ГЦБ или купонных выплат, то Национальный банк перечисляет денежные средства по погашаемым выпускам или купонным выплатам на корреспондентский счет банка, открытый в Национальном банке в дату погашения ГЦБ или купонных выплат.

32. Если на дату введения режима Временной администрации в портфеле банка есть ГЦБ, принадлежащие клиентам банка, срок погашения которых наступил, то банк производит зачисление денежных средств, полученных в счет погашения от Министерства финансов Кыргызской Республики и Национального банка выпусков ГЦБ, на счета владельцев ГЦБ в данном банке, либо по желанию клиентов (за исключением ГЦБ клиентов банка, в отношении которых Национальным банком установлены ограничения на проведение каких-либо операций) производит им выплату денежных средств наличными через кассу банка.

33. Если на дату введения в банк режима Временной администрации сроки погашения ГЦБ, принадлежащих клиентам банка, не наступили, то в этом случае проблемный банк может передать ГЦБ своих клиентов в другой банк, за исключением ГЦБ

клиентов банка, в отношении которых Национальным банком установлены ограничения на проведение каких-либо операций.

34. Временный администратор банка должен проинформировать клиентов проблемного банка, владеющих ГЦБ, о введении в банк режима Временной администрации не позднее 2-х рабочих дней после введения режима Временной администрации и об их праве на передачу собственных ГЦБ в другой банк. При этом в случае, если клиент проблемного банка выразил желание получать денежные средства от погашения ГЦБ в другом банке, то он должен подать письменное заявление в проблемный банк о передаче ГЦБ в другой банк, с указанием наименования банка, в который будут переданы ГЦБ и перечня выпусков ГЦБ, подлежащих переводу в другой банк. Ответственность по определению списка клиентов проблемного банка – владельцев ГЦБ и получению от них указанных заявлений несет Временный администратор банка.

35. Банк, в который введен режим Временной администрации, при передаче ГЦБ клиента проблемного банка в другой банк, должен заблаговременно провести переговоры с банком, указанным в письменном заявлении клиента, и, как минимум, за два дня до наступления срока погашения ГЦБ предоставить в Национальный банк для осуществления передачи ГЦБ клиента следующие документы:

- 1) договор о передаче ГЦБ, заключенный между проблемным банком и банком, в который передаются ГЦБ;
- 2) копию письменного заявления клиента – владельца ГЦБ о переводе ценных бумаг в другой банк;
- 3) письмо-ходатайство проблемного банка о передаче ценных бумаг клиента банка в другой банк;
- 4) поручения данных банков на осуществление передачи/приема ГЦБ, оформленные в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

36. Национальный банк после получения указанных документов осуществляет передачу ГЦБ от проблемного банка другому банку в депозитарии ГЦБ.

37. Если при наступлении срока погашения ГЦБ, купонных выплат по ГЦБ клиентов проблемного банка Временный администратор не

передал ГЦБ клиентов проблемного банка в другой банк, то денежные средства клиентов проблемного банка по погашаемому выпуску или купонным выплатам перечисляются на корреспондентский счет банка, открытый в Национальном банке в дату погашения ГЦБ или купонных выплат. Банк производит зачисление денежных средств, полученных в счет погашения от Министерства финансов Кыргызской Республики и Национального банка выпусков ГЦБ, на счета владельцев ГЦБ в данном банке, либо по желанию клиентов (за исключением ГЦБ клиентов банка, в отношении которых Национальным банком установлены ограничения на проведение каких-либо операций) производит им выплату денежных средств наличными через кассу банка.

38. В случае передачи в суд заявления о признании банка банкротом, при наличии на счетах клиентов денежных средств, полученных в счет погашения ГЦБ, банк обязан перечислить эти денежные средства на счет Национального банка. При этом банк обязан известить таких клиентов о необходимости представления заявления о переводе этих денежных средств в другой банк.

39. Перечисленные денежные средства находятся на счете Национального банка до получения от проблемного банка следующих документов:

1) письма-ходатайства о переводе денежных средств клиента со счета Национального банка на счет клиента в другом банке. В письме-ходатайстве указывается: наименование/ФИО клиента, номер выпуска ГЦБ, дата погашения ГЦБ, количество погашенных ГЦБ, номинальная стоимость погашенных ГЦБ, сумма купонных выплат, наименование банка, на который осуществляется перевод денежных средств по погашенному выпуску, номер счета клиента и другая необходимая информация;

2) копии письменного заявления клиента с указанием реквизитов счета, открытого в другом банке;

3) подтверждение банка/филиала банка об открытии счета клиенту с указанием номера счета, БИК и адреса банка.

40. После получения необходимых документов Национальный банк производит зачисление денежных средств со счета Национального

банка на счет клиента в другом банке, указанный в письме-ходатайстве банка и заявлении клиента банка.

41. Временный администратор банка осуществляет контроль и несет ответственность за соблюдением прав владельцев ГЦБ, учитываемых в реестре банка.

Глава 8. Особенности проведения других банковских операций при введении в банк режима Временной администрации

42. Временный администратор банка может проводить следующие операции для своих клиентов, за исключением лиц, являющихся связанными с банком и аффилированными лицами, а также лиц, связанных с ними общими интересами, и другими лицами, указанными в соответствующих решениях уполномоченных органов Кыргызской Республики:

1) для физических лиц-резидентов Кыргызской Республики – осуществлять банковские операции (кроме выдачи кредитов и приравненных к ним активов, инвестиций в капитал, ценные бумаги, за исключением государственных, а также вложений в основные средства и нематериальные активы) в полном объеме, если иное не установлено решением Национального банка или другими уполномоченными органами для конкретного банка;

2) для юридических лиц-резидентов Кыргызской Республики – осуществлять операции с расчетных счетов юридических лиц для выплаты заработной платы сотрудникам данного юридического лица, погашения собственных обязательств данных юридических лиц перед Социальным фондом, бюджетом, коммунальными организациями, операторами связи, поставщиками ГСМ в сумме, указанной в расчетных документах поставщиков услуг (счет-квитанция, счет-фактура) в полном объеме, если иное не установлено решением Национального банка или другими уполномоченными органами для конкретного банка;

3) для физических и юридических лиц-нерезидентов Кыргызской Республики, индивидуальных и частных предпринимателей резидентов и нерезидентов Кыргызской Республики – осуществлять операции в пределах, установленных решением Национального банка или другими уполномоченными органами для конкретного банка.

43. Временный администратор банка, в соответствии с решением Национального банка, может осуществлять прием платежей, направленных на погашение клиентами любых обязательств перед банком, за исключением расчетов внутри банка, производить конвертацию со счетов юридических лиц в целях оплаты бюджетных платежей, социальных отчислений, заработной платы, кредитов и процентов по ним, перечислять суммы, поступившие через транзитные счета, открытые юридическими лицами, на счета вкладчиков банка для выплаты пенсий и заработных плат.

44. Банк может проводить платежи и расчеты с Государственной таможенной службой и/или Государственной налоговой службой при Правительстве Кыргызской Республики, государственным бюджетом, а также с организациями, предоставляющими коммунальные услуги и услуги связи, на основании решения Национального банка.

45. Банк может выплачивать клиентам адресные денежные переводы. Прием и перевод денежных средств по системам денежных переводов может осуществляться только на основании соответствующего решения Национального банка.

46. Банк, который находится в режиме Временной администрации, в рамках платежных систем с использованием банковских платежных карт может осуществлять операции по обналичиванию и оплате товаров и услуг только своих клиентов через собственные периферийные устройства (банкоматы и терминалы) и во всех своих подразделениях. Прием и обслуживание банковских платежных карт клиентов других банков может осуществляться на основании соответствующего решения Национального банка.

47. Временному администратору банка запрещено проводить платежи клиентов через международные платежные системы (Visa, MasterCard, Золотая Корона, American Express, Diners Club и др.) до принятия соответствующего решения Национального банка.

48. Временный администратор банка незамедлительно после получения соответствующего решения Национального банка о запрете проводить платежи через международные платежные системы должен информировать об этом операторов международных платежных систем, с которыми заключены соответствующие договоры на проведение платежей с использованием банковских платежных карт, денежных переводов и других банковских услуг.

49. Временному администратору банка запрещено проводить трансграничные платежи через системы SWIFT, Банк-клиент и использовать другие альтернативные каналы связи до принятия соответствующего решения Национального банка.

50. Национальный банк может в одностороннем порядке без предварительного уведомления заблокировать доступ Участника в системе Узла коллективного пользования (УКП) SWIFT в случае принятия такого решения Национальным банком.

Глава 9. Окончателность расчетов в торговых и/или платежных системах при начале процедуры ликвидации банков

51. Национальный банк, при вступлении в силу решения суда о начале процедуры ликвидации в отношении банка, должен немедленно информировать о данном решении всех операторов платежных (гроссовой системы расчетов в режиме реального времени, системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей, национальной системы расчетов банковскими платежными картами «Элкарт», Узла коллективного пользования SWIFT и др.), и торговых систем, депозитарий ГЦБ для своевременного блокирования банка в системе, а также информировать банки, операторов рынка ценных бумаг и операторов торговых площадок Кыргызской Республики.

52. В целях ускорения процесса информирования, а также фиксирования времени и даты получения всеми заинтересованными адресатами соответствующей информации, Национальный банк осуществляет отправку отсканированной копии официального уведомления на официальные электронные адреса операторов систем, указанных в пункте 51 Положения, с дальнейшим досылком бумажного варианта уведомления.

53. Операторы платежных (гроссовой системы расчетов в режиме реального времени, системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей, национальной платежной системы расчетов банковскими платежными картами «Элкарт», Узла коллективного пользования SWIFT и др.) и торговых систем незамедлительно после получения официального уведомления о судебном акте о признании Участника неплатежеспособным и возбуждении процедуры

банкротства, должны заблокировать данного Участника в своей системе.

54. Ликвидатор банка незамедлительно должен информировать о ликвидации банка операторов международных платежных систем, с которыми заключены соответствующие договоры на проведение платежей с использованием банковских платёжных карт, денежных переводов и других банковских услуг.

55. Поручения банка на перевод денежных средств или ценных бумаг, а также поручения других участников на перевод денежных средств или ценных бумаг в пользу банка, переданные в платежную или торговую системы до момента получения оператором уведомления о процессе банкротства, признаются безотзывными, имеют юридическую силу и обязательны для третьих лиц. В этом случае операторы системы должны завершить сделку и произвести окончательный расчет по всем вышеуказанным поручениям в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

56. Поручения банка на перевод денежных средств или ценных бумаг, а также поручения других участников на перевод денежных средств или ценных бумаг в пользу Участника, переданные в торговую и/или платежную систему после получения оператором уведомления о начале процесса банкротства, должны быть отозваны, они не имеют юридической силы и не обязательны для третьих сторон.

57. Проведение расчетов с другими участниками по платежам, проведенным с использованием платежных систем, осуществляется ликвидатором банка через специальный счет, открытый у другого участника согласно решению Национального банка.

58. В случае начала ликвидации банка, в котором размещены ГЦБ клиентов, сроки погашения по которым не наступили, банк должен передать ГЦБ своих клиентов в другой банк, за исключением ГЦБ клиентов банка, в отношении которых Национальным банком установлены ограничения на проведение каких-либо операций. Ликвидатор банка должен проинформировать своих клиентов – владельцев ГЦБ о вступлении в силу решения о ликвидации банка не позднее 2-х рабочих дней после вступления в силу данного решения и об их праве на передачу собственных ГЦБ в другой банк. При этом клиент ликвидируемого банка должен подать письменное заявление

в проблемный банк о передаче ГЦБ в другой банк, с указанием наименования банка, в который будут переданы ГЦБ и перечни выпусков ГЦБ, подлежащих переводу в другой банк. Ответственность по определению списка клиентов проблемного банка – владельцев ГЦБ и получению от них заявлений несет Ликвидатор банка. Передача ГЦБ клиентов ликвидируемого банка в другой банк и действия Национального банка осуществляются в том же порядке, что и при введении режима Временной администрации, с учетом пунктов 59-61 настоящего Положения.

59. Если при наступлении срока погашения ГЦБ клиентов банка Ликвидатор не передал ГЦБ клиентов ликвидируемого банка в другой банк, то денежные средства клиентов ликвидируемого банка по погашаемому выпуску или купонным выплатам перечисляются на счет Национального банка в дату погашения ГЦБ или купонных выплат.

60. Перечисленные денежные средства находятся на счете Национального банка до получения от ликвидируемого банка следующих документов:

1) письма-ходатайства о переводе денежных средств клиента со счета Национального банка на счет клиента в другом банке. В письме-ходатайстве указывается: наименование/ФИО клиента, номер выпуска ГЦБ, дата погашения ГЦБ, количество погашенных ГЦБ, номинальная стоимость погашенных ГЦБ, сумма купонных выплат, наименование банка, на который осуществляется перевод денежных средств по погашенному выпуску, номер счета клиента и другая необходимая информация;

2) копии письменного заявления клиента с указанием реквизитов счета, открытого в другом банке;

3) подтверждение банка/филиала банка об открытии счета клиенту с указанием номера счета, БИК и адреса банка.

61. После получения необходимых документов, Национальный банк производит зачисление денежных средств со счета Национального банка на счет клиента в другом банке, указанный в письме-ходатайстве банка и заявлении клиента банка.